

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIAUS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
(TAP-16-1098(2), TAIS-14-3912(5))**

2016-09-02 Nr. NV-2770

Vilnius

1. Projekto teikėjas – Susisiekimo ministerija (SM)

2. Projekto esmė –

Įstatymų projektai parengti siekiant įgyvendinti 2012-10-25 Europos Parlamento ir Tarybos *direktyvos* 2012/27/ES *dėl energijos vartojimo efektyvumo*, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB nuostatas, kurias privaloma perkelti į Lietuvos nacionalinę teisinę bazę. Pažymėtina, kad vėluojama perkelti šią Direktyvą (įgyvendinimo data buvo numatyta 2014-06-05). Jau yra pradėta ES teisės pažeidimo procedūra.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nustatytus energijos vartojimo efektyvumo didinimo prioritetus būtina didinti energijos vartojimo efektyvumą gyvenamuosiuose ir viešuosiuose pastatuose, pramonėje, transporte, elektros ir šilumos sektoriuose. Todėl įstatymų projektuose nustatomi įpareigojimai pagal kompetenciją atsakingoms institucijoms ar subjektams. Padidinus energijos vartojimo efektyvumą, Lietuvos energijos intensyvumas rodiklis gali būti sumažintas iki Europos Sąjungos vidurkio.

Pateikiamos preliminarios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurių įtaka didžiausia **siekiant sutaupyti 11,674 TWh galutinės energijos**. Šių priemonių įtaka gali kisti atsižvelgiant į jų įgyvendinimo eigą. Labai svarbus šių priemonių laiko aspektas, kadangi vėlesniais metais mažėja sutaupytos energijos kiekis, kuris skaičiuojamas kasmet iki 2020 metų.

Atnaujinus daugiabučius ir viešosios paskirties pastatus būtų sutaupyta 3,1 TWh energijos kiekio skaičiuojant suminiu metodu.

Kita energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė: susitarimai su energijos tiekėjais, turinčiais daugiau kaip 1000 vartotojų, dėl vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo priemones arba elgseną. Tokia priemonė preliminariais vertinimais leistų sutaupyti apie 2,44 TWh galutinės energijos.

Direktyva taip pat leidžia įvertinti degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka galutinės energijos suvartojimui. Lietuvoje akcizai degalams ir mokesčiai viršija ES minimalius dydžius benzinui – 21%, suskystintoms naftos dujoms – 243% ir neviršija normų dyzelinui. Pridėtinės vertės mokestis ES nustatytas minimalus – 15%, Lietuvoje – 21%. Preliminarūs vertinimai remiasi Švedijos parengta metodika, kurią taip pat pritaikė Švedija, Suomija ir Estija. Bendra didesnių akcizų ir mokesčių įtaka siektų apie 2,7 TWh.

Ūkio ministerija šiuo metu remia įmones, kurios atlieka energijos vartojimo audito atlikimą ir diegia juose nurodytą energijos vartojimo efektyvumo priemones. Preliminariais vertinimais ši priemonė leistų sutaupyti apie 1 TWh galutinės energijos.

Susitarimai su energetikos įmonėmis (AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijs skirstymo operatorius“) turėtų užtikrinti energijos sutaupymus, lygius 3 TWh galutinės energijos. Minėtos energetikos įmonės privalo sutaupyti energijos tikslus pasiekti diegdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutiniams energijos vartotojams. Atsižvelgiant į tai, kad visa nauda tenka galutiniams vartotojams ir siekiant skatinti energetikos įmones diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, siūloma lėšas, sutaupytas dėl didesnio įmonės veiklos efektyvumo, skirti nustatyto energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslo įgyvendinimui. Pagal dabartinį reglamentavimą dalis šių lėšų yra grąžinamos galutiniams vartotojams. Šis kiekis apskaičiuojamas padalinant 3 TWh kiekvienai įmonei proporcingai pagal ankstesniais metais galutiniams vartotojams pateikiamos energijos kiekį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai turėtų būti įgyvendinami

pramonėje, namų ūkiuose, transporte ir energetikos (šilumos, elektros ir dujų) sektoriuose, nenustatant projektų įgyvendinimo vietos, tipo ar sektoriaus apribojimų.

Energijos vartojimo auditai yra svarbi priemonė siekiant taupyti energiją, šis įpareigojimas numatytas Ūkio ministerijai skatinti vidutines, mažas ir labai mažas įmones atlikti energijos vartojimo auditus.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu taip pat siekiama įteisinti ir paskatinti vystyti *energijos taupymo paslaugų rinką*. Parengtas reglamentavimas nekeičia šiuo metu galiojančio teisinio reglamentavimo tarp vartotojų ir energijos tiekėjų, nes energijos taupymo paslaugos būtų teikiamos sutartiniais pagrindais.

Siekiant padidinti efektyvumą energijos gamybos sektoriuje didžiuosiuose Lietuvos miestuose bus skatinama didelio naudingumo kogeneracija.

3. Derinimas –

Įstatymų projektai svarstyti 2016-07-05 įvykusiame ministerijų atstovų pasitarime (MAP), kurio metu nuspręsta Energetikos ministerijai atsižvelgti į LRVK Teisės departamento ir Strateginio planavimo ir stebėsenos skyriaus pastabas bei įvertinti Aplinkos ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Ūkio ministerijos pastabas. Ministerija darbo tvarka įstatymų projektus suderino su LRV Strateginio planavimo ir stebėsenos skyriumi, Susisiekimo, Aplinkos ministerijomis ir Europos teisės departamentu. Įvertinta Ūkio ministerijos pastaba dėl valstybės pagalbos klausimo. Iš dalies atsižvelgta į LRVK Teisės departamento pastabą dėl privalomo susitarimų įteisinimo (pateikta derinimo pažymoje).

Antrinė Teisingumo ministerijos išvada gauta 2016-09-02. Kadangi išvada didelės apimties, siūlytina Energetikos ministerijai įvertinti TM pastabas iki svarstymo Vyriausybės posėdyje.

4. Dalykinio vertinimo išvada –

Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamentą.

Ekonomikos skyriaus patarėja

Lina Žongolavičiūtė

Lina Žongolavičiūtė, tel. 870663853, el. p. lina.zongolaviciute@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38 / Vasario 16-osios g. 2, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715,

faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-08-25 Nr. (19.1-19)3-1835

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 7 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7 ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai patikslinti pagal 2016 m. liepos 5 d. įvykusio ministerijų atstovų pasitarimo metu atsakingų institucijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Pridedama pastabų derinimo pažyma.

Įstatymų projektus parengė Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius, tiesioginis Įstatymų projektų rengėjas – patarėjas Mindaugas Stonkus tel. 8 706 64764, el. p. mindaugas.stonkus@enmin.lt, vadovas – skyriaus vedėja Dovilė Kapačinskaitė, (tel. Nr. 8 706 64847, el. p. dovile.kapacinskaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas, 8 lapai.
3. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 6 lapai.

6. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.

7. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 3 lapai.

8. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas lyginamasis variantas, 3 lapai.

9. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

10. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

11. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

12. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

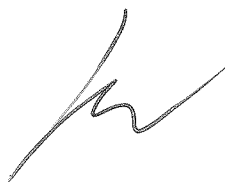
13. Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 37 lapai.

14. Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 9 lapai.

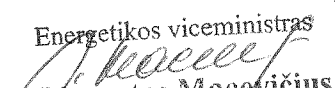
15. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 7 lapai.

16. Pastabų derinimo pažyma, 3 lapai.

Ūkio ministras
pavaduojantis energetikos ministrą

Evaldas Gustas

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius
2016 08 24

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO
NR. IX-884 2, 6 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67,
69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS
ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57
STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ
TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ
PROJEKTŲ PATEIKIMO
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektams ir teikti juos Lietuvos Respublikos Seimui;

2. Įgalinti energetikos ministrą Roką Masiulį, o jam negalint dalyvauti – Energetikos ministerijos viceministrą Vidmantą Macevičių, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-08-25

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6 IR
34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7,
11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ
DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR.I-657 22
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimą Nr. 335 „Dėl 2013 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašo patvirtinimo“ atliko prioritetinės teisėkūros iniciatyvos – įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, reikalavimus (toliau – Direktyva) parengiant Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir susijusių energetikos sritį reglamentuojančių įstatymų pakeitimo projektus. 2015 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje pritarta Energetikos atliktam poveikio vertinimui ir pritarta Energetikos ministerijos siūlomai alternatyvai, kuri numato susitarimus su įmonėmis dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių diegimo.

Energetikos ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje priimtus sprendimus ir įvertinusi atsakingų institucijų ir Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas pakartotinai parengė Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr.I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje priimtus sprendimus įvyko susitikimas su Finansų ministru, kurio metu nuspręsta, kad dalį Direktyvos reikalavimų turės įgyvendinti 3 energetikos įmonės finansuodamos projektus iš nuosavų ar skolintų lėšų.

Lietuvos Respublika, kaip ir dauguma kitų Europos valstybių, susiduria su esminiais iššūkiais trijose srityse: energijos tiekimo saugumo, energetikos sektoriaus konkurencingumo ir energetikos sektoriaus darnios plėtos. Tokią Lietuvos padėtį nulėmė tiek istorinės ir politinės aplinkybės, tiek turimi riboti vidiniai energijos ištekliai.

Lietuvoje energijos vartojimas viename bendrojo vidaus produkto (BVP) vienetui (energijos intensyvumas) sukurti, remiantis „Eurostat“ duomenimis yra 1,88 karto didesnis negu Europos Sąjungos (toliau – ES) vidurkis (2013 metų duomenys). Preliminariais vertinimais nesiimant papildomų priemonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje ir išliekant panašioms augimo tempams (apie 2 % per metus) galutinės energijos poreikiai Lietuvoje išaugtų apie 13 proc. – nuo 54,9 TWh 2012 metais iki 60-62 TWh 2020 metais.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nustatytus energijos vartojimo efektyvumo didinimo prioritetus būtina didinti energijos vartojimo efektyvumą gyvenamuosiuose ir viešuosiuose pastatuose, pramonėje, transporte, elektros ir šilumos sektoriuose. Todėl įstatymų projektuose nustatomi įpareigojimai pagal kompetenciją atsakingoms institucijoms ar subjektams. Padidinus energijos vartojimo efektyvumą, Lietuvos energijos intensyvumas rodiklis gali būti sumažintas iki Europos Sąjungos vidurkio. Atitinkamai bus

pagerintas energetikos ir pramonės sektorių konkurencingumas bei energijos tiekimo saugumas.

Teisinio reglamentavimo dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimo skatinimo nebuvimas turi neigiamą poveikį tiek galutiniams vartotojams, tiek energetikos sektoriui – neefektyviai naudojama energija. Šiuo metu nėra sukurta vientisos ir visus energetikos sektorių apimančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo sistemos, leidžiančios pasiekti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje ir Direktyvoje nustatytus energijos sutaupymo tikslus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorius – Energetikos ministerija. Įstatymo projektus parengė Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius, tiesioginis nutarimo projekto rengėjas – patarėjas Mindaugas Stonkus tel. tel. 8 706 64764, el. p. mindaugas.stonkus@enmin.lt., vadovas – skyriaus vedėja Dovilė Kapačinskaitė, (tel. Nr. 8 706 64847, el. p. dovile.kapacinskaite@enmin.lt).

3. Dabartinis teisinis įstatymo projektų aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu energijos vartojimo efektyvumo didinimas nėra tinkamai reglamentuotas, nereglamentuoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo principai, nustatyta energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslų įgyvendinimo ir sutaupytos energijos apskaičiavimo tvarka. Dabar galiojantys teisės aktai nenustato institucinės sistemos ir neužtikrina energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslų įgyvendinimo svarbiausiuose Lietuvos ūkio sektoriuose, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme numatytos tik nuostatos, kurios susijusios su energijos vartojimo auditų atlikimu, pastatuose įrengtų šildymo sistemų su katilais ir ženklavimo reikalavimais importuojamiems, gaminamiems ir parduodamiems buitiniams prietaisams.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymų projektais siekiama nustatyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo, priežiūros ir kontrolės teisinius pagrindus bei užtikrinti suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Europos Sąjungos teisės aktais nustatytus tikslus, efektyviai gaminti, tiekti ir vartoti energiją svarbiausiuose Lietuvos ūkio sektoriuose.

Įstatymų projektai įgyvendina daugybę naujų Direktyvoje nustatytų reikalavimų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimu, t.y.:

1) įteisinti privalomus energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus ir užtikrinti jų įgyvendinimą;

2) užtikrinti, kad kasmet būtų atnaujinama 3 procentai centrinės valdžios viešųjų pastatų patalpų ploto;

3) taikyti viešuosiuose pirkimuose energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimus prekėms, paslaugoms ir pastatams;

4) įpareigoti įmones, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai (kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme) kas ketverius metus atlikti energijos vartojimo auditus;

5) skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir įgyvendinti audito rekomendacijas;

6) įrengti galutiniams vartotojams individualius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus naujuose pastatuose arba atliekant pastato kapitalinį remontą;

7) užtikrinti, kad galutiniai vartotojai be papildomo mokesčio gautų sąskaitas už elektrą, šilumą, karštą vandenį ir gamtines dujas, nemokamai galėtų susipažinti su duomenimis apie savo energijos suvartojimą;

8) įpareigoti statytojus atlikti kaštų ir naudos analizę, kai statomas naujas ar atnaujinamas energijos gamybos ar pramonėje naudojami įrenginiai, kurio šiluminė galia didesnė nei 20 MW;

9) įpareigoti elektros tinklų operatorius sudaryti tinkamas sąlygas prioritetiniam didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui ir skirstymui;

10) sudaryti sąlygas plėtoti reagavimo į paklausą priemonėms elektros sektoriuje;

11) užtikrinti informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, jų reglamentavimą ir finansavimo galimybes galutiniais vartotojams, statytojams, architektams ir inžinieriams, auditoriams ir montuotojams, sklaidą;

12) skatinti energijos taupymo paslaugų rinkos plėtrą.

Siekiant padidinti efektyvumą energijos vartojimo sektoriuje, Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu siekiama užtikrinti, kad iki 2020 metų įdiegtų ir pritaikytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta galutinės energijos kiekis būtų lygus 11,674 TWh. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kasmet sutaipytų energijos kiekių, atitinkančių 1,5 % nuo 2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Į šį skaičiavimą neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis. Pagrindiniai skaičiavimo principai nustatyti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projekto 9 straipsnyje remiantis Direktyvos 7 straipsnio reikalavimais. Šio uždavinio įgyvendinimui bus nustatytos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės, jų įgyvendinimo laikotarpiai, finansavimo šaltiniai ir atsakingi vykdytojai. Prie tikslo įgyvendinimo prisidės naujos priemonės (pavyzdžiui, susitarimai su energetikos įmonėmis ar susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo) ir jau patvirtintos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės (pavyzdžiui, Daugiabučių namų atnaujinimo programa, Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa ir t.t.). Labai svarbu, kad mažiausiomis investicijomis būtų pasiektas didžiausias energijos sutaupymo efektas, t.y. būtina prioretizuoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurių atsipirkimo laikotarpis trumpiausias. Pavyzdžiui, apšvietime diegiamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės atsiperka per 5-7 metus, pramonės procesuose – per 1-3 metus, o atnaujinant pastatus diegiamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės pastatų atnaujinimui – per 20-30 metų. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energija ir kontrolė bus atliekama pagal energetikos ministro patvirtintą sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarką. Ši tvarka bus paruošta vadovaujantis Direktyvoje V priede nustatytais reikalavimais.

Pateikiamos preliminarios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurių įtaka didžiausia siekiant sutaupyti 11,674 TWh galutinės energijos. Šių priemonių įtaka gali kisti atsižvelgiant į jų įgyvendinimo eigą. Labai svarbus šių priemonių laiko aspektas, kadangi vėlesniais metais mažėja sutaupyta energijos kiekis, kuris skaičiuojamas kasmet iki 2020 metų.

Preliminariais vertinimais iki 2020 metų planuojama atnaujinti apie 4000 daugiabučių ir apie 700 000 kvadratinį metrų viešosios paskirties (valstybės ir savivaldybių) pastatų ploto ir sumažinti šių pastatų šiluminės energijos sąnaudas bent 30 procentų. Įgyvendinus šiuos planus būtų sutaupyta 3,1 TWh energijos kiekio skaičiuojant suminiu metodu.

Kita energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė: susitarimai su energijos tiekėjais, turinčiais daugiau kaip 1000 vartotojų, dėl vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo priemones arba elgseną (pavyzdžiui, skambučiai vartotojams, jų informavimas elektroniniu paštu, su energijos vartojimu efektyvumo didinimu susijusių renginių organizavimas, vartotojų informavimas per spaudą ir kt.). Tokia priemonė preliminariais vertinimais leistų sutaupyti apie 2,44 TWh galutinės energijos.

Direktyva taip pat leidžia įvertinti degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka galutinės energijos suvartojimui. Lietuvoje akcizai degalams ir mokesčiai viršija ES minimalius dydžius benzinui – 21%, suskystintoms naftos dujoms – 243% ir neviršija normų dyzelinui. Pridėtinės vertės mokestis ES nustatytas minimalus – 15%, Lietuvoje – 21%. Preliminarūs vertinimai remiasi Švedijos parengta metodika, kurią taip pat pritaikė Švedija, Suomija ir Estija. Bendra didesnių akcizų ir mokesčių įtaka siektų apie 2,7 TWh.

Ūkio ministerija šiuo metu remia įmones, kurios atlieka energijos vartojimo audito atlikimą ir diegia juose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo priemones. Preliminariais vertinimais ši priemonė leistų sutaupyti apie 1 TWh galutinės energijos.

Susitarimai su energetikos įmonėmis (AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“) turėtų užtikrinti energijos sutaupymus, lygius 3 TWh galutinės energijos. Minėtos energetikos įmonės privalo sutaupyta energijos tikslus pasiekti diegdamos energijos

vartojimo efektyvumo didinimo priemonės galutiniais energijos vartotojams. Šis kiekis apskaičiuojamas padalinant 3 TWh kiekvienai įmonei proporcingai pagal ankstesniais metais galutiniais vartotojams pateikiamos energijos kiekį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai turėtų būti įgyvendinami pramonėje, namų ūkiuose, transporte ir energetikos (šilumos, elektros ir dujų) sektoriuose, nenustatant projektų įgyvendinimo vietos, tipo ar sektoriaus apribojimų.

Energijos vartojimo auditai yra svarbi priemonė siekiant taupyti energiją. Jie yra būtini siekiant įvertinti esamą energijos suvartojimo lygį, nustatyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, jas prioritetizuoti ir sudaryti jų įgyvendinimo planą. Ši informacija aktuali institucijoms, įmonėms ir vartotojams. Energijos vartojimo efektyvumo įstatyme nustatytas įpareigojimas Ūkio ministerijai skatinti vidutinės, mažas ir labai mažas įmones atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones bei įpareigojimas įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai kaip apibrėžta Smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme, pateikti energijos vartojimo auditą Energetikos ministerijai ne vėliau kaip iki 2017 m. liepos 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip 4 metus po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu taip pat siekiama įteisinti ir paskatinti vystyti energijos taupymo paslaugų rinką. Parengtas reglamentavimas nekeičia šiuo metu galiojančio teisinio reglamentavimo tarp vartotojų ir energijos tiekėjų, nes energijos taupymo paslaugos būtų teikiamos sutartiniais pagrindais.

Siekiant padidinti efektyvumą energijos gamybos sektoriuje ir patenkinti energijos poreikius naudojant tvarius vietinius, atsinaujinančius ir kitus energijos išteklius, užtikrinti patikimą energetinės sistemos veikimą ir tikslingai panaudoti turimus centralizuoto šilumos ūkio privalumus, didžiuosiuose Lietuvos miestuose bus skatinama didelio naudingumo kogeneracija. Siekiant užtikrinti darnią naujai statomų ar atnaujinamų energijos gamybos ar pramonės įrenginys, kurio šiluminė galia didesnė nei 20 MW plėtrą siekiama Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu įpareigoti statytojus atlikti tokių įrenginių kaštų ir naudos analizę. O Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo (toliau – Elektros energetikos pakeitimo įstatymo projektas) projektu siekiama suteikti prioritetą didelio naudingumo kogeneracijai ir sukurti palankias sąlygas jos plėtrai nustatant įpareigojimus atsakingoms institucijoms ir tinklų operatoriams. Elektros energetikos pakeitimo įstatymo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Direktyvos 15 straipsnio nuostatas. Kadangi įteisinamas naujas rinkos dalyvis yra atstovaujantis vartotojus, atitinkamai yra tikslinami su kainų reguliavimu susiję straipsniai.

Kadangi reagavimo į paklausą priemonės leidžia padidinti elektros tinklų veikimo efektyvumą ir patikimumą Elektros energetikos pakeitimo įstatymo projektu siekiama suteikti įgaliojimus nacionalinei reguliavimo institucijai skatinti ir plėtoti reagavimo į paklausą priemonių tiekėjų, įskaitant elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjus, dalyvavimą balansavimo ir sisteminių paslaugų teikime.

Pagal Direktyvos reikalavimus vartotojai turi atsiskaityti pagal faktiškai suvartotą energijos kiekį, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte nustatoma, kad jeigu prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas pastatas, vartotojo bute ar kitose patalpose, t.y. tiekimo–vartojimo ribos vietoje, turi būti įrengti suvartotos šilumos apskaitos prietaisai. Taip pat papildoma nauja sąvoka „šilumos skaitiklis“, siekiant įgyvendinanti Direktyvos 9 straipsnio reikalavimus, galutiniais vartotojams pateikti individualius skaitiklius, kurie tiksliai parodo galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir kurie pateikia informaciją apie tikslų laiką kada ji buvo suvartota. Šis skaitiklis naudojamas kartu su šilumos tiekėjo įrengiamu atsiskaitomuoju šilumos apskaitos prietaisu ir matuoja butuose ar kitose patalpose (tiekimo–vartojimo ribos vietoje) suvartotą šilumos kiekį, tačiau tai neatleidžia vartotojo nuo pareigos apmokėti už pastato bendrosioms reikmėms sunaudotos šilumos dalį.

Įstatymų projektuose įtvirtinama nuostata, kad vartotojai be papildomo mokesčio ir reguliariai turi gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį energijos suvartojimą, nes tai sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo energijos suvartojimą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma ir administracinė našta nedidės. Numatomas teisinis reguliavimas teigiamai paveiks svarbiausius Lietuvos ūkio sektorius (pramonė, energetika, transportas, prekyba ir paslaugos), paskatins efektyviau vartoti energiją, didins įmonių konkurencingumą ir mažins vartotojų išlaidas už energijos išteklius.

Tiesioginės numatomo teisinio reguliavimo pasekmės: nustatomi įpareigojimai institucijoms ir įmonėms, kurių įgyvendinimui bus reikalingos papildomos lėšos, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje, tai leistų taupyti valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšas energetinių žaliavų įsigijimui, teigiamai sąlygotų energetikos infrastruktūros sukūrimą, energijos gamybos ir tiekimo saugumą ir konkurencingumą.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projektai nesusiję su įtaka kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Įstatymų įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Nustatyti įpareigojimai stambiems verslo subjektams atlikti energijos vartojimo auditus pareikalaus papildomų lėšų, tačiau įmonės galėtų pasinaudoti pastaruoju metu atliktais energijos vartojimo auditais, taip sumažindamos savo išlaidas už energijos išteklius bei didindamos savo konkurencingumą.

Įstatymų projektai paskatins sparčiau vystytis energijos taupymo paslaugų rinką, tai paskatins naujų darbo vietų sukūrimą, spartesnį galutinių energijos vartotojų energetinių sistemų atnaujinimą, suintensyvės statybų, paslaugų ir mokslo sektoriai.

Įstatymų projektuose numatoma įvairi vartotojų skatinimo ir informavimo veikla, kuri paskatins vartotojus efektyviau vartoti energiją ir diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kartu Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu teikiama ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7 ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas papildo ir detaliau reglamentuoja Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme su energijos vartojimo efektyvumu susijusias nuostatas.

9. Įstatymų projektų atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose vartojami terminai ir sąvokos bus įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Įstatymų projektų atitikimas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymų projektų nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Patvirtinus Įstatymų projektus reikėtų patvirtinti ir pakeisti:

- 1) Patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą dėl sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos;
- 2) Patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo su energijos tiekėjais tvarką;
- 3) Pakeisti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. spalio 29 d. įsakymą Nr. 1-195 „Dėl Savanoriškų susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 4) Patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą dėl didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos saugumą ir patikimumą, tvarkos;
- 5) Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gegužės 30 d. įsakymo Nr. 1-149 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo“;
- 6) Pakeisti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymą Nr. 1-297 „Dėl Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;
- 7) Pakeisti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymą Nr. 1-38 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Atsižvelgiant į tai, kad Plane bus tvirtinamos naujos arba galiojančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, skirsis ir jų finansavimo šaltiniai bei dydžiai. Daugiabučių atnaujinimo ir Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos ir energijos vartojimo audito atlikimas yra finansuojamas iš 2014-2020 metų laikotarpio Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir biudžeto lėšų. Šioms priemonėms skirta apie 487 mln. eurų, tačiau jos užtikrins apie 4 TWh arba 35-40 % iš viso nustatyto 11,674 TWh sutaupytos energijos tikslo. Atitinkamai siekiant pasiekti 11,674 TWh energijos sutaupymus atnaujinant pastatus būtų reikalingas panašaus dydžio finansavimas. Susitarimai su energetikos įmonėmis ir energijos tiekėjais bus įgyvendinami iš šių įmonių nuosavų ar skolintų lėšų.

Kadangi vien tik pakeitus vartotojų elgseną įmanoma 10-15% sumažinti energijos suvartojimą, ilgalaikėje perspektyvoje ir pasiekus pakankamą informacijos sklaidos lygį dėl padidėjusio vartotojų perkamosios galios būtų surenkama daugiau lėšų į valstybės biudžetą.

13. Projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymų projektus buvo konsultuojamasi su atsakingomis institucijomis, visuomene, suinteresuotomis įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis. Į daugumą pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta, projektai teikiami pakartotiniam derinimui.

14. Reikšminiai įstatymo projektų žodžiai.

Įstatymų projektų reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: *Energijos vartojimo efektyvumas, galutinė energija, sutaupyta energija.*

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Numatomam teisiniam reguliavimui yra labai svarbus laiko aspektas, į Projektus perkeliama Direktyvos reikalavimai yra privalomi be jokių išimčių, o dėl jos netinkamo įgyvendinimo gresia Europos Komisijos sankcijos.

Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelėje pateikiamos tik tos Direktyvos nuostatos kurios įgyvendinamos Įstatymų projektais. Dalis Direktyvos nuostatų jau yra įgyvendinta kitais teisės aktais. Pavyzdžiui, Direktyvos 5 straipsnio nuostatos įgyvendintos patvirtinus Viešųjų pastatų energinio naudingumo didinimo programą.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

20160825

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
ISTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti visose Lietuvos ūkio srityse suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Lietuvai Europos Sąjungos teisės aktais įtvirtintus energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, bei efektyviai gaminti, tiekti ir vartoti energiją.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Energijos taupymo paslauga** – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant technologijas mažinančias energijos suvartojimą ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

2. **Energijos taupymo paslaugų teikėjas** – asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas.

3. **Energijos vartojimo vadybos sistema** – tarptautiniais ir Europos Sąjungos institucijų standartais apibrėžta energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo sistema.

4. **Energijos vartojimo efektyvumas** – darbo, paslaugų, prekių, energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.

5. **Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė** – priemonė, kuri sumažina energijos suvartojimą dėl technologinių, elgsenos ir (arba) fiskalinės politikos priemonių.

6. **Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonė** – savanoriška, teisinio reguliavimo, finansinė arba informacijos teikimo priemonė, nustatyta ir įgyvendinama siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus, kurie skatintų rinkos dalyvius teikti, gauti energijos taupymo paslaugas ir diegti kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

7. **Galutinė energija** – energija, pateikta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija.

8. **Galutinės energijos suvartojimas** – visas galutinės energijos, išskyrus energetikos veiklai skirtą energiją, kiekis.

9. **Pirminė energija** – gamtinių išteklių energija: organiniame kure (naftoje, durpėse, biomasėje ir kt.) sukaupta energija, branduolinė (atominė) energija, vandens potencinė energija, vėjo, saulės, geoterminė, cheminių procesų energija.

10. **Pirminės energijos suvartojimas** – bendrosios šalies energijos vidaus sąnaudos, išskyrus vartojimą ne energetikos reikmėms.

11. **Sutaupyta energija** – energijos kiekis, nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant energijos suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir esant poreikiui perskaičiuojamas įvertinant aplinkos sąlygų pokytį, darantį poveikį energijos suvartojimui.

12. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme.

3 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo principai

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pagrindiniai principai yra šie:

- 1) ekonominio pagrįstumo – pirmenybė teikiama ekonomiškai efektyviausioms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms;
- 2) viešumo – įmonės turi užtikrinti viešumą įgyvendindami energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
- 3) atsakomybės – už šio įstatymo nuostatų nesilaikymą įmonėms taikoma atsakomybė ir sankcijos.

2. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo principų įgyvendinimą ir atsakomybę už jų nesilaikymą reglamentuoja šis ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas.

II SKYRIUS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO TIKSLO ĮGYVENDINIMAS

4 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas

1. Lietuvai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos teisės aktais. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kasmet sutaupytų energijos kiekių, atitinkančių 1,5 procento nuo 2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Į šį skaičiavimą neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis. Vėlesnio laikotarpio Lietuvai privalomi sutaupyti galutinės energijos kiekiai apibrėžiami atsižvelgiant į Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančius teisės aktus.

2. Privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis, apskaičiuotas kaip numatyta 1 dalyje, gali būti sumažinamas ne daugiau kaip 25 procentais šiais atvejais:

- 1) skaičiavime taikant šias procentines vertes: 2014-2015 m. – 1 procentas; 2016-2017 m. – 1,25 procento; ir 2018-2020 m. – 1,5 procento;
- 2) neįtraukiant į skaičiavimą parduoto energijos kiekio, panaudoto Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytose veiklose, kurioms reikalingi leidimai išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas;
- 3) sumažinti energijos gamybos, taikant didelio naudingumo kogeneracijos būdą, proceso metu ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų energijos perdavimo, skirstymo ir tiekimo sistemose, sutaupytu energijos kiekiu;
- 4) nuo 2008 m. gruodžio 31 d. įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytą energiją.

3. Energetikos ministras nustato vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarką.

5 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planas

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių plane pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, kurios užtikrina privalomą sutaupyti galutinės energijos kiekį, ir kita aktuali informacija.

2. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės apima toliau išvardytas priemones ir (arba) jų derinius:

1) energijai ir energijos ištekliams taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizų, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas, įvertinimas;

2) finansinės priemonės, kurios skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

3) statybos ar gaminių ženklavimo techniniai reglamentai, kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

4) susitarimai su įmonėmis (įskaitant energetikos įmones), kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

5) Lietuvos standartai ir higienos normos, kuriais siekiama didinti produktų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

6) energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentai, išskyrus reglamentus, kurie privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

7) švietimas ir konsultavimas, kuris skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planą teikiama Europos Komisijai.

4. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) savo internetinėje svetainėje skatina perkančiąsias organizacijas rengti energijos vartojimo efektyvumo didinimo planus, kuriuose nustatyti sutaupytos energijos kiekiai ir jų įgyvendinimo priemonės.

6 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimas

1. Kiekvienais metais turi būti atnaujinama ne mažiau kaip 3 procentai valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų, esančių energetikos ministro patvirtintuose sąrašuose, ploto, siekiant įgyvendinti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

2. Prioritetas teikiamas valstybės institucijų ir įstaigų naudojamiems pastatams, kurių galutinės energijos suvartojimas yra didžiausias pastato ploto vienetui.

7 straipsnis. Susitarimai su energetikos įmonėmis

1. Energetikos ministerija sudaro susitarimus su valstybės valdomomis energetikos įmonėmis, kuriuose nustatyti sutaupytos energijos kiekiai, jų įgyvendinimo tvarka ir terminai.

2. Kitos energetikos įmonės taip pat gali sudaryti susitarimus su Energetikos ministerija.

3. Sutaupytos energijos kiekiai energetikos įmonėms nustatomi proporcingai pagal ankstesniais metais kiekvienos įmonės vartotojams pateiktą galutinės energijos kiekį.

4. Reikalavimus susitarimų turiniui ir formai tvirtina energetikos ministras.

5. Energetikos įmonės užtikrina susitarimuose nustatytų sutaupytos energijos tikslų įgyvendinimą, kuriuos gali įgyvendinti pačios arba per kitas įmones.

6. Energetikos įmonės privalo sutaupytos energijos tikslą pasiekti diegdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinių energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir kt.)

7. Apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, energetikos įmonės privalo tvarkyti atskirai nuo reguliuojamos veiklos apskaitos.

8 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo

1. Energetikos ministerija sudaro susitarimus su energijos tiekėjais, kuriuose nustatyti vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonės, priemonių įgyvendinimo tvarka ir terminai.

2. Reikalavimus susitarimų dėl vartotojų švietimo ir informavimo turiniui ir formai tvirtina energetikos ministras.

3. Energijos teikėjai užtikrina susitarimuose nustatytą vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimą.

III SKYRIUS

KITOS NACIONALINIŲ MASTŲ TAIKOMI VEIKSMAI, DIDINANTYS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMĄ

9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos

1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.

2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.

3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai Energetikos ministerija:

1) skelbia rekomendacijas dėl energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygų, užtikrinančių energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuose teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;

2) savo internetinėje svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu, kūrimą;

3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutartis, savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, rezultatus bei konsultuoja perkančiąsias organizacijas apie energijos taupymo paslaugas;

4) atlieka energijos taupymo paslaugų rinkos raidos apžvalgą;

5) savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu.

3. Skundai ir ginčai dėl energijos taupymo paslaugų teikimo nagrinėjami Energetikos ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymuose nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Vartotojų skatinimas

1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatomos priemonės, skatinančios, kad energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją:

1) priemonės, kuriomis skatinama keisti elgesį, įskaitant finansines priemones, galimybes gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas, informacijos teikimą, pavyzdinius projektus, renginius darbo vietose;

2) priemonės, kuriais galima išmaniųjų apskaitos prietaisų diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, informuojant juos apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčių galimybes, taip pat apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas

1. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai, turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Energijos vartojimo auditai atliekami pagal energetikos ministro nustatytą energijos vartojimo audito atlikimo pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams tvarką.

2. Įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip 2017 m. liepos 1 d., o vėliau

– ne rečiau kaip 4 metus po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito. Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito, jeigu jis atliekamas pirmiau, dalis.

3. Naujai įsisteigusios įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip per 1 metus nuo įmonės veiklos pradžios.

4. Įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai ir kurios įgyvendino nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus sertifikuotą energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemą, šio straipsnio 2 dalyje nurodyti reikalavimai nėra taikomi, jei jų turima vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą.

5. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją vartotojams ir subjektams apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes.

6. Ūkio ministerija strateginio planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

7. Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo priežiūra vykdoma Energetikos ministro nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

13 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įgyvendinimo priežiūros institucijos

1. Šiuo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais numatyta energijos vartojimo efektyvumo didinimo įgyvendinimo priežiūrą pagal kompetenciją užtikrina Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija), priežiūroje dalyvauja Energetikos ministerija.

2. Valstybinė energetikos inspekcija atlieka šias funkcijas:

1) bendradarbiauja su Energetikos ministerija ir pagal šį įstatymą įsipareigojimus turinčiomis įmonėmis;

2) turi teisę gauti Energetikos ministerijos teikiamą informaciją apie galimus pažeidimus;

3) turi teisę gauti galimų pažeidėjų paaiškinimus dėl pažeidimo;

4) atlieka pažeidimo tyrimus dėl galimų pažeidėjų veiklos ar neveikimo;

5) priima sprendimus dėl pažeidimų;

3. Energetikos ministerija atlieka šias funkcijas:

1) bendradarbiauja su Valstybine energetikos inspekcija ir pagal šį įstatymą įsipareigojimus turinčiomis įmonėmis;

2) vertina šio įstatymo 7 ir 8 straipsniuose minimas ataskaitas;

3) kontroliuoja šio straipsnio 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo audito ataskaitų pateikimą;

4) nustato galimiems pažeidėjams terminus trūkumams pašalinti;

5) turi teisę gauti galimų pažeidėjų paaiškinimus dėl pažeidimo;

6) renka informaciją apie galimus šio įstatymo pažeidimus;

7) kreipiasi į Valstybinę energetikos inspekciją su informacija apie galimus pažeidimus.

14 straipsnis. Pažeidimo tyrimas

1. Valstybinė energetikos inspekcija tyrimą pradeda savo iniciatyva arba gavusi informaciją iš Energetikos ministerijos.

2. Energetikos ministerija, prieš perduodama informaciją apie galimą pažeidimą Valstybinei energetikos inspekcijai, galimam pažeidėjui gali nustatyti nuo 5 iki 10 darbo dienų terminą trūkumus pašalinti.

3. Energijos ministerija apie terminą trūkumams pašalinti raštiškai informuoja galimą pažeidėją.

4. Tyrimą Valstybinė energetikos inspekcija pradeda dėl:

1) nustatytais terminais nepateiktų arba per Energetikos ministerijos nustatytą terminą nepašalintų trūkumų dėl šio įstatymo 7, 8, 12 straipsniuose minimų ataskaitų;

2) atsisakymo sudaryti šio įstatymo 7 straipsnyje įtvirtintą susitarimą;

3) šio įstatymo 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų susitarimų sąlygų ar įsipareigojimų nevykdymo;

4) šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo audito neatlikimo;

5. Valstybinė energetikos inspekcija, per 10 darbo dienų nuo galimo pažeidėjo paaiškinimų pateikimo arba tyrimo pradžios, priima vieną iš šių sprendimų:

1) taikyti šiame įstatyme numatytas sankcijas;

2) nutraukti bylą.

6. Valstybinė energetikos inspekcija tyrimą nutraukia kai:

1) nėra tam įstatymo nustatyto pagrindo;

2) pažeidimas yra mažareikšmis;

3) atlikus tyrimą pažeidimas nėra nustatytas.

15 straipsnis. Sankcijos ir jų skyrimo tvarka

1. Nustačiusi šio įstatymo pažeidimus Valstybinė energetikos inspekcija skiria šias sankcijas:

1) įspėjimas;

2) bauda.

2. Sankcijas Valstybinė energetikos inspekcija skiria vadovaudamasi teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais ir tik žemiau esančiomis aplinkybėmis:

1) už šio įstatymo 7 straipsnyje įtvirtintos ataskaitos nepateikimą, trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą, atsisakymą su Energetikos ministerija sudaryti susitarimą arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą skiriamas įspėjimas arba bauda nuo 500 eurų iki 5 procentų nuo įmonės metinės apyvartos arba metinių pajamų;

2) už šio įstatymo 8 straipsnyje įtvirtintos ataskaitos nepateikimą, trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą arba šiais susitarimais nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą, skiriamas įspėjimas. Pasikartojus pažeidimui, skiriama bauda nuo 300 eurų iki 3 procentų nuo įmonės metinės apyvartos arba metinių pajamų;

3) už šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo auditų neatlikimą ar ataskaitos nepateikimą, trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą skiriamas įspėjimas arba bauda nuo 200 eurų iki 0,5 procento nuo įmonės metinės apyvartos arba metinių pajamų.

3. Valstybinė energetikos inspekcija, skirdama baudą už šio įstatymo pažeidimus, konkretų baudos dydį nustato atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas Valstybinės energetikos inspekcijos sprendime:

1) atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad šio įstatymo pažeidėjas padėjo Valstybinei energetikos inspekcijai tyrimo metu, viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai teikė visapusišką ir objektyvią informaciją, per Energetikos ministerijos nustatytą trūkumų pašalinimo terminą pašalino pažeidimo priežastis, tokio pobūdžio pažeidimą atliko pirmą kartą.

2) atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad energijos vartojimo efektyvumo taisyklių pažeidėjas viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai neteikė

visapusišką ir objektyvią informaciją, tęsė pažeidimą nepaisydamas Energetikos ministerijos nustatyto trūkumų pašalinimo termino, pažeidimą atliko ne pirmą kartą.

3) Valstybinė energetikos inspekcija gali pripažinti atsakomybę lengvinančiomis ar sunkinančiomis aplinkybėmis ir kitas šioje dalyje nenurodytas aplinkybes.

4. Sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per tris mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Tęstinio pažeidimo atveju sankcija gali būti paskirta ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pažeidimo paaikšėjimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.

5. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija. Sankcijos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis. Atsakomybė

Energetikos įmonės už veiklą, kuria ribojama energijos taupymo paslaugų ir kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausa ir teikimas arba nesąžiningais konkurencijos veiksmais ar pažeidžiant nediskriminavimo principus trukdoma tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai atsako Energetikos įstatymo nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė energetikos inspekcija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-08-25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016 08 24

Lietuvos Respublikos
energijos vartojimo efektyvumo
didinimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SAJUNGOS TEISĖS AKTAI

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petrašiūnienė

2016-08-21

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-21

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. **Energijos vartojimo auditas** – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams arba bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“

2. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 25 dalį.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnį nauju 19 punktu:

„19) kartu su Susiekimo ministerija nustato ir tvirtina energijos vartojimo audito transporto priemonėse metodiką;

2. Buvusį 6 straipsnio 19 punktą laikyti 20 punktu.

3. Pakeisti 6 straipsnio 20 punktą ir jį išdėstyti taip:

„20) nustato susitarimų sudarymo tvarką ir sudaro su energetikos įmonėmis susitarimus;“

4. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu:

„21) nustato susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo su energijos tiekėjais sudarymo tvarką;“

5. Buvusius 6 straipsnio 20-21 punktus laikyti atitinkamai 22-23 punktais.

3 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) Valstybinė energetikos inspekcija – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos taupymo paslaugų teikimo;“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, susisiekimo ministras, Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ūkio ministras
Evaldas Gustas
2016 08 25

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė
2016-08-24

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-08-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Energijos vartojimo auditas – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, **transporto priemonėse**, įrenginiuose ir technologiniams procesams arba bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“

2. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 25 dalį.

~~„25. Savanoriškas susitarimas – viešai skelbiamas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir energetikos įmonių susitarimas, kuriame šalys savanoriškai nustato energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir (ar) aplinkos apsaugos tikslus, sudaro tų tikslų pasiekimo grafiką, nustato susitarimo įgyvendinimo stebėsenos ir atskaitomybės reikalavimus.“~~

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnį nauju 19 punktu:

„19) **kartu su Susiekimo ministerija nustato ir tvirtina energijos vartojimo audito transporto priemonėse metodiką;**“

2. Buvusį 6 straipsnio 19 punktą laikyti 20 punktu.

3. Pakeisti 6 straipsnio 20 punktą ir jį išdėstyti taip:

„20) nustato ~~savanoriškų~~ susitarimų sudarymo tvarką ir sudaro su energetikos įmonėmis ~~savanoriškus~~ susitarimus;“

4. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu:

„21) **nustato susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo su energijos tiekėjais tvarką;**“

3. Buvusius 6 straipsnio 20-21 punktus laikyti atitinkamai 22-23 punktais.

3 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) Valstybinė energetikos inspekcija – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, **energijos taupymo paslaugų teikimo;**“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, susisiekimo ministras, Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė
2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2016 08 25

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-08-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. **Didelio naudingumo kogeneracija** – tai kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.“

2. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„15¹. **Elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas** – tarpininkas, atsakingas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui už elektros energijos vartotojų grupės faktinės maksimalios leistinos naudoti galios atitikimą tų vartotojų deklaruotai leistinų naudoti galių sumai.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. **Elektros energijos rinkos dalyvis** (toliau – **rinkos dalyvis**) – asmuo, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais. Rinkos dalyviais laikomi perdavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos gamintojai, tiekėjai, teisės aktų nustatyta tvarka sudarę balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartis su balansavimo energijos tiekėjais, balansavimo energijos tiekėjai, elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjai, taip pat asmenys, turintys leidimą eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, ar importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės.“

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;“

2. Buvusį 7 straipsnio 15 punktą laikyti atitinkamai 16 punktu.

3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui:

1) parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;

2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informacija apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

241

„1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

- 1) prognozuoti ilgalaikį elektros energetikos sistemos galios balansą ir teikti rinkos dalyviams informaciją apie prognozuojamą generuojamos ar perdavimo galios trūkumą arba ribojimus;
- 2) teikti perdavimo tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais paslaugą, sudarydamas vienodas ir nediskriminuojančias sąlygas visiems tinklų naudotojams;
- 3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis bei ekonomines sąlygas;
- 4) užtikrinti perdavimo tinklų įrenginių darbo patikimumą ir ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius;
- 5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;
- 6) matuoti elektros energijos parametrus ir elektros energijos apskaitos rodmenis perduoti rinkos dalyviams, tarp jų ir balansavimo energijos tiekėjams, atsižvelgdamas į jų elektros energijos tiekimo mastą;
- 7) prijungti vartotojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir gamintojų elektros įrenginius prie perdavimo tinklų pagal atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus;
- 8) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems tinklų naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;
- 9) užtikrinti trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdyti ir pateikti išsamius paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama;
- 10) atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių gamybos pajėgumų, elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą, atsižvelgdamas į elektros energijos mainus, elektros energijos srautų ribojimus, suderintus su kitomis elektros energetikos sistemomis;
- 11) atlikti nacionalinio balansavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 12) atlikti galios ir elektros energijos rezervavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 13) kompensuoti perdavimo tinkluose susidaranti elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 14) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;
- 15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti sisteminių paslaugų teikimą visiems rinkos dalyviams;
- 16) kaip dispečeris valdydamas gamybos pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų nustatytų Prekybos elektros energija taisyklėse ir sutartyse su sisteminių paslaugų teikėjais;
- 17) užtikrinti, kad perdavimo tinklai Lietuvos Respublikos teritorijoje veiktų efektyviai, patikimai ir saugiai aplinkos apsaugos požiūriu;
- 18) užtikrinti linijų perkrovų valdymą rinkos mechanizmais, gautų perkrovų pajamų paskirstymą ir dėl tarpsteminė elektros energijos srautų atsiradusių sąnaudų kompensavimą pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003, nustatytus principus;
- 19) rengti ir teikti Komisijai tvirtinti perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles;
- 20) užtikrinti informacijos, gautos atliekant savo funkcijas ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais. Komisija prižiūri ir kontroliuoja, kad perdavimo sistemos operatoriaus gauta informacija, sudaranti komercinę ar kitokią paslaptį,

nebūtų perduodama jokiems tretiesiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, o perdavimo sistemos operatoriaus personalas neteiktų paslaugų ar nebūtų perleidžiamas įmonėms, vykdančioms elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą;

21) pateikti kitos sistemos, su kuria sujungta Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, perdavimo sistemos operatoriui pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinamas saugus ir efektyvus jungtinės sistemos eksploatavimas, koordinuojama jos plėtra ir sąveika;

22) savo interneto svetainėje skelbti atitinkamą informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotosioms šalims, atsižvelgdamas į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;

23) teisės aktų nustatyta tvarka skelbti ir teikti nurodytą informaciją.

2. Perdavimo sistemos operatorius atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisę kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisę ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

5 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjams nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgiant į technines ir elektros energijos paklausos valdymo galimybes.“

6 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

1) teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą;

2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis;

3) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų;

4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;

5) atlikti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos matavimus, perduoti elektros energijos apskaitos rodmenis perdavimo sistemos operatoriui ir rinkos dalyviams teisės aktų nustatyta tvarka;

6) prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas;

7) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

8) kompensuoti skirstomuosiuose tinkluose susidarantį elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

9) sudaryti skirstomųjų tinklų avarijų prevencijos ir likvidavimo planus ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami;

10) užtikrinti informacijos, gautos vykdant veiklą ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais;

11) leisti perdavimo sistemos operatoriui patekti į skirstomųjų tinklų teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti perdavimo sistemos operatoriui priklausančius elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

7 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Informacija apie suvartotus elektros energijos kiekius ir jų palyginimus, kainas, tarifus be papildomo mokesčio turi būti teikiama sąskaitose ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį.“

2. Buvusias 51 straipsnio 5-10 dalis laikyti atitinkamai 6-11 dalimis.

3. Pakeisti 51 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kai vartotojai aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros energijos biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant šio straipsnio 6 dalyje numatytą informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.“

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Papildyti 59 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas.“

9 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 67 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas turi būti numatytos būtinos investicijos, užtikrinančios efektyvią elektros energetikos įmonės veiklą ir sudarančios sąlygas, diegiant išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinant sistemos saugumą, teikti sistemos naudotojams paslaugas, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą bei kitų priemonių diegimą.“

2. Buvusias 67 straipsnio 3-11 dalis laikyti atitinkamai 4-12 dalimis.

3. Pakeisti 67 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos, nurodytos šio straipsnio 7 ir 8 dalyse, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo ar gamintojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų. Tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas vartotojas ir gamintojas, taikant šio straipsnio 7 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gamintojo elektros įrenginius, arba 40 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant vartotojo

elektros įrenginius. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.“

4. Pakeisti 67 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Tuo atveju, kai buitinis vartotojas, kurio elektros įrenginiai buvo prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų taikant šio straipsnio 7 dalies 1 punkte nurodytą sąnaudų paskirstymo tvarką, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo elektros įrenginių prijungimo momento pradeda vartoti šiais įrenginiais patiektą elektros energiją savo ar kitų asmenų ūkinės komercinės ar profesinės veiklos reikmėms tenkinti, toks vartotojas nėra laikomas buitiniu vartotoju ir, gavęs atitinkamą skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimą, privalo apmokėti likusią sąnaudų dalį, apskaičiuojamą šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydama viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, diegiant paklausos valdymo, reagavimo į paklausą priemones, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

2. Papildyti 69 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neužkerta kelio perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams teikti paslaugas, susijusias su elektros energijos paklausos valdymo, reagavimo į paklausą, elektros energijos pajėgumų plėtros priemonėmis, įskaitant šias priemones:

1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimas iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;

2) elektros energijos sutaupymai reaguojant į vartojimo paklausą ir pasitelkiant elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjus;

3) elektros energijos paklausos sumažinimas, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;

4) elektrinių prijungimas prie atitinkamos įtampos tinklų;

5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimas;

6) elektros energijos kaupimas.“

3. Buvusias 69 straipsnio 5-15 dalis laikyti atitinkamai 6-16 dalimis.

4. Pakeisti 69 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Komisijai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų

kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Komisija.“

5. Pakeisti 69 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Visuomeninę elektros energijos kainą ir tarifus nustato visuomeninis tiekėjas 6 kalendoriniams mėnesiams. Visuomeninės elektros energijos kaina nustatoma kaip elektros energijos įsigijimo kainos, perdavimo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų, skirstymo, visuomeninio tiekimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos bei ankstesnio laikotarpio prognozuotos elektros energijos kainos skirtumo suma. Visuomeninio tiekėjo nustatytas visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus tikrina Komisija šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 9 punktu:

„9. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja
Agnė Petravičienė
2016-08-24

Ūkio ministras
Evaldas Gustas
2016 08 25

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-08-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67 IR 69
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Didelio naudingumo kogeneracija – tai kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.“

2. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„15¹. Elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas – tarpininkas, atsakingas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui už elektros energijos vartotojų grupės faktinės maksimalios leistinos naudoti galios atitikimą tų vartotojų deklaruotai leistinų naudoti galių sumai.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Elektros energijos rinkos dalyvis (toliau – rinkos dalyvis) – asmuo, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais. Rinkos dalyviais laikomi perdavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos gamintojai, tiekėjai, teisės aktų nustatyta tvarka sudarę balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartis su balansavimo energijos tiekėjais, balansavimo energijos tiekėjai, **elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjai**, taip pat asmenys, turintys leidimą eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, ar importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės.“

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo užtikrinimo, laikantis sistemos darbo saugumo ir patikimumo kriterijų, tvarką;“

2. Buvusį 7 straipsnio 15 punktą laikyti atitinkamai 16 punktu.

3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui:

1) parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;

2) naujo didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančiu juo tapti prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informacija apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

2. Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

1) prognozuoti ilgalaikį elektros energetikos sistemos galios balansą ir teikti rinkos dalyviams informaciją apie prognozuojamą generuojamos ar perdavimo galios trūkumą arba ribojimus;

2) teikti perdavimo tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais paslaugą, sudarydamas vienodas ir nediskriminuojančias sąlygas visiems tinklų naudotojams;

3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis bei ekonomines sąlygas;

4) užtikrinti perdavimo tinklų įrenginių darbo patikimumą ir ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius;

5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;

6) matuoti elektros energijos parametrus ir elektros energijos apskaitos rodmenis perduoti rinkos dalyviams, tarp jų ir balansavimo energijos tiekėjams, atsižvelgdamas į jų elektros energijos tiekimo mastą;

7) prijungti vartotojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir gamintojų elektros įrenginius prie perdavimo tinklų pagal atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus;

8) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems tinklų naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

9) užtikrinti trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdyti ir pateikti išsamius paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama;

10) atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių gamybos pajėgumų, elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą, atsižvelgdamas į elektros energijos mainus, elektros energijos srautų ribojimus, suderintus su kitomis elektros energetikos sistemomis;

11) atlikti nacionalinio balansavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

12) atlikti galios ir elektros energijos rezervavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

13) kompensuoti perdavimo tinkluose susidarantią elektros energijos sąnaudą. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

14) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti ~~visas tam būtinas papildomas~~ **sisteminį paslaugasų teikimą visiems rinkos dalyviams;**

16) kaip dispečeris valdydamas gamybos pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų nustatytų Prekybos elektros energija taisyklėse ir sutartyse su sisteminių paslaugų teikėjais;

17) užtikrinti, kad perdavimo tinklai Lietuvos Respublikos teritorijoje veiktų efektyviai, patikimai ir saugiai aplinkos apsaugos požiūriu;

18) užtikrinti linijų perkrovų valdymą rinkos mechanizmais, gautų perkrovų pajamų paskirstymą ir dėl tarpsisteminių elektros energijos srautų atsiradusių sąnaudų kompensavimą pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003, nustatytus principus;

19) rengti ir teikti Komisijai tvirtinti perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles;

20) užtikrinti informacijos, gautos atliekant savo funkcijas ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais. Komisija prižiūri ir kontroliuoja, kad perdavimo sistemos operatoriaus gauta informacija, sudaranti komercinę ar kitokią paslaptį, nebūtų perduodama jokiems tretiesiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, o perdavimo sistemos operatoriaus personalas neteiktų paslaugų ar nebūtų perleidžiamas įmonėms, vykdančioms elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą;

21) pateikti kitos sistemos, su kuria sujungta Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, perdavimo sistemos operatoriui pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinamas saugus ir efektyvus jungtinės sistemos eksploatavimas, koordinuojama jos plėtra ir sąveika;

22) savo interneto svetainėje skelbti atitinkamą informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotosioms šalims, atsižvelgdamas į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;

23) teisės aktų nustatyta tvarka skelbti ir teikti nurodytą informaciją.

2. Perdavimo sistemos operatorius atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

5 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjams nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgiant į technines ir elektros energijos poreikio valdymo galimybes.“

7 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

1) teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą;

2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis;

3) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų;

4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;

5) atlikti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos matavimus, perduoti elektros energijos apskaitos rodmenis perdavimo sistemos operatoriui ir rinkos dalyviams teisės aktų nustatyta tvarka;

6) prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas;

7) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

8) kompensuoti skirstomuosiuose tinkluose susidarančias elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

9) sudaryti skirstomųjų tinklų avarijų prevencijos ir likvidavimo planus ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami;

10) užtikrinti informacijos, gautos vykdant veiklą ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais;

11) leisti perdavimo sistemos operatoriui patekti į skirstomųjų tinklų teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti perdavimo sistemos operatoriui priklausančius elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

7 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Informacija apie suvartotus elektros energijos kiekius ir jų palyginimus, kainas, tarifus be papildomo mokesčio turi būti teikiama sąskaitose ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį.“

2. Buvusias 51 straipsnio 5-10 dalis laikyti atitinkamai 6-11 dalimis.

3. Pakeisti 51 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„67. Kai vartotojai aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros energijos biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant šio straipsnio 56 dalyje numatytą informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.“

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Papildyti 59 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas.“

9 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 67 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas turi būti numatytos būtinos investicijos, užtikrinančios efektyvią elektros energetikos įmonės veiklą ir sudarančios sąlygas, diegiant išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinant sistemos saugumą, teikti sistemos naudotojams paslaugas, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą bei kitų priemonių diegimą.“

2. Buvusias 67 straipsnio 3-11 dalis laikyti atitinkamai 4-12 dalimis.

3. Pakeisti 67 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„89. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudas, nurodytos šio straipsnio 67 ir 78 dalyse, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo ar gamintojo elektros įrenginių prijungimu prie

skirstomųjų tinklų. Tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas vartotojas ir gamintojas, taikant šio straipsnio 67 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gamintojo elektros įrenginius, arba 40 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant vartotojo elektros įrenginius. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.“

4. Pakeisti 67 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„910. Tuo atveju, kai buitinis vartotojas, kurio elektros įrenginiai buvo prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų taikant šio straipsnio 67 dalies 1 punkte nurodytą sąnaudų paskirstymo tvarką, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo elektros įrenginių prijungimo momento pradeda vartoti šiais įrenginiais patiektą elektros energiją savo ar kitų asmenų ūkinės komercinės ar profesinės veiklos reikmėms tenkinti, toks vartotojas nėra laikomas buitiniu vartotoju ir, gavęs atitinkamą skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimą, privalo apmokėti likusią sąnaudų dalį, apskaičiuojamą šio straipsnio 67 dalies 2 punkte nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydama viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, **sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, teikiant tinklo naudotojams sistemines paslaugas, diegiant paklausos valdymo, reagavimo į paklausą priemones, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.**“

2. Papildyti 69 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neužkerta kelio perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams teikti paslaugas, susijusias su elektros energijos paklausos valdymo, reagavimo į paklausą, elektros energijos pajėgumų plėtros priemonėmis, įskaitant šias priemones:

1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimas iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;

2) elektros energijos sutaupymai reaguojant į vartojimo paklausą ir pasitelkiant elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjus;

3) elektros energijos paklausos sumažinimas, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;

4) elektrinių prijungimas prie atitinkamos įtampos tinklų;

5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimas;

6) elektros energijos kaupimas.“

3. Buvusias 69 straipsnio 5-15 dalis laikyti atitinkamai 6-16 dalimis.

4. Pakeisti 69 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„67. Komisijai nustatčius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros

energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. **Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą.** Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Komisija.“

5. Pakeisti 69 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„78. Visuomeninę elektros energijos kainą ir tarifus nustato visuomeninis tiekėjas 6 kalendoriniams mėnesiams. Visuomeninės elektros energijos kaina nustatoma kaip elektros energijos įsigijimo kainos, perdavimo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų, skirstymo, visuomeninio tiekimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos bei ankstesnio laikotarpio prognozuotos elektros energijos kainos skirtumo suma. Visuomeninio tiekėjo nustatytas visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus tikrina Komisija šio straipsnio 89 dalyje nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 9 punktu:

„9. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Rygnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 9 dalimi:

„9. **Efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema** – aprūpinimo šiluma sistema, kurioje esamam šilumos energijos poreikiui pagaminti naudojama nemažiau kaip 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % technologinio proceso metu nepanaudotos šilumos, 75 % bendruose šilumos ir elektros gamybos įrenginiuose pagamintos šilumos arba nemažiau kaip 50 % bendro jų derinio;“

2. Buvusias 2 straipsnio 9–38 dalis atitinkamai laikyti 10–39 dalimis.

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 40 dalimi:

„40. **Šilumos skaitiklis** – neatsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas, įrengtas tiekimo–vartojimo ribos vietoje butuose ar kitose patalpose ir matuojantis suvartotą šilumos kiekį. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti šilumos vartotojams.“

4. Buvusias 2 straipsnio 39–49 dalis atitinkamai laikyti 41–51 dalimis.

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauja 6 dalimi:

„6. Asmuo, kuris yra ar planuoja tapti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos, pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamų įrenginių valdytoju, privalo atlikti įrenginio, kurio bendra vardinė šiluminė galia ar šiluminė galia, kuri nepanaudojama pramoninės gamybos technologinio proceso metu, yra didesnė nei 20 MW, kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, kai:

1) planuoja įrengti naują šiluminę elektrinę;

2) planuoja atnaujinti šiluminę elektrinę, kai jos atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujai tos pačios galios šiluminei elektrinei įrengti;

3) planuoja įrengti naują pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma;

4) planuoja atnaujinti pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui įrengti;

5) planuoja įrengti naują centralizuoto šilumos ar vėsumos perdavimo tinklą;

6) esamame šilumos ar vėsumos perdavimo tinkle planuoja įrengti naują šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį;

7) esamame šilumos ar vėsumos perdavimo tinkle planuoja atnaujinti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios įrenginiui įrengti.“

2. Papildyti 7 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytoms atnaujinimo išlaidoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.“

3. Papildyti 7 straipsnį nauja 8 dalimi:

„8. Asmuo atlikę įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatytai tvarkai iki prašymo jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo.“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius tiekimo-vartojimo ribos vietoje, jeigu:

1) prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;

2) atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes, yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir yra gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius.“

2. Papildyti 11 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Už šio straipsnio 4 dalyje numatytų šilumos skaitiklių įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai.“

4 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas)). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiuo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai.“

2. Papildyti 12 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos vartotojams sąskaitos (mokėjimo pranešimai) pateikiamos elektroniniu būdu, išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus). Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.“

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šilumos vartotojui, neapmokėjusiam sąskaitos (mokėjimo pranešimo) už šilumą daugiau kaip 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo vėliausios leistinos sąskaitos (mokėjimo pranešimo) apmokėjimo dienos, (įsiskolinusiam vartotojui), šilumos tiekėjas turi teisę sutartyse nustatyta tvarka sustabdyti šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo šildymo ir (ar) karšto vandens prietaisus. Daugiabučiame name leidžiama sustabdyti tik karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo karšto vandens prietaisus.“

6 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Daugiabučiuose namuose, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja, šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius tiekimo–vartojimo ribos vietoje arba šilumos daliklius. Už šių apskaitos prietaisų įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai arba šilumos dalikliai.“

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016.08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 9 dalimi:

„9. Efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistema – aprūpinimo šiluma sistema, kurioje esamam šilumos energijos poreikiui pagaminti naudojama nemažiau kaip 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % technologinio proceso metu nepanaudotos šilumos, 75 % bendruose šilumos ir elektros gamybos įrenginiuose pagamintos šilumos arba nemažiau kaip 50 % bendro jų derinio;“

2. Buvusias 2 straipsnio 9–38 dalis atitinkamai laikyti 10–39 dalimis.

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 40 dalimi:

„39. Šilumos skaitiklis – neatsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas, įrengtas tiekimo-vartojimo ribos vietoje butuose ar kitose patalpose ir matuojantis suvartotą šilumos kiekį. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti šilumos vartotojams.“

4. Buvusias 2 straipsnio 39–49 dalis atitinkamai laikyti 41–51 dalimis.

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauja 6 dalimi:

„6. Asmuo, kuris yra ar planuoja tapti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos, pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamų įrenginių valdytoju, privalo atlikti įrenginio, kurio bendra vardinė šiluminė galia ar šiluminė galia, kuri nepanaudojama pramoninės gamybos technologinio proceso metu, yra didesnė nei 20 MW, kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, kai:

- 1) planuoja įrengti naują šiluminę elektrinę;

2) planuoja atnaujinti šiluminę elektrinę, kai jos atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujai tos pačios galios šiluminei elektrinei įrengti;

3) planuoja įrengti naują pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma;

4) planuoja atnaujinti pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui įrengti;

- 5) planuoja įrengti naują centralizuoto šilumos ar vėsumos perdavimo tinklą;

6) esamame šilumos ar vėsumos perdavimo tinkle planuoja įrengti naują šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį;

7) esamame šilumos ar vėsumos perdavimo tinkle planuoja atnaujinti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios įrenginiui įrengti“

2. Papildyti 7 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytoms atnaujinimo investicijoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.“

3. Papildyti 7 straipsnį nauja 8 dalimi:

„8. Asmuo atliktą įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatytai tvarkai iki prašymo jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo.“

3 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius tiekimo-vartojimo ribos vietoje, jeigu:

1) prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;

2) atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes, yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir yra gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius.“

2. Papildyti 11 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Už šio straipsnio 4 dalyje numatytų šilumos skaitiklių įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai.“

4 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas)). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiavo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai. Savivaldybės institucijos turi teisę nustatyti, kad buitiniams šilumos vartotojams vietoj sąskaitų už šilumą būtų išduodami mokesčio už šilumą pranešimai. Buitinio šilumos vartotojo reikalavimu šilumos tiekėjas privalo išduoti sąskaitą, kai vartotojas apmoka su tiekimo sąskaita susijusias papildomas šilumos tiekėjo sąnaudas. Savivaldybės institucijai nustačius, kad buitiniams šilumos vartotojams vietoj sąskaitų būtų išduodami mokesčio už šilumą pranešimai, į šilumos kainą neįtraukiamos sąskaitų už šilumą parengimo ir pateikimo vartotojams sąnaudos.“

2. Papildyti 12 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos vartotojams sąskaitos (mokėjimo pranešimai) pateikiamos elektroniniu būdu, išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus). Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.“

5 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šilumos vartotojui, neapmokėjusiam sąskaitos (mokėjimo pranešimo) už šilumą daugiau kaip 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo vėliausios leistinos sąskaitos (mokėjimo pranešimo) apmokėjimo dienos, (įsiskolinusiam vartotojui), šilumos tiekėjas turi teisę sutartyse nustatyta tvarka sustabdyti šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo šildymo ir (ar) karšto

vandens prietaisus. Daugiabučiame name leidžiama sustabdyti tik karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo karšto vandens prietaisus.“

6 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Daugiabučiuose namuose, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja, šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose ~~su~~ ~~vartotos šilumos apskaitos prietaisus~~ **šilumos skaitiklius** tiekimo–vartojimo ribos vietoje **arba šilumos daliklius**. Už šių apskaitos prietaisų įrengimą, priežiūrą ir patikrą sąnaudos įtraukiamos į šilumos pardavimo kainas arba nustatomas atskiras mokestis tik atitinkamos grupės vartotojams, **kuriems įrengti šilumos skaitikliai arba šilumos dalikliai**. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomaisiais šilumos apskaitos prietaisais nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti buitiniam šilumos vartotojams.“

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. rugsejo 1 d.
2. Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius

2016-08-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 57 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) be papildomo mokesčio ir ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį, gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą;“

2 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 3 punktu:

„3. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 57 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) be papildomo mokesčio **ir ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį**, gauti reguliarią sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą;“

2 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 3 punktu:

„3. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

20160825

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo;“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

20160825

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, **taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo;**“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macėvičius

2016-08-24

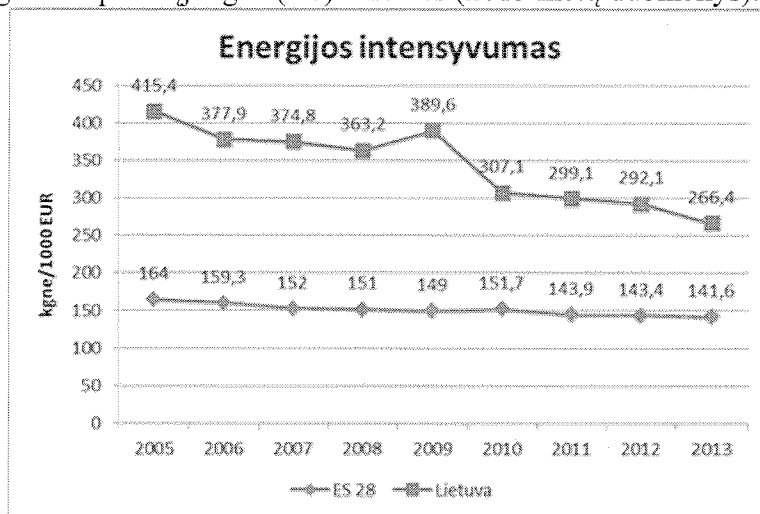
NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO PRIORITETINĖS TEISĖKŪROS INICIATYVOS POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Prioritetinės teisėkūros iniciatyvos pavadinimas	Igyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, reikalavimus (toliau – Direktyva) parengiant Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir susijusių energetikos sritį reglamentuojančių įstatymų pakeitimo projektus
---	---

Vertinimą atlikusi institucija	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
---------------------------------------	--

Problema

Lietuva, kaip ir dauguma kitų Europos valstybių, susiduria su esminiais iššūkiais trijose srityse: energijos tiekimo saugumo, energetikos sektoriaus konkurencingumo ir energetikos sektoriaus darnios plėtros. Tokią Lietuvos padėti nulėmė tiek istorinės ir politinės aplinkybės, tiek turimi riboti vidiniai energijos ištekliai. Lietuvoje energijos vartojimas vienam bendrojo vidaus produkto (BVP) vienetui (energijos intensyvumas) sukurti, remiantis „Eurostat“ duomenimis yra 1,88 karto didesnis negu Europos Sąjungos (ES) vidurkis (2013 metų duomenys).

Lietuvoje turi neišnaudoto energijos vartojimo efektyvumo srities potencialo, ypač elektros ir šilumos sektoriuose. Padidinus energijos vartojimo efektyvumą, energijos intensyvumas gali būti sumažintas.

Pagrindinės problemos – tai neefektyvus energijos vartojimas visuose Lietuvos ūkio (ekonomikos) sektoriuose (pramonė, energetika, transportas, žemės ūkis, atliekų tvarkymas, prekyba ir paslaugos), nėra privalomų mechanizmų, įgalinančių užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo tikslų pasiekimą, didelis energijos suvartojimas pastatuose, nėra paskatų galutinio energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumo didinimui valstybės mastu, nėra skatinama energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir paslaugų rinka, nemotyvuojamos investicijos į efektyvesnių energiją ir energijos išteklius naudojančių technologijų taikymą, nedidelė vartotojų motyvacija taupyti energiją.

Tikslas

Didinti energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo efektyvumą, didinti energijos vartojimo efektyvumą svarbiausiuose Lietuvos ūkio sektoriuose, o ypač pastatų ir pramonės, ir užtikrinti Direktyvoje nustatytą suvartojamos energijos sutaupymo

tikslų įgyvendinimą. Pagal Direktyvos reikalavimus įvertinta, kad iki 2020 metų Lietuva privalo sutaupyti 11,674 TWh galutinės energijos.

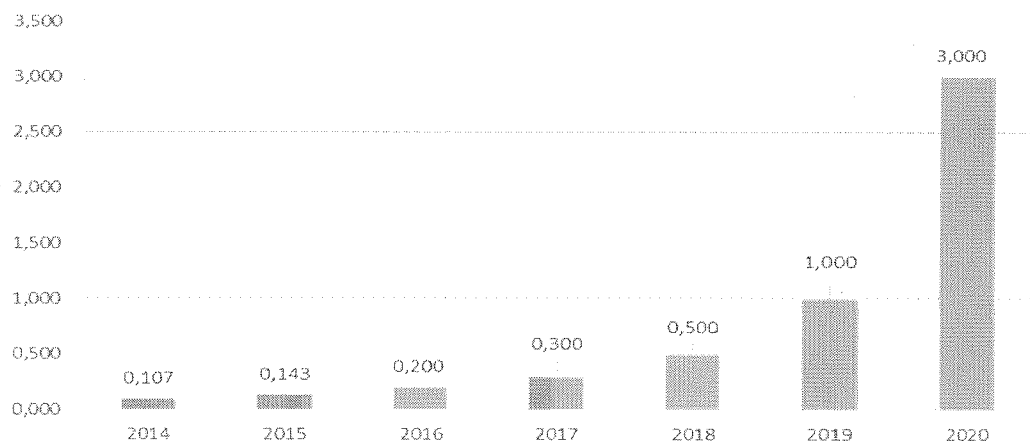
Vienas iš trijų pagrindinių Europos Sąjungos 20-20-20 tikslų yra iki 2020 metų padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 %. Šiuo metu įgyvendinamos energijos taupymo priemonės nepakankamos šiam tikslui pasiekti. Prognozuojama, kad nesiimant papildomų priemonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje ir išliekant panašioms augimo tempams (2 % per metus) galutinės energijos poreikiai išaugtų apie 13 % – nuo 54,9 TWh 2012 metais iki 60-62 TWh 2020 metais.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas prisideda prie ekonomikos augimo, užimtumo didinimo, inovacijų diegimo ir socialinės atskirties mažinimo. Direktyvos nustatytą suminiu būdu apskaičiuotą energijos sutaupymo tikslą (11,674 TWh) (toliau – Sutaupymo tikslą) planuojama pasiekti įvertinant šiuo metu galiojančių energijos vartojimo efektyvumo didinančių priemonių įtaką bei papildomai patvirtinant naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Sutaupymo tikslo skaičiavimas:

	2010	2011	2012	
Galutinis energijos suvartojimas pramonės sektoriuje, tūkst. tne	900	941	1001	2010-2012 m. vidurkis, tūkst. tne
Galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje, tūkst. tne	1.551	1.544	1.575	
Galutinis energijos suvartojimas kituose sektoriuose, tūkst. tne	2.308	2.230	2.184	
Galutinis energijos suvartojimas, iš viso, tūkst. tne	4.759	4.715	4.759	4.744
Galutinis energijos suvartojimas, iš viso (išskyrus transporto sektorių), tūkst. tne	3.208	3.171	3.185	3.188

Metai	Sutaupymo tikslas		
	proc.	tūkst. tne	TWh
2014	1,5%	48	0,55
2015	3,0%	96	1,11
2016	4,5%	143	1,66
2017	6,0%	191	2,22
2018	7,5%	239	2,78
2019	9,0%	287	3,33
2020	10,5%	335	3,89
Iš viso:		1339	15,57
Tikslo sumažinimas 25%		1004	11,67

Vėlavimo įtaka kasmetiniams tikslams

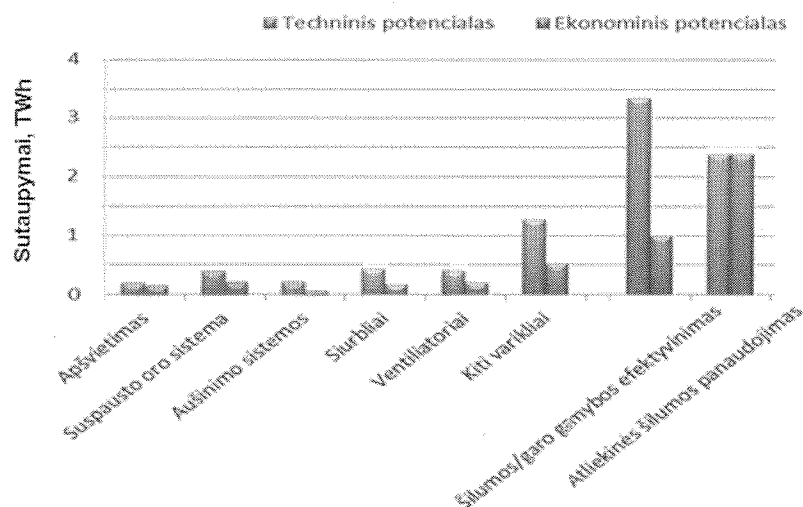

Pasiekimo schema (kaip papildoma informacija) pateikiama šiame paveikslėlyje:

Sutaupymo tikslo įgyvendinimas 11,674 TWh
(iki 2020)

<p>Degalų apmokestinimo įtaka suvartojimui 2,7 TWh</p> <p>Degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka energijos sutaupymams. Pvz. minimalus ES akcizas benziniui – 0,359 euro litrai, LT – 19,4% didesnis.</p>	<p>Daugiabučių atnaujinimo programa 2,67 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 320 mln. Eurų. Finansavimo būdas subsidija – 15-20%. Atnaujinta apie 3400 daugiabučių.</p>	<p>Viešųjų pastatų atnaujinimo programa 0,4 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos – 144 mln. Eurų. Atnaujinta apie 700 000 m² viešųjų pastatų ploto.</p>
<p>Energijos auditai pramonės įmonėse 1 TWh</p> <p>Skatinti įmones atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti nurodytas priemones. Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 23 mln. Eurų.</p>	<p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl vartotojų informavimo 2,44 TWh</p> <p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl galutinių vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Pvz. konsultacijos telefonu ar įrangos skolinimas. Finansavimo šaltinis – įmonių lėšos.</p>	<p>Susitarimai su įmonėmis 3 TWh</p> <p>Skatinti didžiąsias įmones diegti audituose nurodytas priemones taikant finansų inžineriją. Finansavimo šaltinis – įmonių lėšos.</p>

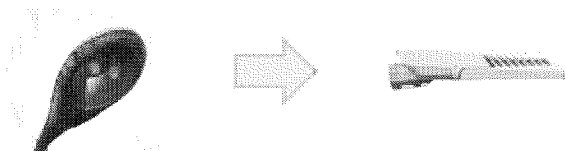
Lietuvoje didžiausias energijos vartojimo efektyvumo didinimo potencialas yra pastatų, pramonės ir transporto sektoriuose. Daugiabučių ir viešųjų pastatų atnaujinimo programos skirtos išnaudoti minėtą potencialą pastatų sektoriuje. Pagal UAB „Ekotermija“ atlikto tyrimo „Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pramonės įmonėse potencialo ir priemonių, skatinančių efektyviai vartoti įvairias energijos rūšis, nustatymas“ rezultatus, Lietuvos pramonėje energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių atsipirkimo laikotarpis yra iki 3 metų (t.y. ekonominis) potencialas yra apie 0,198 TWh per metus ir būtina išnaudoti šį potencialą.

Atkreiptinas dėmesys, kad siekiant visiškai įgyvendinti Direktyvoje nustatytą Sutaupymo tikslą papildomai reikia įteisinti priemonę, kuri privalės sutaupyti 3 TWh arba kasmet 0,143 TWh galutinės energijos. Tokiam energijos kiekiui sutaupyti kasmet reikia investuoti apie 37-74 mln. eurų. Investicijų poreikio skaičiavimas pateikiamas šiame paveikslėlyje:

Preliminarus investicijų poreikio skaičiavimas

Efektyvumas padidėjo 65% ir sutaupo 0,16 kWh per 1 h

$$\text{Atsipirkimo laikotarpis} = \frac{\text{Investicija}}{(\text{Veikimo laikas} \times \text{Energijos sutaupymas} \times \text{Energijos kaina})}$$

$$\text{Atsipirkimo laikotarpis} = \frac{600 \text{ eurų}}{(4000 \text{ h} \times 0,16 \text{ kWh} \times 0,13 \text{ Euro/kWh})} = \frac{600 \text{ eurų}}{83,2 \text{ eurų}} = 7,2 \text{ metai}$$

Investicijų poreikis paskaičiuotas pagal energijos efektyvumo didinimo priemonių atsipirkimo laikotarpius pramonėje – 2-4 metai.

1 kWh sutaupyti reikia investuoti 0,26 – 0,52 euro. Kadangi kasmet reikia sutaupyti 143 GWh tai investicijų poreikis svyruoja nuo 37 iki 74 mln. Eurų.

Kadangi Sutaupymo tikslo įgyvendinimui reikalingos didžiulės lėšos, siūlome nustatyti jų finansavimo šaltinius. Galimi finansavimo šaltiniai yra įmonių nuosavos lėšos, dėl didesnio įmonių veiklos efektyvumo sutaupytos (*angl. OPEX*) lėšos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, biudžeto ar kitų šaltinių (pavyzdžiui, įgyvendinus susitarimą dėl statistinių duomenų pardavimo tarp Lietuvos ir Liuksemburgo).

Siekiant įgyvendinti Direktyvos tikslą, siūloma įteisinti susitarimus su AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ dėl dalies priskirto Sutaupymo tikslo įgyvendinimo. Preliminariais vertinimais minėtos įmonės turėtų sutaupyti 3 TWh skaičiuojant suminiu būdu arba kasmet po 0,143 TWh arba 25,7 % Sutaupymo tikslo. Minėtos įmonės turėtų užtikrinti, kad **galutiniai vartotojai** sutaupys susitarime nurodytą konkretų energijos kiekį. Šis kiekis būtų

paskaičiuotas padalinant 3 TWh iš Sutaupymo tikslo kiekvienai įmonei proporcingai pagal galutiniams vartotojams patiekiamos energijos kiekį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai galėtų būti įgyvendinami pramonėje, namų ūkiuose, transporte ir energetikos (šilumos, elektros ir dujų) sektoriuose nenustatant projektų įgyvendinimo vietos, tipo ar sektoriaus apribojimų. AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ pagal susitarime nustatytą tvarką teiktų Energetikos ministerijai arba jos įgaliotai institucijai ataskaitas apie įgyvendintas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Energijos vartojimo efektyvumo priemonių galimi pavyzdžiai yra tokie:

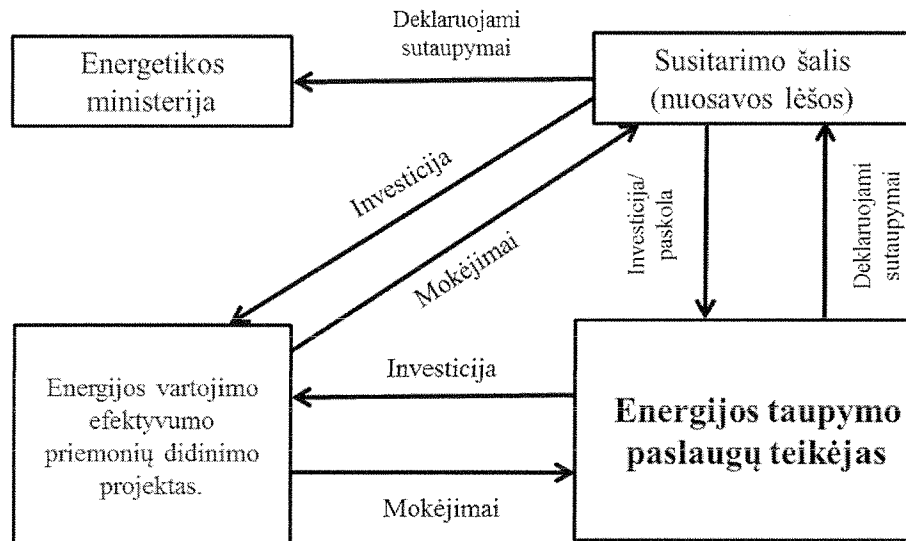
Standartinės energijos vartojimo efektyvumo priemonės	
•Atitvarų apšiltinimas	•Kitų skaidrių atitvarų keitimas
•Perdangų apšiltinimas	•Šildymo sistemų balansavimas
•Langų ir stoglangių keitimas	•Šilumos punktų atnaujinimas
•Išorinių įėjimo durų keitimas	•Apšvietimo sistemų atnaujinimas
•Vartų keitimas	•Švieslangių keitimas

Energijos vartojimo efektyvumo priemonės pramonėje			
Elektros varikliai ir pavaros	•Variklių tuščios eigos apribojimas esant kintamam apkrovimo režimui	Katilinės	•Įrenginių paviršių izoliavimas •Ekonomalizerių įdiegimas
Suspausto oro sistemos	•Suspausto oro gamybos decentralizavimas •Suspausto oro gamybos metu atliekinės šilumos panaudojimas	Apšvietimo sistemos	•Vidaus ir išorės apšvietimo sistemų atnaujinimas
Šildymo sistemos	•Šildymo sistemos įrenginių izoliacija •Šildančio vandens temperatūros optimizavimas	Gamybos procesas	•Energetinių resursų valdymo optimizavimas
Temperatūriniai procesai	•Atliekinės šilumos panaudojimas •Įrenginių šiluminių paviršių izoliavimas	Siurblinės	•Elektros pavarų su dažnio keitikliu įrengimas

AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateiktos energijos galutiniams vartotojams kiekis sudarytų apie 60 % nuo visos elektros, šilumos ir dujų sektoriuose galutiniams energijos vartotojams pateiktos energijos kiekio. Šios įmonės pasirinktos todėl, kad didžiausią sutaupymo potencialą ir trumpiausią atsipirkimo laikotarpį turi energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, susijusios su elektros energija. Šilumos tiekėjai nėra įtraukti į minėtų įmonių sąrašą, kadangi veikla ir galimybės taikyti Energijos taupymo paslaugų teikėjo modelį yra apribotos nacionalinėje teisėje.

Įmonės energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus pas galutinius vartotojus įgyvendins pačios arba per trečiuosius asmenis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai būtų įgyvendinami taikant finansų inžineriją, t.y. lengvatines paskolas, garantijas ar palūkanų kompensavimus. Įmonės galės naudoti Energijos taupymo paslaugų teikėjo (ETPT arba angl. ESCO) modelį. ETPT yra asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas ir (arba) diegiantis energijos vartojimo efektyvinimo priemones energijos vartotojams. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės būtų finansuojamos iš įmonės lėšų ir/arba pasinaudoti Energijos efektyvumo fondu. Energijos efektyvumo fondas būtų kaip priemonė apjungti kelis

finansavimo šaltinius (pavyzdžiui, biudžeto, Europos struktūrinių fondų lėšas ir t.t.). Kadangi prioritetas teikiamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms, kurių atsipirkimo laikotarpis svyruoja apie 3 metus, atitinkamai taikant finansų inžineriją, lėšų poreikis pirmaisiais metais būtų apie 30-60 mln. eurų, o įvertinus grįžtančias lėšas bendras poreikis per pirmus 3 metus svyruotų apie 60-120 mln. eurų. Lėšų poreikis skaičiuojamas remiantis prielaidomis, kad 1 kWh sutaupyti reikės investuoti apie 0,26-0,52 euro (energijos vartojimo efektyvumo priemonių investicijų atsipirkimo laikotarpis svyruotų 2-4 metų laikotarpiu, skaičiuojant elektros energijos kainą) ir finansuojama dalis sudarytų apie 80% nuo visų investicijų. Atkreiptinas dėmesys, kad šios lėšos būtų grįžtančios ir jomis būtų finansuojami nauji projektai vėlesniu laikotarpiu. Principinė finansavimo schema yra tokia:

Poveikis atitinkamai sričiai (energetikos sektoriui)

Pagal pasirašytus susitarimus AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ iki 2020 metų turės sutaupyti 3 TWh galutinės energijos arba 0,143 GWh galutinės energijos kasmet. Tai teigiamai atsilieptų energijos sektoriui, kadangi Lietuvos energijos suvartojimas kasmet auga apie 0,11 TWh numatoma, kad tik šios priemonės įgyvendinimas iki 2020 metų leistų išlaikyti galutinės energijos suvartojimą dabartiniame lygyje. Sumažėjęs galutinės energijos suvartojimas padidintų energijos tiekimo saugumą ir sumažintų priklausomybę nuo energijos išteklių, galutiniams vartotojams mažiau reikėtų mokėti už energijos išteklius. Kadangi nustatytas tikslas būtų siekiamas skatinant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, bus sudarytos prielaidos atsirasti naujai paslaugų rinkai – numatoma, jog bus steigiamos energijos taupymo paslaugų bendrovės, kurios konsultuodamos ir (arba) diegdamos energiją taupančias priemones prisidės prie energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių finansavimo, prisiims riziką, susijusią su energijos taupymo priemonių įgyvendinimu ir sutaupymų tikslo pasiekimu.

Poveikis valstybės finansams

Lietuvoje galutiniams vartotojams patiektas energijos kiekis, remiantis 2013 metų statistiniais duomenimis, elektros sektoriuje sudarė apie 8,9 TWh, šilumos 9,8 TWh ir gamtinių dujų – 5,7 TWh.

Remiantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos interneto svetainėje skelbiamais duomenimis, 2014 metais vidutinė elektros kaina buvo 0,132 euro/kWh, dujų – 0,66 euro/m³ ir šilumos – 0,066 euro/kWh.

Lietuvoje elektros energijai ir dujoms yra taikomas 21 % PVM (į biudžetą

surenkama apie 249 mln. eurų iš elektros ir 85 mln. eurų iš dujų) ir lengvatinis 9 % PVM šilumos energijai (į biudžetą surenkama apie 59 mln. eurų). Skaičiavimai pateikti remiantis parduotais energijos kiekiais ir PVM dalimi energijos kainoje. Šiuo metu galioja 1,01 euro akcizas už 1 MWh elektros energijos ir lengvatinis 0,52 euro už 1 MWh akcizų tarifas taikomas elektros energijai, kuri naudojama verslo reikmėms.

Akcizas už elektros energiją netaikomas elektros energijai, naudojamai visų rūšių elektros energijos gamybos, skirstymo bei perdavimo procesams ir šiems procesams palaikyti ir elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Taip pat akcizai nėra taikomi šilumos energijai ir dujoms naudojamoms šildymui.

Siekiant pasiekti Sutaupymo tikslą reikės įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų, kurių bendra investicijų vertė apie 200-400 mln. eurų. Skaičiavimai remiasi prielaidomis, kad 1 kWh sutaupyti reikės investuoti apie 0,26-0,52 euro (energijos vartojimo efektyvumo priemonių investicijų atsipirkimo laikotarpis būtų 2-4 metai, skaičiuojant elektros energijos kainą).

Kadangi įgyvendinus Direktyvos reikalavimus energijos suvartojimas išliktų panašaus lygio, surenkamų lėšų į biudžetą dydis iš PVM ir akcizų nesikeistų. Kita vertus kasmet sutaupytos energijos (0,143 TWh) vertė pagal dujų kainą šilumai būtų ~ 8,3 mln. eurų arba ~6 mln. eurų pagal importuojamos elektros kainą. Atitinkamai iki 2020 metų nereikėtų importuoti energijos išteklių, kurių vertė būtų apie 30-40 mln. eurų. Kadangi energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių gyvavimo laikas vidutiniškai yra 10 metų, energija bus taupoma ir po 2020 metų ir bendra priemonių vertė būtų lygi 70-80 mln. eurų.

Preliminariais vertinimais į energijos vartojimo efektyvumo priemones investuoto 1 euro sukuriama vertės multiplikatorius lygus 2. Multiplikuota įtaka Lietuvos ekonomikai siektų 30-80 mln. eurų, ir tai leistų sukurti apie 200-300 naujų darbo vietų. PVM būtų surenkama apie 7-17 mln. eurų. Įmonių ir darbuotojų socialinio draudimo ir pajamų mokesčiai kasmet sudarytų apie 0,5-1,2 mln. eurų.

**Poveikis
administraci
nei naštai**

Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 692 yra patvirtintos Efektyvaus energijos išteklių ir energijos vartojimo stebėsenos taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės), kurios nustato pastatų, technologinių procesų, įrenginių ar transporto objektų, kuriuose įdiegtos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir kurioms įdiegti skirta finansinė parama iš valstybės institucijų įgyvendinamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo programų, stebėsenos atlikimo reikalavimus. Pagal šias Taisykles informaciją teikia už energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą atsakingos Energetikos, Aplinkos, Finansų, Susisiekimo, Ūkio, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijos bei kitos institucijos ir pagal programų finansinę paramą gaunantys asmenys. Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas Taisyklių pakeitimo projektas, kuriame bus nustatyta informacijos teikimo tvarka atitinkanti Direktyvos reikalavimus.

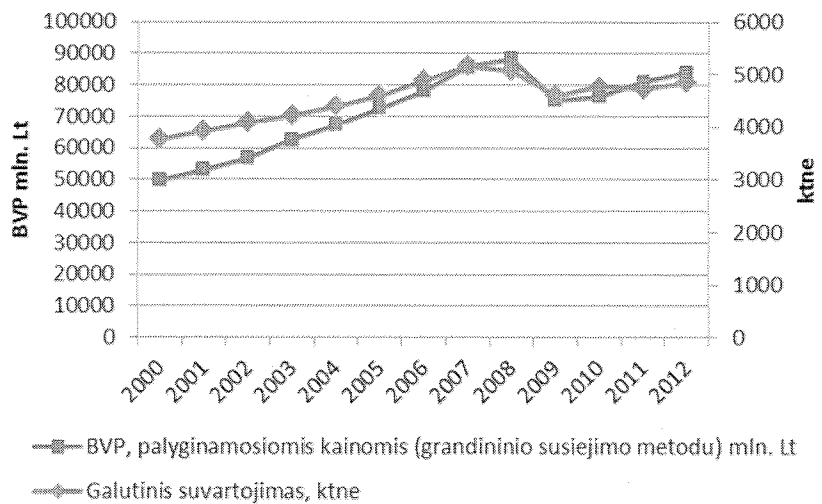
Susitarimus pasirašiusioms AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ teiks Energetikos ministerijai informaciją, susijusią su projektų įgyvendinimu (sutaupytos energijos dydis, efektyvumo priemonių įdiegimo laikotarpis, vieta ir t.t.), o Energetikos ministerijai arba jos įgaliota institucija pateiktą informaciją tikrins ir teiks apibendrintas ataskaitas Europos Komisijai.

Administracinė našta kitiems vartotojams ar institucijoms nedidės.

**Poveikis
ekonomikai**

Energijos intensyvumas, apibūžiamas kaip pirminės energijos sąnaudų (įvertintų energijos vienetais) santykis su šalyje sukurtu BVP (apskaičiuotu palyginamosiomis kainomis nacionaline valiuta ar bendrąja valiuta), nuosekliai mažėjo ir 2012 metais

buvo lygus 88,1 kgne/tūkst. litų, arba buvo 64,4 % mažesnis nei 2000 metais. Siekiant pagal šį rodiklį pasiekti dabartinį ES šalių vidurkį, paskaičiuotą taikant perkamosios galios pariteto rodiklius, Lietuvoje energijos vartojimo efektyvumą reikia padidinti dar beveik 20 %. Taip pat pateikiame BVP ir galutinio energijos suvartojimo priklausomybės grafiką.

Neskatinant energijos vartojimo efektyvumo didinančių priemonių diegimo bus nepasinaudota galimybe mažinti energijos išteklių ir galutinės energijos suvartojimo, nebus didinamas įmonių konkurencingumas, tai neigiamai paveiks investicinį klimatą ir inovacijų diegimą įmonėse. Didėjant energijos žaliavų kainoms didėtų valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšų poreikis energetinių žaliavų įsigijimui bei ūkio subjektų gaminamos produkcijos savikaina, nebūtų suteikta paskatų energetikos infrastruktūros modernizavimui, energijos gamybos, tiekimo saugumui ir konkurencingumui gerinti.

Įgyvendinant numatomą teisinį reguliavimą nėra numatyta jį taikyti kuriuose nors regionuose išskirtinai – jo poveikis bus vienodas visoje šalyje ir priklausys nuo dalyvaujančių šalių aktyvumo bei finansinių galimybių. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės gali būti diegiamos pas visus galutinius energijos vartotojus.

Poveikis socialinei aplinkai

Senas pastatų fondas ir didelės energijos išteklių kainos turi neigiamos įtakos socialinei aplinkai. Numatomas teisinis reguliavimas sudarys galimybę sumažinti galutinių vartotojų išlaidas už energiją, pagerins pastatų fondo būklę. Atsiradus naujai energijos taupymo paslaugų rinkai bus sukurta nuo 200 iki 300 papildomų darbo vietų.

Poveikis aplinkai

Didėjantis galutinės energijos sunaudojimas didina aplinkos taršą, taip pat didės (arba nemažės) išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai. Įgyvendinus nustatytus tikslus į aplinką nebus išmesta apie 680 tūkst. tonų anglies dioksido. Pagerės oro ir vandens kokybė, mažės gyventojų sergamumas.

Kita svarbi informacija

Rengiant šią numatomo teisinio reguliavimo prioritetinės teisėkūros iniciatyvos poveikio vertinimo pažymą apibendrinti atliktų studijų rezultatai, konsultuotasi su valstybės įmonės Energetikos agentūros atstovais, atsižvelgta į Danijos 10 metų bei kitų šalių patirtį įgyvendinant įpareigojimų sistemą, vadovautasi Direktyvoje pateiktomis nuostatomis bei rekomendacijomis.

Rengiant įstatymų projektus bus konsultuojamasi su susijusiomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, suinteresuotomis įmonėmis, įstaigomis ir

organizacijomis.

Sutaupymo tikslo įgyvendinimo schemoje pateikiama papildoma informacija apie kitas Sutaupymo tikslo pasiekimo priemones: daugiabučių ir viešosios paskirties pastatus atnaujinimą, gatvių apšvietimo infrastruktūros modernizavimas, savanoriškų susitarimų dėl vartotojų informavimo įteisinimas.

Iki 2020 metų planuojama atnaujinti apie 3400 daugiabučių per Daugiabučių atnaujinimo programą, apie 700 000 kvadratinį metrų viešosios paskirties (valstybės ir savivaldybių) pastatų ploto per Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą ir modernizuoti apie 100 000 šviestuvų pasinaudojant ES struktūrine parama.

Sutaupymo tikslo pasiekimui siūloma įstatymų lygmeniu įteisinti susitarimus su energijos tiekėjais dėl vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo priemones arba elgseną (pavyzdžiui: skambučiai vartotojams, informavimas elektroniniu paštu, su energijos vartojimu efektyvumo didinimu susijusių renginių organizavimas, vartotojų informavimas per spaudą ir kt.). Energijos tiekėjai pasirašytų susitarimus su Energetikos ministerija arba jos įgaliota institucija dėl kasmetinių vartotojų informavimo priemonių apimčių ir vėliau teiktų ataskaitas apie atliktus darbus. Direktyvos įgyvendinimo tikslais panašią priemonę Europos Komisijai deklaravo Suomija. Ši priemonė sutaupytų apie 2,44 TWh energijos ir tai sudarytų 20,9 % Sutaupymo tikslo.

Direktyva taip pat leidžia įvertinti degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaką energijos sutaupymams. Tokias priemones Europos Komisijai deklaravo 10 ES šalių: Austrija, Estija, Suomija, Vokietija, Graikija, Airija, Olandija, Ispanija, Didžioji Britanija ir Švedija. Lietuvoje akcizai degalams ir mokesčiai viršija ES minimalius dydžius benzinui – 21 %, suskystintoms naftos dujoms – 243 % ir neviršija normų dyzelinui. Pridėtinės vertės mokestis ES nustatytas minimalus – 15 %, Lietuvoje jis lygus 21 %.

Skaiciavimai remiasi Švedijos parengta metodika, kurią taip pat pritaikė Suomija ir Estija. Švedija deklaravo 125 %, Suomija 47 %, Estija – 73 % ir Lietuva – 23 % atitinkamai pagal Direktyvą paskaičiuoto tikslo. Lietuvos tikslas paskaičiuotas remiantis Suomijos pavyzdžiu. Bendra didesnių akcizų ir mokesčių įtaka siekia apie 2,7 TWh ir tai sudaro 23 % Sutaupymo tikslo.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Mindaugas Stonkus
Pareigos	Patarėjas
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	8 706 64 764, mindaugas.stonkus@enmin.lt

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2016-09-02 Nr. (1.6) JT 1053

[2016-08-25 Nr. (19.1-19)3-1835

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Teisingumo ministerija, pagal kompetenciją pakartotinai išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektą (toliau – Projektas 1), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas 2), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas 3), Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas 4), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo projektą (toliau – Projektas 5), Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo projektą (toliau – Projektas 6), pastabų ir pasiūlymų dėl šių projektų teisinio reguliavimo tikslo neturi. Dėl Projekto 1, Projekto 2, Projekto 3, Projekto 4 ir Projekto 5 teisinio reguliavimo priemonių, pasekmių, teisės technikos teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

Dėl Projekto 1

1. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 14 straipsnio 7 dalį, Projekto 1 1 straipsnį siūlytume papildyti nuoroda į Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu įgyvendinamą 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB.

2. Projekto 1 2 straipsnio 6 dalyje siūlytume braukti žodžius „ir diegti kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones“ kaip perteklinius (žr. kartu su Projekto 1 2 straipsnio 1 dalimi).

3. Projekto 1 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintas viešumo principas – įmonės turi užtikrinti viešumą įgyvendindami energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Projekto 1 rengėjams siūlytume pagrįsti, dėl kokių priežasčių užtikrinti viešumą įgyvendinant energijos

vartojimo efektyvumo didinimo priemonės pavesta tik įmonėms, bet ne kitiems subjektams (pvz., valstybės institucijoms ir įstaigoms) ir, prireikus, patikslinti Projekto 1 3 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

4. Projekto 1 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte siūlytina braukti žodžius „ir sankcijos“ kaip perteklinius.

5. Projekto 1 4 straipsnio 1 dalies nuostata „sutaupytos galutinės energijos“ derintina su Įstatymo 1 2 straipsnio 11 dalies sąvoka „sutaupyta energija“. Taip pat Projekte 1 būtina nurodyti duomenų šaltinį, kuriuo remiantis nustatomas „2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkis“. Be to, šios dalies sakinyje „vėlesnio laikotarpio Lietuvai privalomi sutaupyti galutinės energijos kiekiai apibrėžiami atsižvelgiant į Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančius teisės aktus“ brauktinas kaip perteklinis (šios dalies pirmasis sakinyje jau įtvirtina, kad Lietuvai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos teisės aktais, o pasibaigus Projekte 1 nurodytam laikotarpiui turėtų būti keičiamas įstatymas ir jame nustatomas minimo vėlesnio laikotarpio Lietuvai privalomi sutaupyti galutinės energijos kiekiai).

6. Projekto 1 4 straipsnio 2 dalyje siūlytina nurodyti, kokios institucijos (įstaigos) sprendimu gali būti sumažinamas privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis, taip pat pagal kokius kriterijus turėtų būti įgyvendinama diskrecija („gali būti“) sumažinti privalomą sutaupyti galutinės energijos kiekį (pastebėtina, kad Projekto 1 4 straipsnio 2 dalies nuostata iš esmės suteiktų įgaliojimus pakeisti įstatyme nustatytus kiekius, todėl šių įgaliojimų įgyvendinimo pagrindai ir tvarka turi būti aiškūs).

7. Projekto 1 4 straipsnio 2 dalies 3 ir 4 punktai lingvistiniu aspektu derintini su Projekto 1 4 straipsnio 2 dalies nuostata „gali būti sumažinamas <...> šiais atvejais“.

8. Atsižvelgiant į Projekto 1 4 straipsnio pavadinimą ir turinį, manytina, kad Projekto 1 4 straipsnio 3 dalis turėtų būti tikslinama, joje kalbant apie *privalomo* sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaitą. Priešingu atveju turėtų būti tikslinamas Projekto 1 4 straipsnio pavadinimas arba Projekto 1 4 straipsnio 3 dalies nuostata dėstoma kitame Projekto 1 straipsnyje.

9. Siekiant teisinio aiškumo, Projekto 1 5 straipsnio 1 dalyje būtina nustatyti instituciją (įstaigą), kuri tvirtins Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planą. Projekto 1 rengėjams taip pat siūlytume atsisakyti Projekto 1 5 straipsnio 4 dalies nuostatos, atsižvelgiant į tai, kad ją apimtų Projekto 1 5 straipsnio 2 dalies 7 punktas.

10. Projekto 1 6 straipsnio 2 dalyje po žodžio „teikiamas“ siūlome įrašyti žodžius „šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems“.

11. Tuo atveju, jeigu Projektu 1 siekiama įtvirtinti prievolę atitinkamoms energetikos įmonėms sudaryti susitarimus, tai turėtų būti aiškiai nurodoma Projekto 1 7 straipsnyje. Be to, siūlytina tikslinti Projekto 1 7 straipsnio 1 dalyje vartojamą neapibrėžtą *valstybės valdomų* energetikos įmonių sąvoką.

12. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina tikslinti Projekto 1 7 straipsnio 2 dalyje vartojamą nuostatą „kitos energetikos įmonės“.

13. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.155 straipsnio 2 dalį, reikalavimai susitarimų turiniui ir formai turi būti nustatyti įstatyme (Projekto 1 7 straipsnio 4 dalis). Atitinkamai tikslintinos ir kitos Projekto 1 nuostatos, pvz., 8 straipsnio 2 dalis.

14. Projekto 1 rengėjams siūlome pagrįsti, kokiu pagrindu siekiama nustatyti, kad energetikos įmonės susitarimuose nustatytų sutaupytos energijos tikslų įgyvendinimą gali užtikrinti pasitelkusios tik kitas įmones, o ne kitus subjektus (Projekto 1 7 straipsnio 5 dalis). Taip pat, atsižvelgiant į Projekto 1 7 straipsnio 1 dalies nuostatą „sutaupytos energijos kiekiai“, tikslintinos kitos minėto straipsnio nuostatos, kuriose minimi sutaupytos energijos tikslai.

15. Projekto 1 III skyriaus pavadinime vietoj žodžio „kitos“ įrašytinas žodis „kiti“.

16. Projekto 1 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą. Siekiant nuoseklumo, Projekto 1 rengėjams siūlytume įvertinti, ar energijos taupymo paslauga neturėtų apimti veiksmų, susijusių su transporto priemonėmis bei technologiniais procesais (žr. Projekto 1 12 straipsnio 1 dalį).

17. Projekto 1 9 straipsnio 3 dalyje vietoj žodžių „Energetikos ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymuose“ įrašytini žodžiai „Energetikos įstatymo ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo“.

18. Projekto 1 12 straipsnio nuostata „energijos vartojimo auditai atliekami pagal energetikos ministro nustatytą energijos vartojimo audito atlikimo pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams tvarką“ laikytina pertekline (tokia nuostata yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnio 18 punkte).

19. Tikslintina Projekto 1 12 straipsnio 3 dalies nuostata „naujai įsisteigusios įmonės“ (atitinkamai tikslintinos ir kitos Projekto 1 nuostatos, pvz., 12 straipsnio 3 dalies nuostata „įmonės veiklos pradžia“).

20. Projekto 1 rengėjams siūlytume pagrįsti Projekto 1 12 straipsnio 7 dalies nuostatą, kadangi nėra aišku, ar energijos vartojimo audito atlikimo priežiūra būtų vykdoma smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, jeigu jie atliktų energijos vartojimo auditą.

21. Projekto 1 13 straipsnis (Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įgyvendinimo priežiūros institucijos) nėra Projekto 1 IV skyriaus (Atsakomybė už įstatymo pažeidimus) reguliavimo dalykas. Projekto 1 13 straipsnio 1 dalyje tikslintina nuostata „pagal kompetenciją“, taip pat siūlytina atsisakyti nuostatos „ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais“.

22. Siūlytina iš esmės tikslinti Projekto 1 13 straipsnio 2 dalies nuostatas šiais aspektais:

1) Valstybinė energetikos inspekcija privalo bendradarbiauti ne tik su Energetikos ministerija ir pagal šį įstatymą įsipareigojimus turinčiomis įmonėmis, bet ir kitomis valstybinėmis institucijomis bei įstaigomis (atitinkamai tikslintinas ir Projekto 1 13 straipsnio 3 dalies 1 punktas);

2) Projekto 1 13 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktai brauktini kaip nesukuriantys pridėtinės vertės (manytime, kad informaciją apie galimus pažeidimus Valstybinė energetikos inspekcija gali gauti ir iš kitų subjektų (ne tik Energetikos ministerijos); Valstybinė energetikos inspekcija turi ne teisę, bet pareigą priimti galimų pažeidėjų paaiškinimus dėl pažeidimo. Atitinkamai siūlytina koreguoti ir Projekto 1 13 straipsnio 3 dalies 5 punktą.

23. Projekto 1 13 straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktus siūlytume apjungti į vieną.

24. Siūlytina iš esmės tikslinti Projekto 1 13 straipsnio 3 dalies nuostatas šiais aspektais:

1) tikslintina Projekto 1 13 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostata, nurodant, kokias ataskaitas Energetikos ministerija vertina. Taip pat nėra aišku, kokių teisinių pagrindų atitinkamiems subjektams suformuluota pareiga teikti ataskaitas (atitinkamai siūlytina koreguoti ir kitas Projekto 1 nuostatas, pvz., Projekto 1 14 straipsnio 4 dalies 1 punktą, 15 straipsnio 2 dalies 1 punktą).

2) Projekto 1 13 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostata brauktina kaip nesukurianti jokios pridėtinės vertės.

25. Projekto 1 IV skyriuje turėtų būti aiškiai įvardyta, kokiems subjektams taikoma atsakomybė, taip pat reglamentuota sprendimų dėl sankcijų skyrimo išsiuntimo (įteikimo) ir vykdymo tvarka.

26. Projekte 1 turi būti įtvirtinti aiškūs atsakomybės pagrindai. Atsakomybė asmenims gali kilti tik už įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytų pareigų nevykdymą. Vadovaujantis Projekto 1 14 straipsnio 4 dalies 2 punktu ir 15 straipsnio 2 dalies 1 punktu atsakomybė būtų taikoma už atsisakymą sudaryti Projekto 1 7 straipsnyje numatytą susitarimą, tačiau nėra nustatyta energetikos įmonių pareiga sudaryti Projekto 1 7 straipsnyje numatytą susitarimą. Pagal Projekto 1 15 straipsnio 2 dalį atsakomybė būtų taikoma už projekto 7 ir 8 straipsniuose minimų ataskaitų nepateikimą, tačiau, kaip jau buvo minėta, Projekto 1 7 ir 8 straipsniuose jokios ataskaitos apskritai neminimos. Taip pat nenurodyta, kokių susitarimais nustatytų reikalavimų ir sąlygų nesilaikymas užtraukia atsakomybę.

27. Projekto 1 IV skyriuje vartojama neapibrėžta sąvoka „trūkumai“ (pvz., Projekto 1 13 straipsnio 3 dalies 4 punkte, 14 straipsnio 2 dalyje ir kt.). Ši sąvoka turėtų būti sukonkretinta.

28. Siūlytume įvertinti, ar pagrįstai Projekto 1 14 straipsnio 2 dalyje galimybė nustatyti terminą trūkumams pašalinti suteikiama tik tuo atveju, jei galimas pažeidimas nustatomas Energetikos ministerijos (t. y. neapimant atvejų, kai galimas pažeidimas būtų nustatytas Valstybinės energetikos inspekcijos).

29. Atsisakytina Projekto 1 14 straipsnio 5 dalies, atsižvelgiant į tai, kad sankcijų skyrimo terminai detalčiai reglamentuojami 15 straipsnio 4 dalyje, o egzistuojant bylos nutraukimo pagrindams, ji turi būti nutraukiama tada, kai tik atsiranda (paaiškėja) bylos nutraukimo pagrindai.

30. Projekto 1 14 straipsnio 6 dalyje nurodytiną bylos, o ne tyrimo nutraukimas, taip pat atsisakytina šios dalies 1 punkto, nes jis iš esmės dubliuoja 3 punktą.

31. Neaišku, kokių pagrindų pasirenkami skirtingi kriterijai minimalios ir maksimalios baudų dydžių nustatymui (minimalus skirtinas baudos dydis – konkrečia suma, o maksimalus – procentine išraiška). Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymuose baudų dydžiui apibrėžti paprastai nurodomas vienas iš minėtų kriterijų. Be to, kyla klausimas, kodėl pasirenkamos dvi maksimalaus baudos dydžio, išreikšto procentine išraiška, skaičiavimo alternatyvos (nuo apyvartos arba metinių pajamų) ir kokiais atvejais būtų taikoma viena ar kita alternatyva.

32. Projekte 1 nėra nustatyta jokių konkrečių taisyklių, kuriomis vadovaujantis būtų parenkamas baudos dydis kiekvieno konkretaus pažeidimo atveju. Neaišku, koks dydis būtų kaip atskaitos taškas didinant/mažinant skirtingą baudą atsižvelgiant į atsakomybę sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes. Manytina, kad toks neapibrėžtumas sudarytų prielaidas piktnaudžiauti bei formuotis skirtingai baudų skyrimo praktikai – už tokio paties pobūdžio pažeidimą taikyti skirtingų dydžių baudas. Atsižvelgiant į tai, Projekto 1 nuostatos tobulintinos.

33. Tikslintinos formuluotės „pasikartojus pažeidimui“ (15 straipsnio 2 dalies 2 punktas), „pažeidimą atliko ne pirmą kartą“ (15 straipsnio 3 dalies 2 punktas): turėtų būti nurodyta, per kokį laikotarpį padaryti ankstesni pažeidimai turi teisinę reikšmę ir nuo kokio momento toks laikotarpis skaičiuojamas.

34. Siūlytina atsisakyti deklaratyvios Projekto 15 straipsnio 2 dalies nuostatos „vadovaudamasi teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais“ ir tikslinti formuluotę „ir tik žemiau esančiomis aplinkybėmis“, nes šioje dalyje siekiama išvardinti pažeidimus ir taikytinas sankcijas. Taip pat turėtų būti tikslinama nuostata „trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą“, nes ši vienodai apibrėžiama veika galėtų patekti į visus Projekto 1 15 straipsnio 2 dalies punktus, todėl gali kilti neaiškumų dėl to, kokia sankcija taikytina.

35. Projekto 1 15 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta aplinkybė „tęsė pažeidimą nepaisydamas Energetikos ministerijos nustatyto trūkumų pašalinimo termino“ negali būti įtvirtinama kaip atsakomybę sunkinanti aplinkybė, nes tai sudaro atsakomybės pagrindą pagal Projekto 1 15 straipsnio 2 dalies 2 dalį.

36. Dėl projekto 15 straipsnio 3 dalies 3 punkto pažymėtina, kad įstatyme turėtų būti nustatytas baigtinis sąrašas aplinkybių, sunkinančių atsakomybę.

37. Projekto 1 15 straipsnio 5 dalyje po žodžio „nevykdymo“ skliaustuose įrašytini žodžiai „(netinkamą vykdymą)“.

38. Siūlytina tikslinti Projekto IV skyriaus nuostatas, atsižvelgiant į Poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams pagrindinių nuostatų koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1304, 27 punktą.

39. Projekto 1 16 straipsnyje siūloma nustatyti, kad energetikos įmonės už veiklą, kuria ribojama energijos taupymo paslaugų ir kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausa ir teikimas arba nesąžiningais konkurencijos veiksmais ar pažeidžiant nediskriminavimo principus trukdoma tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai atsako Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nustatyta tvarka. Tačiau Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme nenustatyta atsakomybė už šį konkretų pažeidimą.

40. Projekto 1 rengėjams būtina įvertinti Projekto 1 16 straipsnio (Atsakomybė) santykį su Projekto 1 IV skyriumi (Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus) ir atitinkamai Projektą 1 patikslinti.

41. Kartu Projekto 1 rengėjams siūlytume pakartotinai įvertinti tai, kad Įstatymo 1 nuostatos nesistemiškai reguliuoja ir kai kuriais atvejais į Projekto 1 reguliavimo dalyką patenkantys klausimai reguliuojami kitų įstatymų (pvz., Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo).

Dėl Projekto 2

42. Projektu 2 1 straipsnio 2 dalimi siūloma pripažinti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 2 straipsnio 25 dalį netekusia galios (kartu braukiama nuostata, jog Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir energetikos įmonių susitarimai būtų skelbiami viešai). Projekto 2 rengėjams siūlytume pagrįsti, ar šią nuostatą pripažinus netekusią galios, nėra tikslinga Projekte 1

nustatyti, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir energetikos įmonių susitarimai yra skelbiami viešai.

43. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnio 18 punkte nurodyta, kad Energetikos ministerija „nustato energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarką ir sąlygas...“. Siūlytume braukti nuostatą „ir sąlygas“, kadangi kitu atveju šias sąlygas būtina įtvirtinti įstatyme.

44. Siūlytina Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnį papildyti nuostata, kad Energetikos ministerija sudaro susitarimus su valstybės valdomomis energetikos įmonėmis, kuriuose nustatyti sutaupytos energijos kiekiai, jų įgyvendinimo tvarka ir terminai. Taip pat tikslintinos Projekto 2 2 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl punktų numeracijos.

45. Projekto 2 rengėjams siūlytume keisti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo priedą (5 punktas).

Dėl Projekto 3

46. Projekto 3 lydimajame medžiagoje nenurodyta, kodėl neatsižvelgta į šią anksčiau teiktą Teisingumo ministerijos pastabą: Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 7 straipsnio 15 punkte siūloma nurodyti, kad Energetikos ministerija nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką. Projekto 3 rengėjams siūlytume įvertinti, ar šis teisinis reguliavimas neturėtų būti nustatomas įstatyme (šis teisinis reguliavimas gali būti susijęs su tam tikrais ribojimais, kuriuos būtina įtvirtinti įstatyme, bet ne įstatymo įgyvendinamajame teisės akte). Pažymėtina, kad jei minėtoje tvarkoje būtų nustatomi techniniai reikalavimai, jų įstatyminis teisinis reguliavimas nebūtų tikslingas.

47. Siūlome apibrėžti Projekto 3 vartojamas sąvokas „sisteminės paslaugos“, „sisteminių paslaugų teikimas“.

48. Projekto 3 8 straipsniu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 59 straipsnį nauja 7 dalimi (kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas). Projekto 3 rengėjams siūlytume pagrįsti, kokių teisiniu pagrindu remiamasi darant prezumpciją, jog šioje dalyje nustatytas paslaugas gali teikti išimtinai tik perdavimo sistemos operatorius.

49. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume detalizuoti Projekto 3 10 straipsnyje vartojamas nuostatas „reagavimo į paklausą priemonių diegimas“, „elektros energijos pajėgumų plėtos priemonės“, reglamentuojant subjektus, kurie šias priemones nustato, ir subjektus, kurie šias priemones įgyvendina.

Dėl Projekto 4

50. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume apibrėžti Projekte 4 vartojamą nuostatą „vėsuma“ (pastebėtina, kad ši sąvoka Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme šiuo metu nevirtinama ir svarstytina, ar atitiktų šio įstatymo reguliavimo dalyką).

51. Siūlytina tikslinti Projekto 4 1 straipsnio 3 dalyje įvedamą sąvoką „šilumos skaitiklis“ (sąvokoje nurodyta, kad tai yra neatsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas, tačiau kartu nustatyta, kad šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti šilumos vartotojams).

52. Projekto 4 2 straipsniu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 7 straipsnį. Manytume, kad siūlomos nuostatos nėra šio įstatymo 7 straipsnio reguliavimo dalykas. Taip pat siūlytina apibrėžti šiame straipsnyje vartojamą nuostatą „šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos, pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamų įrenginių valdytojas“ bei siūlytina šiuo atveju įvertinti pereinamojo laikotarpio nuostatų įtvirtinimą dėl Projekto 4 2 straipsniu siūlomo naujo teisinio reguliavimo.

53. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 7 straipsnio 8 dalyje siūloma nustatyti, kad „asmuo atlikta įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatytai *tvarakai* iki prašymo jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo“. Pastebėtina, kad Projekto 4 įgyvendinamajame teisės akte galės būti nustatytos tik atitinkamos procedūros, tačiau, jeigu būtų numatoma joje reguliuoti pritarimo arba nepritarimo atliktai analizei pagrindus ir tai galėtų sukelti subjektui neigiamų pasekmių, atitinkamos nuostatos turėtų būti įtvirtinamos įstatyminiu lygmeniu. Be to, Projekto 4 rengėjams siūlome įvertinti, ar šios nuostatos įgyvendinimui nereikės keisti kitų teisės aktų (pvz., Lietuvos Respublikos statybos įstatymo).

54. Siūlytume braukti Projekto 4 3 straipsnio 2 dalies nuostatą „už šio straipsnio 4 dalyje numatytų šilumos skaitiklių įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai“, kadangi ji dubliuoja Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 16 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Dėl Projekto 5

55. Projekto 5 rengėjams siūlytume Projekto 5 1 straipsniui (žr. nuostatą „ne rečiau kaip dukart per metus“) nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas.

Dėl Projekto 6 teisinio reguliavimo tikslo, priemonių, pasekmių ir teisės technikos pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Petras Grigalis, (8 5) 266 2978, el. p. petras.grigalis@tm.lt
 Egidija Konopliova-Budrikienė, (8 5) 266 2957, el. p. e.konopliova@tm.lt
 Rūta Bakševičienė, (8 5) 266 2880, el. p. ruta.bakseviciene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

60

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 7 IR 34
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67 IR 69 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7,
11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ
DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“
PROJEKTO (TOLIAU-PROJEKTAS) (TAP-16-1098, TAIS-16-7235)**

2016-06-29 Nr. NV-2099

Vilnius

Įvertinus Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias esmines pastabas ir pasiūlymus:

1. Energetikos ministerija Projektu teikdama Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektą (toliau- Įstatymo projektas) teikime nurodo, kad Įstatymo projektas ir kiti su tuo susiję keičiami įstatymų projektai parengti siekiant įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (toliau-Direktyva). Pastebėtina, kad Direktyvos 7 straipsnio „Energos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos“ 9 dalies c punkte nurodyta, kad kaip viena iš politikos priemonių, užtikrinančių energijos taupymą tarp galutinių vartotojų yra reglamentai arba *savanoriški susitarimai*, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas. Įstatymo projekto 10 str. 3 dalies nuostata, kurioje nurodyti *susitarimai* su energetikos įmonėmis (joje išbraukiamas žodis „savanoriški“), diskutuotina keliais aspektais, tame tarpe ir dėl atitikties Konstitucijai. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – tai teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus, suponuojanti *inter alia* sutarčių sudarymo laisvę. Konstituciniai teisinės valstybės, teisingumo principai suponuoja tai, kad ūkinės veiklos ribojimo (draudimo) priemonės turi atitikti siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti

ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas) (2009 m. spalio 8 d. Konstitucinio Teismo nutarimas). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta bei į tai, kad Įstatymo projektas nenustato šių susitarimų aiškaus savanoriškumo sudarymo, abejotina, ar tokiu būdu nebūtų kėsiamasi į sutarčių sudarymo laisvę tarp Įstatymo projekte minimų energetikos įmonių bei šių asmenų asmens ūkinės veiklos laisvę ir iniciatyvą platesniame kontekste – turint omenyje Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalies nuostatą, jog Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva, taip pat svarstyтина, ar Įstatymo projekto 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnyje siūlomas teisinis reguliavimas neprieštarauja Konstitucijos 46 straipsnio 1 daliai. Šiuo aspektu vertintina ir Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7, ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalis bei 2 straipsnio 1 ir 2 dalys.

Be to, manytina, kad Įstatymo projekto 10 str. 6 dalyje įtvirtinta nuostata galėtų būti traktuojama kaip nuosavybės neliečiamumo principo pažeidimas. Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinta, kad nuosavybė neliečiama, o nuosavybės teises saugo įstatymai. Konstitucinis Teismas savo aktuose yra ne kartą konstatavęs, kad pagal Konstituciją savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymu, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet koku būdu, kuriuo nepažeidžiamos kitų asmenų teisės ir laisvės (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d., 2008 m. gegužės 20 d., 2008 m. spalio 30 d. nutarimai). Nuosavybės teisė nėra absoliuti, tačiau pagal Konstituciją riboti asmens teisės ir laisvės, taip pat ir ūkinės veiklos laisvę, nuosavybės teises galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2008 m. gruodžio 4 d., 2009 m. balandžio 29 d. nutarimai). Taip pat manytina, kad Įstatymo projekto 10 str. 6 dalies nuostata gali pažeisti ir Akcinių bendrovių įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą akcininkų turtinę teisę gauti bendrovės pelno dalį (dividendą).

2. Atsižvelgiant į Teisės departamento 2016 m. sausio 22 d. pasiūlymų „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisėkūros tobulinimo“, kuriems buvo pritarta ministerijų atstovų (viceministrų, kanclerių) 2016 m. vasario 2 d. pasitarime, 2.3 papunktį, siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto II skyriaus, kuriame yra išvardintos Vyriausybės, Energetikos ministerijos ir Ūkio ministerijos funkcijos (funkcijos pagal Civilinio kodekso 2.47 straipsnį turi būti nustatomos juridinio asmens įstatuose, Biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnyje taip pat yra tvirtinta, kad, biudžetinės įstaigos tikslai ir funkcijos turi nurodomi biudžetinės įstaigos nuostatuose), reikalingas

II skyriaus nuostatas įkorporuojant į kitus straipsnius, pvz. vietoje 4 straipsnio 1 punkto, kuriame nurodyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtina energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planą, 8 straipsnio 1 dalyje įrašyti, kas tvirtina energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planą.

Kitos pastabos ir pasiūlymai dėl Įstatymo projekto:

3. Įstatymo projekto 1 str. 1 dalyje vartojama formuluo­­tė „priežiūros ir kontrolės“. Atkreiptinas dėmesys, kad šią formuluo­­tę reikėtų įvertinti remiantis Viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 2 punkto nuostata, pagal kurią pavaldžių subjektų atžvilgiu vykdoma kontrolė, o nepavaldžių – priežiūra. Ši pastaba taikoma ir kitoms Įstatymo projekto nuostatoms, kuriose pavartotas žodis „kontrolė“ (pvz. 10 str. 3 d. 3 p.)

4. Savo prasme nėra aiškus Įstatymo projekto 1 str. 2 dalyje nustatytas tikslas ta apimtimi kiek nustatyta, kad įstatymo tikslas – „pašalinti energetikos sektoriuje kliūtis, kurios trukdo efektyviai *gaminti, tiekti* ir vartoti *energiją*“. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nėra atskleista, kokios kliūtys, susijusios su energijos gamyba, jos tiekimu šiuo metu egzistuoja ir kaip Įstatymo projektas jas spręstų. Manytume, kad energijos efektyvumas sietinas su vartojimu (žr. sąvokas „energijos vartojimo efektyvumas“, „energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė“)

5. Įstatymo projekto 1 str. 3 dalyje yra suformuluotas pagrindinis įstatymo uždavinys, kuris turėtų būti pasiektas iki 2020 metų. Manytume, kad tokia nuostata galėtų suponuoti, kad sulaukus 2020 metų Energijos vartojimo efektyvumo įstatymas nustotų veikti, nes jo ilgalaikiai perspektyvai jokie uždaviniai/siekiamybės nėra nustatomos. Manytume, kad įstatymo uždavinys neturėtų būti formuluojamas trumpalaikiai perspektyvai. Jeigu įstatymo uždavinys nustatomas Įstatymo projekto 3 dalyje yra vienintelis, brauktinas žodis „pagrindinis“ arba turėtų būti atskleisti visi uždaviniai.

6. Įstatymo projekto 1 straipsnio pavadinimas turėtų būti keičiamas į „Įstatymo paskirtis, tikslas ir uždavinys“.

7. Įstatymo projekto 2 str. 1 dalyje nustatomoje sąvokoje formuluo­­tė „už užmokestį atliekama veikla“ keistina į „atlygintina“, taip pat šioje sąvokoje vartojama savo prasme neaiški sąvoka „energetiškai efektyvią technologiją“. Kartu reikėtų patikslinti žodį „sutartyje“, nurodant kokios sutartys turimos omenyje, kas ir su kuo jas sudaro (apskritai svarsty­­tinas sutarties minėjimo pagrįstumas energijos taupymo paslaugos sąvokoje).

8. Įstatymo projekto 2 str. 6 dalyje vartojamoje sąvokoje žodis „fiskalinė“, manytume nevertotinas, tikslintinas žodis „reguliavimo“, nurodant kieno, koks reguliavimas turimas omenyje.. Taip pat manytume, kad visos išvardintos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės bus finansinės, t.y. jų įgyvendinimui bus reikalingos lėšos, todėl neaišku, kodėl šio pobūdžio priemonė išskiriama atskirai. Brauktinas žodis „paskatas“ (analogiškai ir 13 str. 2 d. 1

punkto sąvoka – „fiskalines paskatas“). Taip pat atkreipiame dėmesį, kad žodis „palankus“ yra subjektyvaus vertinimo, todėl reiktų jį konkretinti.

8. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto taikymo apimtis – visos Lietuvos ūkio sritys (žr. 1 str. 2 dalį) siūlytume Įstatymo projekto 2 str. 7 dalyje atsisakyti atskirų sričių vardijimo. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo projekto 2 str. 8 dalyje vartojamas žodis „transformuoti“ nėra vartojamas kituose energetikos sektoriaus įstatymuose, todėl jo prasmė liktų neaiški.

9. Atskirai paminėtina, kad reglamentuojant veiklą ir nustatant reikalavimus jai, turėtų būti numatomos ir atitinkamos poveikio priemonės, užtikrinančios reikalavimų laikymąsi. Nors Įstatymo projekto 3 str. 1 d. 1 punktas mini atsakomybę ir sankcijas už įstatymo nesilaikymą, o Įstatymo projekto 3 str. 2 dalis nustato, kad „energijos vartojimo efektyvumo didinimo principų įgyvendinimą ir atsakomybę už jų nesilaikymą reglamentuoja šis ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas“, tačiau tai nėra sureglamentuota nei pačiame Įstatymo projekte, nei Įstatymo projekto lydimuosiuose įstatymų projektuose. Taip pat Energetikos ministerijos aiškinamajame rašte nepažymėta, ar su tuo susijusios nuostatos nėra nustatytos Administracinių teisės pažeidimų kodekse ir Administracinių nusižengimų kodekse.

10. Įstatymo projekto 3 str. 1 d. 2 punkte tikslintinas žodis „subjektai“ nurodant, kokie subjektai turimi mintyje; to paties straipsnio 1 d. 3 punkte nustatyto principo turinys, manytume, apibrėžtas netinkamai – t.y. neatitiktų žodžio „skaidrumo“ reikšmės.

11. Manytume, kad Įstatymo projekto 4 str. 2 ir 3 punkte bei 5 str. 2 punkte nustatyti reikalavimai yra ne šio, o Viešųjų pirkimų įstatymo reguliavimo dalykas. Be to įvertintina, ar minimos priemonės nėra įgyvendintos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis (žr. Viešųjų pirkimų įstatymo 24 str. 3 dalis, 15 str. 6 dalis ir kt).

12. Įstatymo projekto 4 str. 5 punktas turėtų nukreipti tik į įstatymus, bet ne į Vyriausybės nutarimus ar kitus teisės aktus. Analogiškai ir įstatymo projekto 5 str. 6 punktas turėtų būti formuluojamas taip: „atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas ar Vyriausybės pavestas funkcijas“. Be to, svarstyтина 4 straipsnio 3 punkto nuostata, kurioje nurodyta, kad *Vyriausybė* ar jos įgaliota institucija *savo tinklalapyje skatina perkančiąsias organizacijas rengti energijos vartojimo efektyvumo planus*. Be to, vadovaujantis Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo patvirtinimo“ siūlytina vartoti ne tinklalapio, o interneto svetainės sąvoką. Atitinkamai tikslintinas 12 str. 3 d. 2 punktas.

13. Įstatymo projekto 5 str. 5 punkte vietoj žodžių „skelbia ir platina“ siūlytume vartoti „savo interneto svetainėje skelbia“.

14. Atsižvelgiant į tai, kad įstatymo tikslas yra užtikrinti suvartojamos energijos sutaupymus visose Lietuvos ūkio srityse, svarstyтина ar Įstatymo projekto 6 str. 2 punkte nustatytas reikalavimas susijęs su pramonės įmonėmis bus pakankamas.

15. Atkreipiame dėmesį, kad įstatymo projekto 7 str. 2 dalis suponuoja, kad šioje dalyje nustatomos reikšmės, kurios mažins energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslą, tačiau 2 d. 3 punktas kalba apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslo padidinimą (nes bus įtraukiami tam tikri duomenys).

16. Svarstyтина, ar Įstatymo projekto 8 straipsnis tinkamai įgyvendina Direktyvos nuostatas, t. y. ar jis iš tikrųjų sukuria energijos vartojimo efektyvumo didinimą, ar tik duoda blanketinį pavedimą Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai. Šio straipsnio 1 dalies pirmasis sakinyss turėtų būti derinamas su 4 str. 1 punktu, t.y. turėtų būti nukreipiama ne į energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslo, o į įstatymo 1 str. 3 dalyje nustatyto uždavinio pasiekimą. Įstatymo projekto 8 str. 1 dalies antrajame sakinyje minimą sutaupyтos energijos apskaičiavimo ir kontrolės tvarką reikėtų susieti su Įstatymo projekto 5 str. 4 punktu.

17. Atsižvelgiant į tai, kad energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planas bus tvirtinamas Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos, šiame plane negali būti nustatyti jokie energijos arba išmetamų šiltnamio dujų mokesčiai, kaip yra nurodoma Įstatymo projekto 8 str. 2 d. 1 punkte, nes pagal Konstitucinio teismo suformuluotą doktriną – mokesčiai gali būti nustatomi tik įstatymu.

18. Įstatymo projekto 8 str. 2 d. 2 punkte vartojama „finansavimo sistemos ir priemonės arba fiskalinės paskatos“ - neaišku, kuo „finansavimo sistemos“ skirtųsi nuo „finansavimo priemonių“ ir kas būtų laikoma „fiskalinėmis paskatomis“.

19. Neaišku kokie „reglamentai arba susitarimai“ turimi omenyje (Įstatymo projekto 8 str. 2 d. 3 punktas) arba „standartai ir normos“, minimi to paties straipsnio 2 d. 4 punkte. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad „pastatai ir transporto priemonės“ nepriskirtini paslaugoms, todėl šie žodžiai Įstatymo projekto 8 str. 2 d. 4 punkte nevertotini po žodžio „paslaugų“.

20. Įstatymo projekto 9 str. 1 dalyje nustatomas reikalavimas kiekvienais metais atnaujinti ne mažiau kaip 3 procentai valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų plotų, tačiau šios normos įgyvendinimas lieka neaiškus – ar 3 procentai valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų plotų bus atrenkami iš Energetikos ministerijos tvirtinamo valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų šildomų ar vėsinamų pastatų sąrašo? Kartu, atsižvelgiant į Įstatymo projekto 17 str. 1 d., liktų neaišku, kaip ši norma turi būti įgyvendinama 2016 metais? Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, Įstatymo projekto 9 str. tobulintinas nustatant jo įgyvendinimą, o pats Įstatymo projektas papildytinas nuostatomis dėl jo įgyvendinimo aptariant

šiam punkte nurodytą aspektą bei Įstatymo projekto 10 str. nurodomus susitarimus su energetikos įmonėmis.

21. Įstatymo projekto 10 str. 1 dalyje formuluotė „kartu su kitomis priemonėmis“ tikslintina, nurodant, kokios konkrečiai priemonės turimos mintyje; taip pat neaišku, kodėl Įstatymo projekto 10 str. kalba apie susitarimus tik su energetikos įmonėmis, kai Įstatymo projekto tikslas - užtikrinti visose Lietuvos ūkio srityse suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Europos Sąjungos teisės aktais nustatytus tikslus. Abejonę kelia 10 str. 4 d. (atitinkamai 11 str. 3 d.)- ar juose nurodomas baigtinis sąrašas, kodėl šalia esminių turinio reikalavimų nurodomi pvz. šalies rekvizitai? Taip pat 10 str. 4 d. 6 punkte detalizuotina, kokia turima omenyje atsakomybė.

22. Neaišku kokie „kontrolės principai“ turimi mintyje 10 str. 4 d. 3 punkte – ar tai būtų valstybės įmonės Energetikos agentūros atliekama priežiūra? Bet koku atveju nuostatos, susijusios su susitarimų priežiūra, turi būti įtvirtintos Įstatymo projekte, nes pagal Konstitucinio Teismo suformuluotą doktriną - teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, gali būti įtvirtintas tik įstatymu (tai liečia ir Įstatymo projekto 11 str. 5 d; 15 str. 4 dalį).

23. Neaiškus Įstatymo projekto 10 str. 6 dalyje įtvirtintos nuostatos „likusios lėšos grąžinamos energetikos įmonėms“ įgyvendinimas – koks subjektas prieš tai tas lėšas surinks, koks subjektas, koku pagrindu ir kokia tvarka grąžins lėšas energetikos įmonei ir pan. Taip pat šios dalies nuostata tikslintina pagal šios išvados 1 pastabą

24. Įstatymo projekto 12 str. 1 dalis tikslintina nurodant, kieno/kokių objektų/įrenginių eksploatavimas, techninė priežiūra ir kontrolė turima omenyje.

25. Neaiškus Įstatymo projekto 12 str. turinys – ar Energijos taupymo paslauga yra viena iš priemonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių, tačiau 8 str. 2 dalyje šios paslaugos nėra nurodomos.

26. Įvertinus Įstatymo projekto 12 str. 3 dalį keltinas klausimas, ar Energetikos ministerija būtų atsakinga už sąlygų sudarymą plėtotis šalyje energijos taupymo paslaugų rinkai, tačiau tokia kompetencija Įstatymo projekto 5 str. neišskiriama. Taip pat manytina, kad 12 str. 2 d. 2 punkte nurodyta priemonė nėra priskirtina Energetikos ministerijos kompetencijai.

27. Įstatymo projekto 12 str. 3 d. 3 punkte kaip perteklinės atsisakytina formuluotės „ir sudaro sąlygas vartotojams susipažinti su energijos taupymo paslaugų teikėjų siūlomomis paslaugomis“; taip pat reikėtų nurodyti kur bus skelbiamas ir atnaujinamas energijos taupymo paslaugų tiekėjų sąrašas. Šio straipsnio 3 d. 4 punkte tikslintina formuluotė „teikia informaciją“ nurodant kur/ koku būdu ta informacija bus teikiama (analogiškai 12 str. 3 d. 6 punkte); tame pačiame punkte atskleistina sąvokos „kitomis priemonėmis remia“ turinys.

28. Įstatymo projekto 14 str. siūlo reglamentuoti nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo didinimo fondą - tačiau iš įstatymo projekte teikiamų nuostatų nėra aišku, koks yra fondo teisinis

statusas. Pažymėtina, kad fondas gali būti apibrėžiamas ir kaip juridinis asmuo (subjektas) ir kaip tam tikros lėšos, tačiau šių sampratų turinys turi būti aiškiai atribotas ir identifikuotas, taip pat nėra aišku, kokie finansiniai ištekliai sudarytų fondą (jei būtų naudojamos valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšos (o tokia prielaida kyla iš vartojamo žodžio „nacionalinis“, toks fondas turi būti steigiamas įstatymu). Atsižvelgiant į tai Įstatymo projekte reikėtų nurodyti, kam nuosavybės teise priklauso fondas, kas sudaro jo lėšas, koks jo teisinis statusas, kokios ir iš to kyla teisės, pareigos ir atsakomybė.

29. Įstatymo projekto 15 str. 1 dalyje neaišku, kokio subjekto „nustatyta energijos vartojimo audito atlikimo pastatuose, transporto objektuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams tvarka“ turima omenyje.

30. Įstatymo projekto 15 str. 2 dalis nustato įpareigojimus jau veikiančioms įmonėms – keltinas klausimas kaip bus taikomi tie reikalavimai po įstatymo projekto įsigaliojimo įsisteigusioms įmonėms.

31. Nors Įstatymo projekto 15 str. pavadinimas apima ir „energijos vartojimo vadybos sistemas“ tačiau jų reglamentavimas šiuo straipsniu nėra atskleidžiamas, ypač atsižvelgiant į 2 str. 3 dalyje pateikiamą jos sąvoką. Taip pat siūlytina tikslinti 15 straipsnio 1 dalį, duodant nuorodą į Energetikos įstatymo 28 straipsnį arba patikslinant, kam Energetikos įstatyme yra nustatyti reikalavimai.

32. Atsižvelgiant į tai, kad Seimas šioje pavasario sesijoje Įstatymo projekto jau nespės priimti, tikslintina Įstatymo projekto 17 straipsnio 1 dalis, kurioje numatytas įstatymo įsigaliojimas (atitinkamai tikslintini ir lydimųjų įstatymų įsigaliojimo terminai).

32. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu teikiamo Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalyje, kuria Šilumos ūkio įstatymo (toliau- Keičiamas įstatymas) 7 straipsnis pildomas nauja 6 dalimi, nustatyta pareiga subjektui atlikti įrenginio analizę pagal Vyriausybės nustatytus reikalavimus (siūlytina vietoje žodžių „pagal Vyriausybės nustatytus reikalavimus“ įrašyti žodžius „Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka“) šio įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalis tikslintina, duodant nuorodą ne į 6 straipsnio reikalavimus, o įrašant, kad „Šio straipsnio 6 dalies nuostatos netaikomos {...}. Taip pat siūlytina Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalyje nurodyti, koks subjektas nurodytą analizę turi pateikti Energetikos ministerijai ir {...}, atkreipiant dėmesį į tai, kad Keičiamo įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje yra numatyti reikalavimai subjektams, o ne įrenginiams.

33. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 3 straipsnio Keičiamo įstatymo 11 straipsnis pildomas nauja 4 dalimi. Šios dalies 4 punkte nurodyta išimtis dėl žemės sklypo, tačiau jame nenurodyta, kas neįskaitoma

žemės sklypo. Taip pat šiame punkte siūlytina apibrėžti, kaip suprantama pastato savininkų dauguma.

34. Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7, ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalį bei 2 straipsnio 1 ir 2 dalis siūlytina tikslinti pagal šios išvados 1 pastabą. Tikslintina šio įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalis, nes pagal šios dalies redakciją neaišku, ar tai bus vienas tvirtinamas dokumentas, ar tai bus du atskiri dokumentai.

35. Siūlytina tikslinti aiškinamąjį raštą pagal Seimo statuto 135 straipsnio reikalavimus (aiškinamojo rašto 1 punkte išbraukiant antrą pastraipą ir tikslinant trečią pastraipą, kurios yra vertintinos kaip Energetikos ministerijos teikimo informacija Vyriausybei, atskleidžiant ir pagrindžiant ne tik Įstatymo projekto, bet ir keičiamas lydimųjų įstatymų projektų nuostatas, patikslinant neteisingą nuostatą, kad *Direktyvoje yra nustatyta, kad Lietuva privalo* kas 3 metus pateikti Europos komisijai patvirtintą planą, taip pat atsižvelgiant į Įstatymo projekto nuostatas, papildant 11 punktą (pvz. jame nėra nuostatos dėl 4 straipsnio 1 punkto, 8 straipsnio įgyvendinimo, taip pat nėra nurodyta, kokius teisės aktus reikės priimti, pakeisti įgyvendinant Įstatymo projekto lydimuosius įstatymus). Taip pat atsižvelgiant į Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintą sistemiškumo principą, pagal kurį įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigalioję kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina, tikslintina aiškinamojo rašto 11 punkto pirmoji pastraipa.

Teisės departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

Audinga Galubickienė, tel. 870663915

Veronika Baliūnienė, tel. 8 706 63 764, el. p. veronika.baliuniene@lr.lt

68

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

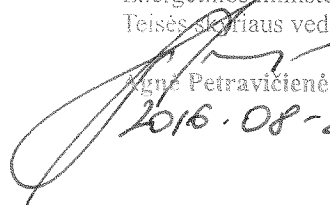
Ei l. Nr.	Pastabos, pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai, komentarai bei pataisytų punktų siūloma redakcija
	Lietuvos respublikos Vyriausybės kanceliarija Teisės departamentas 2016-06-29 raštas Nr. NV-2099	
	<p>1. Energetikos ministerija Projektu teikdama Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektą (toliau-Įstatymo projektas) teikime nurodo, kad Įstatymo projektas ir kiti su tuo susiję keičiami įstatymų projektai parengti siekiant įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (toliau-Direktyva). Pastebėtina, kad Direktyvos 7 straipsnio „Energijs vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos“ 9 dalies c punkte nurodyta, kad kaip viena iš politikos priemonių, užtikrinančių energijos taupymą tarp galutinių vartotojų yra reglamentai arba savanoriški susitarimai, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas. Įstatymo projekto 10 str. 3 dalies nuostata, kurioje nurodyti susitarimai su energetikos įmonėmis (joje išbraukiamas žodis „savanoriški“), diskutuotina keliais aspektais, tame tarpe ir dėl atitikties Konstitucijai. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – tai teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus, suponuojanti inter alia sutarčių sudarymo laisvę Konstituciniai teisinės valstybės, teisingumo principai suponuoja tai, kad ūkinės veiklos ribojimo (draudimo) priemonės turi atitikti</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymų projektai (toliau – Įstatymų projektai) parengti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje priimtus sprendimus, kuriuose nuspręsta 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus įgyvendinti sudarant susitarimus su valstybės valdomomis energetikos įmonėmis: AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijs skirstymo operatorius“.</p> <p>Įstatymų projektai patikslinti pagal antrą pastabos dalį.</p>

siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas) (2009 m. spalio 8 d. Konstitucinio Teismo nutarimas). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta bei į tai, kad Įstatymo projektas nenustato šių susitarimų aiškaus savanoriškumo sudarymo, abejotina, ar tokiu būdu nebūtų kėsiniama į sutarčių sudarymo laisvę tarp Įstatymo projekte minimų energetikos įmonių bei šių asmenų asmens ūkinės veiklos laisvę ir iniciatyvą platesniame kontekste – turint omenyje Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalies nuostatą, jog Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva, taip pat svarstyti, ar Įstatymo projekto 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnyje siūlomas teisinis reguliavimas neprieštarauja Konstitucijos 46 straipsnio 1 daliai. Šiuo aspektu vertintina ir Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7, ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalis bei 2 straipsnio 1 ir 2 dalys.

Be to, manytina, kad Įstatymo projekto 10 str. 6 dalyje įtvirtinta nuostata galėtų būti traktuojama kaip nuosavybės neliečiamumo principo pažeidimas. Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinta, kad nuosavybė neliečiama, o nuosavybės teises saugo įstatymai. Konstitucinis Teismas savo aktuose yra ne kartą konstatavęs, kad pagal Konstituciją savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymu, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet koku būdu, kuriuo nepažeidžiamos kitų asmenų teisės ir laisvės (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d., 2008 m. gegužės 20 d., 2008 m. spalio 30 d. nutarimai). Nuosavybės teisė nėra absoliuti, tačiau pagal Konstituciją riboti asmens teisės ir laisvės, taip pat ir ūkinės veiklos laisvę, nuosavybės teises galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2008

<p>m. gruodžio 4 d., 2009 m. balandžio 29 d. nutarimai). Taip pat manytina, kad Įstatymo projekto 10 str. 6 dalies nuostata gali pažeisti ir Akcinių bendrovių įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą akcininkų turtinę teisę gauti bendrovės pelno dalį (dividendą).</p>	
--	--

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Jolita Petravičienė
2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016-08-25

Energetikos viceministras

Vidmantas Mačiavičius
2016-08-24

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

[Signature]
2016-08-31

Dėl Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektų (TAP-16-1098(2) (16-7235(2))

Pranešėjas: Energetikos ministras R. Masiulis

Dalyvauja: Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyriaus patarėjas Mindaugas Stonkus

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenienė

Klausimo kuratorius: V. Pavardė, parašas

2016-06-29 *[Signature]*

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><u>2016-04-05</u> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p><i>Suėlyti EM atsivėlyti & TD i Strateginio planavimo i stebėsenos skyriaus pastabas; ivertinti AM, SM, TM i UM pastabas; projektus suderinti su ETD. Patikrintus projektus suvartyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.</i></p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>

nu škl. URV/poideis)

**2012 M. SPALIO 25 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2012/27/ES DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO,
KURIA IŠ DALIES KEIČIAMOS DIREKTYVOS 2009/125/EB IR 2010/30/ES BEI KURIA PANAIKINAMOS DIREKTYVOS 2004/8/EB IR
2006/32/EB, IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ
ATITIKTIES LENTELĖ**

<p>2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB</p>	<p>Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas (toliau – Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Energetikos įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr.I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektas (toliau – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo projektas)</p>	<p>Direktyvos perkėlimo įgyvendinimo lygis – Visiškas</p>
<p>I SKYRIUS DALYKAS IR TAIKymo SRITIS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLAI</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas</p>	<p>Visiškas</p>

<p>1 straipsnis</p> <p>1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiektas Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.</p> <p>Joje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.</p> <p>2. Šioje direktyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, ir jie nekliudo nė vienai valstybei narei toliau taikyti arba nustatyti griežtesnes priemones. Tokios priemonės turi atitikti Sąjungos teisę. Jei nacionalinės teisės aktuose numatomos griežtesnės priemonės, valstybė narė apie tokius teisės aktus praneša Komisijai.</p>	<p>1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.</p> <p>2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti visose Lietuvos ūkio srityse suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Lietuvai Europos Sąjungos teisės aktais įtvirtintus energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, bei efektyviai gaminti, tiekti ir vartoti energiją.</p>	
<p>2 straipsnis</p> <p>Terminų apibrėžtys</p> <p>Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:</p> <p>1) energija – visų formų energetikos produktai, – degusis kuras, šiluma, atsinaujinančiųjų išteklių energija, elektra ar kitos formos energija, kaip apibrėžta 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (1) 2 straipsnio d punkte;</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>9. Pirminė energija – gamtinių išteklių energija: organiniame kure (naftoje, durpėse, biomasėje ir kt.) sukaupta energija, branduolinė (atominė) energija, vandens potencinė energija, vėjo, saulės, geoterminė, cheminių procesų energija.</p> <p>7. Galutinė energija – energija, pateikta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>2) pirminės energijos vartojimas – bendrasis vidaus vartojimas, išskyrus vartojimą neenergetinėms reikmėms;</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>10. Pirminės energijos suvartojimas – bendrosios šalies energijos vidaus sąnaudos, išskyrus vartojimą ne energetikos reikmėms.</p>	<p>Visiškas</p>
<p>3) galutinės energijos vartojimas – visa pramonės, transporto, namų ūkių, paslaugų ir žemės ūkio sektoriams tiekiama energija. Tai</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p>	<p>Visiškas</p>

neapima energijos, tiekiamos energijos transformavimui ir pačiam energetikos sektoriui;	8. Galutinės energijos suvartojimas – visas galutinės energijos, išskyrus energetikos veiklai skirtą energiją, kiekis.	
4) energijos vartojimo efektyvumas – sukurto darbo, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 4. Energijos vartojimo efektyvumas – darbo, paslaugų, prekių, energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.	Visiškas
5) sutaupyta energija – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš tai ir po to, kai buvo įgyvendinta energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, tuo pačiu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 11. Sutaupyta energija – energijos kiekis, nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant energijos suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir esant poreikiui perskaičiuojamas įvertinant aplinkos sąlygų pokytį, darantį poveikį energijos suvartojimui.	Visiškas
6) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas dėl technologinių, elgsenos ir (arba) ekonominių pokyčių;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 5. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė – priemonė, kuri sumažina energijos suvartojimą dėl technologinių, elgsenos ir (arba) fiskalinės politikos priemonių.	Visiškas
7) energetinė paslauga – fizinė nauda, naudingumas ar gėrybė, sukuriama derinant energiją su energetiškai efektyvia technologija ar veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, techninę priežiūrą ir kontrolę, būtinus teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir kurios teikimo įprastinėmis sąlygomis atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas ar sutaupyta pirminės energijos;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 1. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukuriamas energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant technologijas mažinančias energijos suvartojimą ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos 1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.	Visiškas

	2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.	
11) energijos naudojimo vadybos sistema – tarpusavyje susijusių arba sąveikaujančių plano, kuriame nustatomas energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir šio tikslo pasiekimo strategija, dalių visuma;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 3. Energijos vartojimo vadybos sistema – tarptautiniais ir Europos Sąjungos institucijų standartais apibrėžta energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo sistema.	Visiškas
18) politikos priemonė – reguliavimo, finansinė, fiskalinė, savanoriška arba informacijos teikimo priemonė, oficialiai nustatyta ir įgyvendinama valstybėje narėje siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus ar paskatas, kurie būtų palankūs tam, kad rinkos dalyviai teiktų ir įsigytų energetines paslaugas ir imtųsi kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 6. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonė – savanoriška, teisinio reguliavimo, finansinė arba informacijos teikimo priemonė, nustatyta ir įgyvendinama siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus, kurie skatintų rinkos dalyvius teikti, gauti energijos taupymo paslaugas ir diegti kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.	Visiškas
24) energetinių paslaugų teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis energetines paslaugas arba kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinio vartotojo įrenginiams ar galutinio vartotojo patalpose;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 2. Energijos taupymo paslaugų teikėjas – asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas.	Visiškas
25) energijos vartojimo auditas – sisteminė procedūra, kurios tikslas yra gauti pakankamai informacijos apie pastato ar pastatų grupės, pramoninių ar komercinių procesų arba įrenginių, paslaugų privačiame arba viešajame sektoriuose energijos vartojimo charakteristikas, nustatyti ir apskaičiuoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes bei pranešti rezultatus;	Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip: „20. Energijos vartojimo auditas – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams arba	Visiškas

	bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“	
27) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – naudos gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už investicijas (darbą, prekių ar paslaugų tiekimą) į tą priemonę mokama atsižvelgiant į suderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupyta lėšas;	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant technologijas mažinančias energijos suvartojimą ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.</p> <p>2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.</p>	Visiškas
34) didelio naudingumo kogeneracija – II priede nustatytus kriterijus atitinkanti kogeneracija;	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:</p> <p>„3¹. Didelio naudingumo kogeneracija – tai kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.“</p>	Visiškas

<p>45) agregatorius – energijos poreikio paslaugos teikėjas, surenkantis įvairias trumpalaikes vartotojų apkrovas, kad jas parduotų arba pateiktų jas aukcionui organizuotose energijos rinkose.</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 2. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi: „15¹. Elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas – tarpininkas, atsakingas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui už elektros energijos vartotojų grupės faktinės maksimalios leistinos naudoti galios atitikimą tų vartotojų deklaruotai leistinų naudoti galių sumai.“</p>	<p>Visiškas</p>
<p>5 straipsnis Pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo 1. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kuriuos ji nustatė taikydama Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį.</p> <p>3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m². Nuo 2015 m. liepos 9 d. ta ribinė vertė sumažinama iki 250 m².</p> <p>Tais atvejais, kai valstybė narė reikalauja, kad įsipareigojimas kasmet renovuoti 3 % bendro patalpų ploto apimtų žemesnio nei centrinės valdžios lygio administraciniams padaliniais priklausančių ir jų naudojamų patalpų plotą, 3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams ir šiems administraciniams padaliniais priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>6 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimas 1. Kiekvienais metais turi būti atnaujinama ne mažiau kaip 3 procentai valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų, esančių energetikos ministro patvirtintuose sąrašuose, ploto, siekiant įgyvendinti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos statybos įstatyme. 2. Prioritetas teikiamas valstybės institucijų ir įstaigų naudojamiems pastatams, kurių galutinės energijos suvartojimas yra didžiausias pastato ploto vienetui.</p>	<p>Dalinis</p>

2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m², o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m², bendrą plotą.

Įgyvendindamos visapusiškos centrinės valdžios subjektų pastatų renovacijos priemonės pagal pirmą pastraipą, valstybės narės pastatų gali laikyti visą pastatą, įskaitant pastato atitvaras, įrangą, eksploatavimą ir techninę priežiūrą.

Valstybės narės reikalauja, kad įgyvendinant energijos efektyvumo didinimo priemones, kai tai ekonomiškai efektyvu ir techniškai įmanoma, pirmenybė būtų teikiama tiems centrinės valdžios subjektų pastatams, kurių energinis naudingumas yra žemiausias.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti arba netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:

a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, tokiu mastu, koku dėl tam tikrų būtiniausių energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nepriimtinau pakistų charakteringos jų savybės arba išvaizda;

b) pastatams, priklausantiems ginkluotosioms pajėgoms arba centrinės valdžios subjektams ir naudojamiems nacionalinės gynybos tikslams, išskyrus atskiras gyvenamąsias patalpas arba ginkluotųjų pajėgų ir kito nacionalinės gynybos valdžios institucijų įdarbinto personalo naudojamus biurų pastatus;

c) pastatams, naudojamiems kaip kulto vietos ir religinei veiklai.

3. Jeigu valstybė narė konkrečiais metais renovuoja daugiau nei 3 % bendro centrinės valdžios subjektų pastatų ploto, perteklių ji gali įskaičiuoti į metinį renovavimo rodiklį kuriais nors iš trejų praėjusių ar ateinančių metų.

4. Valstybės narės gali į centrinės valdžios subjektų pastatų metinę renovavimo normą įskaičiuoti naujus pastatus, naudojamus ir įsigyjamus vietoj konkrečių centrinės valdžios subjektų pastatų, kurie

buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų praėjusių metų, ar pastatus, kurie dėl intensyvesnio kitų pastatų naudojimo buvo parduoti, nugriauti ar nebenaudojami kuriais nors iš dvejų praėjusių metų.

5. 1 dalies tikslais valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. sudaro ir viešai paskelbia šildomų ir (arba) vėsinamų centrinės valdžios subjektų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m², o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m², išskyrus pastatus, kuriems pagal 2 dalį taikoma išimtis, inventorių.

Inventoriuje pateikiami šie duomenys:

- a) patalpų plotas (m²) ir
- b) kiekvieno pastato energinis naudingumas arba atitinkami duomenys apie energijos sąnaudas.

6. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, valstybės narės gali pasirinkti požiūrį, alternatyvų šio straipsnio 1–5 dalims, ir imtis kitų ekonomiškai efektyvių priemonių, įskaitant esmines renovacijas ir pastatų naudotojų elgsenos keitimo priemones, kad ne vėliau kaip 2020 m. reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupyta energijos kiekis būtų bent lygiavertis pagal 1 dalį reikalaujamam kiekiui, apie kurį pranešama kasmet.

Alternatyvaus požiūrio taikymo tikslu valstybės narės gali įvertinti, kiek energijos būtų sutaupyta pagal 1–4 dalis, naudodamos referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų energijos suvartojimo prieš renovavimą ir po jo tinkamas standartines vertes ir atsižvelgdamos į jų turimo pastatų fondo ploto įvertinimą. Referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų kategorijos turi būti reprezentatyvios atsižvelgiant į tokių pastatų fondą.

Valstybės narės, pasirenkančios galimybę taikyti alternatyvų požiūrį, ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai, kokias alternatyvias priemones jos planuoja patvirtinti, ir nurodo, kaip jos užtikrintų centrinės valdžios subjektams nuosavybės teise priklausančių pastatų energinio naudingumo lygiavertį padidinimą.

<p>7. Valstybės narės skatina viešąsias organizacijas, be kita ko, ir regioniniu, ir vietos lygiu, ir už socialinius būstus atsakingas įstaigas, kurių veiklą reglamentuoja viešojo teisė, deramai atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir administracinę struktūrą:</p> <p>a) patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo planą, kuris būtų atskiras arba platesnės klimato ar aplinkos apsaugos plano dalis ir kuriame būtų nustatyti konkretūs energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo tikslai ir veiksmai, kad būtų sekama centrinės valdžios subjektų pastatų pavyzdžiu, nustatytu 1, 5 ir 6 dalyse;</p> <p>b) įgyvendinant minėtą planą nustatyti energijos naudojimo vadybos sistemą, įskaitant energijos vartojimo auditą;</p> <p>c) atitinkamais atvejais renovacijos finansavimui ir energijos vartojimo efektyvumo išlaikymo ar didinimo planų įgyvendinimui ilguoju laikotarpiu naudotis energetinių paslaugų bendrovių paslaugomis ir sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo.</p>	<p>5 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planas</p> <p>14. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) savo internetinėje svetainėje skatina perkančiąsias organizacijas rengti energijos vartojimo efektyvumo didinimo planus, kuriuose nustatyti sutaupytos energijos kiekiai ir jų įgyvendinimo priemonės.</p>	
<p>7 straipsnis</p> <p>Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos</p> <p>1. Kiekviena valstybė narė sukuria energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą. Ta sistema užtikrinama, kad, nedarant poveikio 4 daliai, kiekvienos valstybės narės teritorijoje veikiantys energijos skirstytojai ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonės, kurie yra paskirti įpareigotosiomis šalimis pagal 2 dalį, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pasiektų bendrą galutinio energijos suvartojimo taupymo tikslą.</p> <p>Tas tikslas yra bent lygiavertis užtikrinimui, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais būtų sutaupomas naujas energijos kiekis, atitinkantis 1,5 % visų energijos skirstytojų arba visų mažmeninės prekybos energija įmonių kasmet galutiniams vartotojams parduodamo kiekio, apskaičiuojant pagal paskutinių trejų metų laikotarpio prieš 2013 m. sausio 1 d. vidurkį. Į šį apskaičiavimą</p>	<p>4 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas</p> <p>1. Lietuvai privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos teisės aktais. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kasmet sutaupytų energijos kiekių, atitinkančių 1,5 procento nuo 2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Į šį skaičiavimą neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis. Vėlesnio laikotarpio Lietuvai privalomi sutaupyti galutinės energijos kiekiai apibrėžiami atsižvelgiant į Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančius teisės aktus.</p> <p>2. Privalomas sutaupyti galutinės energijos kiekis, apskaičiuotas kaip numatyta 1 dalyje, gali būti sumažinamas ne daugiau kaip 25 procentais šiais atvejais:</p>	<p>Visiškas</p>

gali būti neįtraukiama dalis ar visas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis.

Valstybės narės nusprendžia, kaip apskaičiuotas naujas sutaupyta kiekis, nurodytas antroje pastraipoje, turi būti išdėstytas per šį laikotarpį.

2. Atsižvelgiant į 3 dalį, kiekviena valstybė narė gali:

a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies antrą pastraipą, naudojant 1 % vertes 2014 m. ir 2015 m.; 1,25 % – 2016 m. ir 2017 m.; ir 1,5 % – 2018 m., 2019 m. ir 2020 m.;

b) neįtraukti į apskaičiavimą visos ar dalies parduotos energijos (pagal kiekį), panaudotos Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardyti pramoninei veiklai;

c) numatyti, kad energija, įgyvendinant 14 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 5 dalies b punkte bei 15 straipsnio 1–6 ir 9 dalyse nustatytus reikalavimus sutaupyta energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo infrastruktūrą, būtų įtraukta į sutaupytos energijos kiekį, reikalaujamą pagal 1 dalį, ir

d) įtraukti sutaupyta energiją, susijusią su atskirais veiksmais, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir kurie toliau turės poveikį 2020 m., ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti, į sutaupytos energijos kiekį, nurodytą 1 dalyje.

3. Taikant 2 dalį, reikalaujamas sutaupyti energijos kiekis, nurodytas 1 dalyje, neturi sumažėti daugiau kaip 25 %. Valstybės narės, taikančios 2 dalį, praneša apie tą faktą Komisijai ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d., įskaitant 2 dalyje išvardytus taikytinus elementus ir apskaičiavimą, rodantį jų poveikį sutaupytos energijos kiekiui, nurodytam 1 dalyje.

4. Nedarant poveikio sutaupytos energijos tikslo apskaičiavimui pagal 1 dalies antrą pastraipą, kiekviena valstybė narė 1 dalies pirmos pastraipos tikslais bei remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais iš jos teritorijoje veikiančių energijos skirstytojų ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonių paskiria įpareigotąsias šalis; ji taip pat gali įtraukti jos teritorijoje veikiančius transportui naudojamų

1) skaičiavime taikant šias procentines vertes: 2014-2015 m. – 1 procentas; 2016-2017 m. – 1,25 procento; ir 2018-2020 m. – 1,5 procento;

2) neįtraukiant į skaičiavimą parduoto energijos kiekio, panaudoto Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytose veiklose, kurioms reikalingi leidimai išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas;

3) sumažinti energijos gamybos, taikant didelio naudingumo kogeneracijos būdą, proceso metu ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų energijos perdavimo, skirstymo ir tiekimo sistemose, sutaupytu energijos kiekiu;

4) nuo 2008 m. gruodžio 31 d. įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energiją.

degalų skirstytojus arba mažmeninės prekybos transportui naudojamais degalais įmones. Įpareigojimui įvykdyti reikiamą sutaupyti energijos kiekį įpareigotosios šalys, paskirtos, atitinkamai, valstybių narių, užtikrina tarp galutinių vartotojų, neatsižvelgiant į pagal 1 dalį atliktą apskaičiavimą, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip apibūdinama 7 dalies b punkte.

5. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės nurodo kaip galutinę arba pirminę suvartojamą energiją. Metodas, taikomas reikiamam sutaupytos energijos kiekiui išreikšti, taikomas ir apskaičiuojant įpareigotųjų šalių nurodytą sutaupytos energijos kiekį. Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai.

6. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1, 2 bei 9 dalyse ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytas sutaupytos energijos kiekis būtų apskaičiuojamas pagal V priedo 1 ir 2 punktus. Jos nustato matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, kurias taikant būtų patikrinta bent statistiškai reikšminga ir reprezentatyviai atrinkta įpareigotųjų šalių įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalis. Tas matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių.

7. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali:

a) nustatyti reikalavimus, kuriais, įgyvendinant jų nustatytus taupymo įpareigojimus, be kita ko, reikalavimą, kad dalis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių būtų pirmenybės tvarka įgyvendintos energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose ar socialiniuose būstuose;

b) leisti įpareigotosioms šalims į joms tenkantį įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupytos energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigotosios šalys skatina priemones pasitelkdamos kitas valstybės patvirtintas organizacijas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios arba nesusijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali

būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad būtų įdiegtas aiškus, skaidrus ir atviras visiems rinkos dalyviams patvirtinimo procesas, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;

c) leisti įpareigotosioms šalims įskaiciuoti konkrečiais metais sutaupytą energiją, tartum ji būtų buvusi sutaupyta bet kuriais iš ketverių praėjusių ar trejų ateinančių metų.

8. Valstybės narės kartą per metus skelbia įgyvendinant sistemą kiekvienos įpareigosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupyto energijos kiekį ir bendrą kiekį.

Valstybės narės užtikrina, kad įpareigosios šalys pateikus prašymą pateiktų:

a) bendrą statistinę informaciją apie jų galutinius vartotojus (nurodant reikšmingus anksčiau pateiktos informacijos pokyčius) ir

b) aktualią informaciją apie galutinių vartotojų energijos suvartojimą, įskaitant, jei taikytina, apkrovos charakteristikas, vartotojų pasiskirstymą pagal segmentus ir geografinę vartotojų buvimo vietą, kartu išsaugant privačios ar komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos vientisumą ir konfidencialumą pagal taikytiną Sąjungos teisę.

Toks prašymas pateikiamas ne dažniau nei kartą per metus.

9. Kaip alternatyvą 1 dalyje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos sukūrimui valstybės narės gali pasirinkti galimybę imtis kitų politikos priemonių, kad užtikrintų energijos taupymą tarp galutinių vartotojų, jei tos politikos priemonės atitinka 10 ir 11 dalyse nustatytus kriterijus. Taikant šį metodą per metus sutaupomas naujas energijos kiekis turi būti lygiavertis naujam energijos kiekiui, kurį reikalaujama sutaupyti 1, 2 ir 3 dalyse. Valstybės narės gali derinti įpareigojimų sistemas su alternatyviomis politikos priemonėmis, įskaitant nacionalines energijos vartojimo efektyvumo programas, jei užtikrinamas lygiavertiškumas.

Pirmoje pastraipoje nurodytos politikos priemonės gali apimti toliau išvardytas politikos priemones arba jų derinius, tačiau jomis neapsiriboti:

5 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planas

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių plane pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemones, kurios užtikrina privalomą sutaupyti galutinės energijos kiekį, ir kita aktuali informacija.

2. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės apima toliau išvardytas priemones ir (arba) jų derinius:

1) energijai ir energijos ištekliais taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizų, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas, įvertinimas;

2) finansinės priemonės, kurios skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

3) statybos ar gaminių ženklinimo techniniai reglamentai, kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

4) susitarimai su įmonėmis (įskaitant energetikos įmones), kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

5) Lietuvos standartai ir higienos normos, kuriais siekiama didinti produktų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

6) energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reglamentai, išskyrus reglamentus, kurie privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

7) švietimas ir konsultavimas, kuris skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

- a) energijos arba CO₂ mokesčiai, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas;
- b) finansavimo sistemos ir priemonės arba fiskalinės paskatos, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;
- c) reglamentai arba savanoriški susitarimai, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;
- d) standartai ir normos, kuriais siekiama didinti produktų ir paslaugų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini valstybėse narėse pagal Sąjungos teisę;
- e) energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistemos, išskyrus sistemas, kurios privalomos ir taikytinos valstybėse narėse pagal Sąjungos teisę;
- f) mokymas ir švietimas (įskaitant energetikos konsultacines programas), kurių rezultatas yra efektyvaus energijos vartojimo technologijų arba metodų taikymas ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 5 d. praneša Komisijai, kokias politikos priemones jos planuoja patvirtinti pirmos pastraipos ir 20 straipsnio 6 dalies tikslais, laikydamosi V priedo 4 punkte numatytos sistemos ir nurodydamos, kaip jos užtikrintų reikiamą sutaupyti kiekį. Antroje pastraipoje ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų politikos priemonių atveju šiame pranešime nurodoma, kaip įvykdyti 10 dalyje nustatyti kriterijai. Kitų politikos priemonių nei nurodytosios antroje pastraipoje arba 20 straipsnio 6 dalyje atveju valstybės narės paaiškina, kaip užtikrinamas lygiavertis sutaupytas kiekis, stebėsena ir tikrinimas. Per tris mėnesius nuo pranešimo Komisija gali teikti pasiūlymus dėl pakeitimų.

10. Nedarant poveikio 11 daliai, politikos priemonėms, kurių imamasi pagal 9 dalies antrą pastraipą ir 20 straipsnio 6 dalį, taikomi šie kriterijai:

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planą teikiama Europos Komisijai.

7 straipsnis. Susitarimai su energetikos įmonėmis

1. Energetikos ministerija sudaro susitarimus su valstybės valdomomis energetikos įmonėmis, kuriuose nustatyti sutaupytos energijos kiekiai, jų įgyvendinimo tvarka ir terminai.
2. Kitos energetikos įmonės taip pat gali sudaryti susitarimus su Energetikos ministerija.
3. Sutaupytos energijos kiekiai energetikos įmonėms nustatomi proporcingai pagal ankstesniais metais kiekvienos įmonės vartotojams pateiktą galutinės energijos kiekį.
4. Reikalavimus susitarimų turiniui ir formai tvirtina energetikos ministras.
5. Energetikos įmonės užtikrina susitarimuose nustatytų sutaupytos energijos tikslų įgyvendinimą, kuriuos gali įgyvendinti pačios arba per kitas įmones.
6. Energetikos įmonės privalo sutaupytos energijos tikslą pasiekti diegdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinių energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir kt.)
7. Apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, energetikos įmonės privalo tvarkyti atskirai nuo reguliuojamos veiklos apskaitos.

8 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo

1. Energetikos ministerija sudaro susitarimus su energijos tiekėjais, kuriuose nustatyti vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonės, priemonių įgyvendinimo tvarka ir terminai.
2. Reikalavimus susitarimų dėl vartotojų švietimo ir informavimo turiniui ir formai tvirtina energetikos ministras.
3. Energijos tiekėjai užtikrina susitarimuose nustatytų vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimą.

a) politikos priemonėmis numatomi bent du tarpiniai laikotarpiai ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. ir jas taikant pasiekiami 1 dalyje nustatyto užmojo tikslai;

b) apibrėžiama kiekvienos įgaliosios šalies, dalyvaujančiosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos atsakomybė, atsižvelgiant į tai, kuriai iš jų tai taikoma;

c) sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas, nustatomas skaidriu būdu;

d) pagal politikos priemonę reikalaujamas sutaupytos energijos kiekis arba kiekis, kuris turi būti pasiektas, išreiškiamas suvartotos galutinės arba pirminės energijos kiekiu, naudojant IV priede nustatytus perskaičiavimo koeficientus;

e) sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas naudojant V priedo 1 ir 2 punktuose numatytus metodus ir principus;

f) sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas naudojant V priedo 3 punkte numatytus metodus ir principus;

g) dalyvaujančiosios šalys pateikia sutaupyto energijos kiekio metinę ataskaitą, nebent to padaryti neįmanoma, ir ji yra viešai prieinama;

h) užtikrinama rezultatų stebėseną ir numatomos tinkamos priemonės, jei daroma pažanga yra nepakankama;

i) įdiegiama kontrolės sistema, kuri taip pat apima statistiškai reikšmingos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalies nepriklausomą tikrinimą, ir

j) kasmet skelbiami duomenys apie metinės energijos taupymo tendencijas.

11. Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antros pastraipos a punkte nurodyti mokesčiai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, f, h ir j punktuose išvardytus kriterijus.

Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antros pastraipos c punkte nurodyti reglamentai ir savanoriški susitarimai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, e, g, h, i ir j punktuose išvardytus kriterijus.

Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antroje pastraipoje nurodytos kitos politikos priemonės ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodyti

<p>nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo fondai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, e, h, i ir j punktuose išvardytus kriterijus.</p> <p>12. Valstybės narės užtikrina, kad kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis iš dalies sutampa, sutaupyta energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus.</p>		
<p>8 straipsnis</p> <p>Energijos vartojimo auditas ir energijos naudojimo vadybos sistemos</p> <p>1. Valstybės narės siekia, kad visiems galutiniams vartotojams būtų prieinamas kokybiškas energijos vartojimo auditas, kuris būtų ekonomiškai efektyvus ir:</p> <p>a) nepriklausomai atliekamas kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų, kuriems taikomi kvalifikacijos kriterijai; arba</p> <p>b) pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendinamas ir prižiūrimas nepriklausomų institucijų.</p> <p>Pirmoje pastraipoje nurodytas energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas įmonių vidaus ekspertų arba energijos vartojimo auditorių, jei atitinkama valstybė narė yra įdiegusi jo kokybės užtikrinimo ir tikrinimo sistemą, be kita ko, prireikus atlieka metinę atsitiktinę visų atliktų energijos vartojimo auditų bent statistiškai reikšmingos procentinės dalies atranką.</p> <p>Siekdamos užtikrinti aukštą energijos vartojimo audito ir energijos naudojimo vadybos sistemų kokybę, valstybės narės nustato skaidrius ir nediskriminacinius būtiniausius energijos vartojimo audito kriterijus, grindžiamus VI priede išdėstytais principais.</p> <p>Auditas neapima nuostatų, kuriomis neleidžiama audito išvadų perduoti bet kuriam kvalifikuotam / akredituotam energetinių paslaugų teikėjui, jei tam neprieštarauja vartotojas.</p> <p>2. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias mažosios bei vidutinės įmonės būtų skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir vėliau įgyvendinti šio audito rekomendacijas.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo</p> <p>6. Ūkio ministerija strateginio planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p>	<p>Visiškas</p>

Remiantis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali nustatyti paramos sistemas MVĮ, apimančias

savanoriškus susitarimus, jei jie sudaryti, kad būtų padengtos energijos vartojimo audito ir jame siūlomų ekonomiškai efektyviausių energijos vartojimo rekomendacijų įgyvendinimo sąnaudos, jei siūlomos priemonės yra įgyvendinamos.

Valstybės narės pateikia MVĮ konkrečius pavyzdžius, be kita ko, per jų atitinkamas atstovaujančias tarpininkavimo organizacijas, kaip energijos naudojimo vadybos sistemos galėtų pasitarnauti jų verslui. Komisija padeda valstybėms narėms remdama keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais šioje srityje.

3. Valstybės narės taip pat parengia programas, pagal kurias naudojant tinkamas konsultavimo paslaugas būtų didinamas namų ūkių informuotumas apie tokio audito naudą.

Valstybės narės skatina energijos vartojimo auditorių kvalifikacijai įgyti skirtas mokymo programas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos pakankamam ekspertų skaičiui užtikrinti.

4. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, kurios nėra MVĮ, privalėtų atlikti energijos vartojimo auditą, kurį ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 5 d. ir bent kas ketverius metus, skaičiuojant nuo ankstesnio energijos vartojimo audito, nepriklausomai ir ekonomiškai efektyviai atliktų kvalifikuoti ir (arba) akredituoti ekspertai arba pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendintų ir prižiūrėtų nepriklausomos institucijos.

5. Laikoma, kad energijos vartojimo auditas atitinka 4 dalies reikalavimus, kai jis atliekamas nepriklausomai ir remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu ir įgyvendinami pagal savanoriškus susitarimus, kuriuos sudaro suinteresuotųjų subjektų organizacijos ir paskirtoji organizacija, ir prižiūrimas atitinkamos valstybės narės arba kitų organizacijų, kurias kompetentingos valdžios institucijos įgaliojo vykdyti atitinkamą pareigą, arba Komisijos.

Rinkos dalyvių, teikiančių energetines paslaugas, galimybes, grindžiamas skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas

12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas

1. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai, turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Energijos vartojimo auditai atliekami pagal energetikos ministro nustatytą energijos vartojimo audito atlikimo pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams tvarką.

2. Įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip 2017 m. liepos 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip 4 metus po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito. Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito, jeigu jis atliekamas pirmiau, dalis.

3. Naujai įsisteigusios įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip per 1 metus nuo įmonės veiklos pradžios.

4. Įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai ir kurios įgyvendino nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus sertifikuotą energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemą, šio straipsnio 2 dalyje nurodyti reikalavimai nėra taikomi, jei jų turima vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą.

5. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją vartotojams ir subjektams apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes.

<p>6. Įmonėms, kurios nėra MVĮ ir kurios įgyvendina nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus sertifikuotą energijos naudojimo arba aplinkos vadybos sistemą, 4 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi, su sąlyga, kad valstybės narės užtikrina, jog atitinkama vadybos sistema apima energijos auditą, kuris atliekamas remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu.</p> <p>7. Energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas atskirai arba kartu su platesnės apimties aplinkosaugos auditu. Valstybės narės gali reikalauti, kad į energijos vartojimo auditą būtų įtrauktas prijungimo prie esamo arba planuojamo centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo tinklo techninio ir ekonominio pagrįstumo įvertinimas.</p> <p>Nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali įgyvendinti skatinamąsias ir paramos sistemas, skirtas energijos vartojimo audito ir panašių priemonių rekomendacijoms įgyvendinti.</p>	<p>6. Ūkio ministerija strateginio planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>7. Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo priežiūra vykdoma Energetikos ministro nustatyta tvarka.</p>	
<p>9 straipsnis</p> <p>Matavimas</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga galimam sutaupyti energijos kiekiui, elektros energijos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamos šilumos ir centralizuotai teikiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai parodo galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir kurie pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.</p> <p>Toks individualus skaitiklis konkurencingomis kainomis pateikiamas visuomet, kai:</p> <p>a) keičiamas esamas skaitiklis, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma ar finansiškai neefektyvu atsižvelgiant į numatomą galimą sutaupyti energijos kiekį ilguoju laikotarpiu;</p> <p>b) vykdomas naujas pajungimas naujame pastate ar pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip nustatyta Direktyvoje 2010/31/ES.</p> <p>2. Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų matavimo sistemų ir pažangiųjų skaitiklių gamtinėms dujoms ir (arba) elektrai diegimo</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 11 straipsnį nauja 4 dalimi:</p> <p>„4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius tiekimo–vartojimo ribos vietoje, jeigu:</p> <p>1) prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;</p> <p>2) atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes, yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant</p>	<p>Visiškas</p>

tvarką pagal direktyvas 2009/72/EB ir 2009/73/EB ir tokiu mastu, koku jos tai daro:

- a) jos užtikrina, kad matavimo sistemos teiktų galutiniams vartotojams informaciją apie faktinį vartojimo laiką ir kad nustatant būtiniausias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams nustatytus įpareigojimus būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams;
- b) jos užtikrina pažangiųjų skaitiklių bei duomenų perdavimo saugumą ir galutinių vartotojų privatumą, laikantis atitinkamų Sąjungos duomenų apsaugos ir privatumo teisės aktų;
- c) elektros energijos atveju jos reikalauja, kad galutinio vartotojo prašymu skaitiklių eksploatuotojai užtikrintų, kad naudojant skaitiklį ar skaitiklius būtų galima apskaičiuoti iš galutinio vartotojo patalpų į tinklą perduotą elektros energiją;
- d) jos užtikrina, kad, galutiniams vartotojams paprašius, jiems arba galutinio vartotojo vardu veikiančiai trečiajai šaliai būtų teikiami skaitiklių užfiksuoti patiektos ir suvartotos elektros energijos duomenys lengvai suprantama forma, kad būtų galima palyginti sutarčių sąlygas naudojant vienodus kriterijus;
- e) jos reikalauja, kad pažangiųjų skaitiklių įrengimo metu vartotojams būtų teikiamos atitinkamos konsultacijos ir informacija, visų pirma apie visas pažangiųjų skaitiklių galimybes, susijusias su skaitiklio rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėseną.

3. Tais atvejais, kai šiluma ir vėsuma arba karštas vanduo pastatui tiekiami iš centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio, prie šilumokačio arba tiekimo vietoje įrengiamas šilumos arba karšto vandens skaitiklis.

Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šilumos / vėsumos tiekimo šaltinis arba kuriuos aptarnauja centralizuoto šilumos tiekimo tinklas ar centrinis daug pastatų aptarnaujantis šaltinis, ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d. taip pat įrengiami individualaus suvartojimo skaitikliai, kuriais, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai veiksminga, būtų matuojamas kiekvienos patalpos šilumos, vėsumos ar karšto vandens suvartojimas.

žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir yra gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius.“

<p>Jei šilumai matuoti individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai veiksminga, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė įrodo, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai veiksmingas. Tais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus. Jeigu daugiabučius pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklas arba yra paplitusios nuosavos tokių pastatų bendros pastato šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės gali nustatyti skaidrias šilumos ar karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisykles, kad būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Atitinkamais atvejais tokiose taisyklėse pateikiamos gairės kaip paskirstyti sąnaudas už šilumą ir (arba) karštą vandenį:</p> <p>a) namų ūkiui skirtą karštą vandenį;</p> <p>b) šilumą, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas (jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai);</p> <p>c) butams šildyti.</p>		
<p>11 straipsnis Prieigos prie matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams vartotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su duomenimis apie suvartojimą.</p> <p>2. Nepaisant 1 dalies, daugiabučiuose pastatuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose sąnaudas už sąskaitose pateikiamą informaciją apie individualų šilumos ir vėsumos suvartojimą reikia paskirstyti vadovaujantis 9 straipsnio 3 dalimi nesiekiant pelno. Su šios užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susijusios sąnaudos, apimančios faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>3 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Papildyti 12 straipsnį nauja 4 dalimi:</p> <p>„4. Šilumos vartotojams sąskaitos (mokėjimo pranešimai) pateikiamos elektroniniu būdu, išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus). Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.“</p> <p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>8 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:</p>	<p>Visiškas</p>

<p>pastatuose, gali būti perkeltos galutiniams vartotojams, jei tokios sąnaudos yra pagrįstos.</p>	<p>„5. Informacija apie suvartotus elektros energijos kiekius ir jų palyginimus, kainas, tarifus be papildomo mokesčio turi būti teikiama sąskaitose ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį.“</p> <p>Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 57 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip: „9) be papildomo mokesčio ir ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį, gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą;“</p>	
<p>12 straipsnis Vartotojų informavimo ir teisių stiprinimo programa</p> <p>1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kuriomis skatinama, kad smulkūs energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją, ir tam sudaromos palankesnės sąlygos. Šios priemonės gali būti įtrauktos į nacionalinę strategiją.</p> <p>2. 1 dalies tikslais šios priemonės apima vieną arba daugiau iš a arba b punkte išvardytų elementų:</p> <p>a) priemonės ir politika, kuriomis skatinama keisti elgesį ir kurios, be kita ko, gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) fiskalinės paskatos; ii) galimybės gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas; iii) informacijos teikimas; iv) pavyzdiniai projektai; v) renginiai darbo vietose; <p>b) būdus ir priemones, kuriais galimo pažangiųjų skaitiklių diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, pranešant:</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>10 straipsnis. Vartotojų skatinimas</p> <p>1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatomos priemonės, skatinančios, kad energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) priemonės, kuriomis skatinama keisti elgesį, įskaitant finansines priemones, galimybes gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas, informacijos teikimą, pavyzdinius projektus, renginius darbo vietose; 2) priemonės, kuriais galimo išmaniųjų apskaitos prietaisų diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, informuojant juos apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčių galimybes, taip pat apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 	<p>Visiškas</p>

<p>i) apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčius;</p> <p>ii) informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p>		
<p>13 straipsnis</p> <p>Sankcijos</p> <p>Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų dėl nacionalinių nuostatų, priimtų pagal 7–11 straipsnius ir 18 straipsnio 3 dalį, nesilaikymo ir imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d. ir nedelsdamos praneša jai apie visus vėlesnius šių nuostatų pakeitimus.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>13 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įgyvendinimo priežiūros institucijos</p> <p>1. Šiuo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais numatyta energijos vartojimo efektyvumo didinimo įgyvendinimo priežiūrą pagal kompetenciją užtikrina Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – Valstybinė energetikos inspekcija), priežiūroje dalyvauja Energetikos ministerija.</p> <p>2. Valstybinė energetikos inspekcija atlieka šias funkcijas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendradarbiauja su Energetikos ministerija ir pagal šį įstatymą įsipareigojimus turinčiomis įmonėmis; 2) turi teisę gauti Energetikos ministerijos teikiamą informaciją apie galimus pažeidimus; 3) turi teisę gauti galimų pažeidėjų paaiškinimus dėl pažeidimo; 4) atlieka pažeidimo tyrimus dėl galimų pažeidėjų veiklos ar neveikimo; 5) priima sprendimus dėl pažeidimų; <p>3. Energetikos ministerija atlieka šias funkcijas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendradarbiauja su Valstybine energetikos inspekcija ir pagal šį įstatymą įsipareigojimus turinčiomis įmonėmis; 2) vertina šio įstatymo 7 ir 8 straipsniuose minimas ataskaitas; 3) kontroliuoja šio straipsnio 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo audito ataskaitų pateikimą; 4) nustato galimiems pažeidėjams terminus trūkumams pašalinti; 5) turi teisę gauti galimų pažeidėjų paaiškinimus dėl pažeidimo; 6) renka informaciją apie galimus šio įstatymo pažeidimus; 7) kreipiasi į Valstybinę energetikos inspekciją su informacija apie galimus pažeidimus. <p>14 straipsnis. Pažeidimo tyrimas</p>	<p>Visiškas</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valstybinė energetikos inspekcija tyrimą pradeda savo iniciatyva arba gavusi informaciją iš Energetikos ministerijos. 2. Energetikos ministerija, prieš perduodama informaciją apie galimą pažeidimą Valstybinei energetikos inspekcijai, galimam pažeidėjui gali nustatyti nuo 5 iki 10 darbo dienų terminą trūkumus pašalinti. 3. Energijos ministerija apie terminą trūkumams pašalinti raštiškai informuoja galimą pažeidėją. 4. Tyrimą Valstybinė energetikos inspekcija pradeda dėl: <ol style="list-style-type: none"> 1) nustatytais terminais nepateiktų arba per Energetikos ministerijos nustatytą terminą nepašalintų trūkumų dėl šio įstatymo 7, 8, 12 straipsniuose minimų ataskaitų; 2) atsisakymo sudaryti šio įstatymo 7 straipsnyje įtvirtintą susitarimą; 3) šio įstatymo 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų susitarimų sąlygų ar įsipareigojimų nevykdymo; 4) šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo audito neatlikimo; 5. Valstybinė energetikos inspekcija, per 10 darbo dienų nuo galimo pažeidėjo paaiškinimų pateikimo arba tyrimo pradžios, priima vieną iš šių sprendimų: <ol style="list-style-type: none"> 1) taikyti šiame įstatyme numatytas sankcijas; 2) nutraukti bylą. 6. Valstybinė energetikos inspekcija tyrimą nutraukia kai: <ol style="list-style-type: none"> 1) nėra tam įstatymo nustatyto pagrindo; 2) pažeidimas yra mažareikšmis; 3) atlikus tyrimą pažeidimas nėra nustatytas. <p>15 straipsnis. Sankcijos ir jų skyrimo tvarka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nustačiusi šio įstatymo pažeidimus Valstybinė energetikos inspekcija skiria šias sankcijas: <ol style="list-style-type: none"> 1) įspėjimas; 2) bauda. 2. Sankcijas Valstybinė energetikos inspekcija skiria vadovaudamasi teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais ir tik žemiau esančiomis aplinkybėmis: 	
--	---	--

	<p>1) už šio įstatymo 7 straipsnyje įtvirtintos ataskaitos nepateikimą, trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą, atsisakymą su Energetikos ministerija sudaryti susitarimą arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą skiriamas įspėjimas arba bauda nuo 500 eurų iki 5 procentų nuo įmonės metinės apyvartos arba metinių pajamų;</p> <p>2) už šio įstatymo 8 straipsnyje įtvirtintos ataskaitos nepateikimą, trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą arba šiais susitarimais nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą, skiriamas įspėjimas. Pasikartojus pažeidimui, skiriama bauda nuo 300 eurų iki 3 procentų nuo įmonės metinės apyvartos arba metinių pajamų;</p> <p>3) už šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo auditų neatlikimą ar ataskaitos nepateikimą, trūkumų per nustatytą terminą nepašalinimą skiriamas įspėjimas arba bauda nuo 200 eurų iki 0,5 procento nuo įmonės metinės apyvartos arba metinių pajamų.</p> <p>3. Valstybinė energetikos inspekcija, skirdama baudą už šio įstatymo pažeidimus, konkretų baudos dydį nustato atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas Valstybinės energetikos inspekcijos sprendime:</p> <p>1) atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad šio įstatymo pažeidėjas padėjo Valstybinei energetikos inspekcijai tyrimo metu, viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai teikė visapusišką ir objektyvią informaciją, per Energetikos ministerijos nustatytą trūkumų pašalinimo terminą pašalino pažeidimo priežastis, tokio pobūdžio pažeidimą atliko pirmą kartą.</p> <p>2) atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad energijos vartojimo efektyvumo taisyklių pažeidėjas viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai neteikė visapusišką ir objektyvią informaciją, tęsė pažeidimą nepaisydamas Energetikos ministerijos nustatyto trūkumų pašalinimo termino, pažeidimą atliko ne pirmą kartą.</p>	
--	--	--

	<p>3) Valstybinė energetikos inspekcija gali pripažinti atsakomybę lengvinančiomis ar sunkinančiomis aplinkybėmis ir kitas šioje dalyje nenurodytas aplinkybes.</p> <p>4. Sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per tris mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Tęstinio pažeidimo atveju sankcija gali būti paskirta ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pažeidimo paaikšėjimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.</p> <p>5. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija. Sankcijos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.</p>	
<p>III SKYRIUS</p> <p>ENERGIJOS TIEKIMO EFEKTYVUMAS</p> <p>14 straipsnis</p> <p>Šildymo ir vėsinimo efektyvumo skatinimas</p> <p>1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. atlieka ir pateikia Komisijai išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo taikymo galimybių vertinimą, ir jame pateikia VIII priede nustatytą informaciją. Jei jos jau yra atlikusios lygiavertį vertinimą, jos apie tai praneša Komisijai.</p> <p>Atliekant išsamų vertinimą visapusiškai atsižvelgiama į nacionalinių didelio naudingumo kogeneracijos galimybių analizę, kuri atliekama pagal Direktyvą 2004/8/EB.</p> <p>Komisijos prašymu, vertinimas atnaujinamas ir pateikiamas Komisijai kas penkerius metus. Komisija tokį prašymą pateikia likus bent metams iki termino pabaigos.</p> <p>2. Valstybės narės patvirtina politiką, kuria skatinama, kad tiek vietos, tiek regiono lygiu būtų tinkamai atsižvelgiama į efektyvaus šildymo ir vėsinimo sistemų, visų pirma tų, kuriose naudojama didelio naudingumo kogeneracija, naudojimo galimybes. Turi būti atsižvelgiama į vietos ir regioninių šilumos rinkų plėtojimo potencialą.</p>		Visiškas

3. 1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais valstybės narės atlieka jų teritoriją apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu, remiantis IX priedo 1 dalimi. Pagal kaštų ir naudos analizę turi būti galima sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (1).

4. Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės, vadovaudamosi 1, 5 ir 7 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra ir (arba) kad būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant 5 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė gali įrenginiams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų.

5. Valstybės narės užtikrina, kad kaštų ir naudos analizė pagal IX priedo 2 dalį būtų atlikta, kai po 2014 m. birželio 5 d.:

a) planuojama įrengti naują šiluminį elektros energijos gamybos įrenginį, kurio bendra šiluminė galia didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos įrenginio kaštai ir nauda užtikrinant, kad jis veiktų kaip didelio naudingumo kogeneracijos įrenginys;

b) iš esmės atnaujinamas esamas šiluminis elektros energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos jo pertvarkymo į didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį kaštai ir nauda;

Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauja 6 dalimi:

„6. Asmuo, kuris yra ar planuoja tapti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos, pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamų įrenginių valdytoju, privalo atlikti įrenginio, kurio bendra vardinė šiluminė galia ar šiluminė galia, kuri nepanaudojama pramoninės gamybos technologinio proceso metu, yra didesnė nei 20 MW, kaštų ir naudos analizę Vyriausybės nustatyta tvarka kai:

1) planuoja įrengti naują šiluminę elektrinę;

c) planuojamas arba iš esmės atnaujinamas pramonės įrenginys, kuriame susidaro tinkamos temperatūros atliekinė šiluma ir kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti, be kita ko, taikant kogeneraciją, ir tų įrenginių prijungimo prie centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklo kaštai ir nauda;

d) planuojamas naujas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklas arba esamame šilumos ar vėsumos tiekimo tinkle planuojamas naujas energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, arba turi būti iš esmės atnaujinamas toks esamas įrenginys, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos iš netoliese esančių pramonės įrenginių panaudojimo kaštai ir nauda.

Įrangos, skirtos kurą deginančio įrenginio gaminamam anglies dioksidui surinkti, kad jį būtų galima geologiškai saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB, įrengimas pagal šios dalies b, c ir d punktus nelaikomas atnaujinimu.

Valstybės narės gali reikalauti, kad c ir d punktuose nurodyta kaštų ir naudos analizė būtų atliekama bendradarbiaujant su įmonėmis, atsakingomis už centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų eksploatavimą.

6. Valstybės narės gali 5 dalies netaikyti:

a) tiems didžiausios apkrovos ir rezerviniams elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1 500 eksploatavimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), remiantis valstybių narių nustatyta tikrinimo procedūra, kuria užtikrinama, kad laikomasi šio išimties kriterijaus;

b) branduolinės energijos įrenginiams;

c) įrenginiams, kurie turi būti pastatyti netoli geologinio saugojimo vietos, patvirtintos pagal Direktyvą 2009/31/EB.

Kad atskiriems individualiems įrenginiams nebūtų taikomos 5 dalies c ir d punktų nuostatos, valstybės narės taip pat gali nustatyti ribines vertes, išreikštas esamos naudingosios atliekinės šilumos kiekiu, šilumos poreikiu arba atstumais tarp pramonės įrenginių ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklų.

2) planuoja atnaujinti šiluminę elektrinę, kai jos atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujai tos pačios galios šiluminei elektrinei įrengti;

3) planuoja įrengti naują pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma;

4) planuoja atnaujinti pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui įrengti;

5) planuoja įrengti naują centralizuoto šilumos ar vėsumos perdavimo tinklą;

6) esamame šilumos ar vėsumos perdavimo tinkle planuoja įrengti naują šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį;

7) esamame šilumos ar vėsumos perdavimo tinkle planuoja atnaujinti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios įrenginiui įrengti.“

2. Papildyti 7 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytoms atnaujinimo išlaidoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.“

3. Papildyti 7 straipsnį nauja 8 dalimi:

„8. Asmuo atlikta įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatytai tvarkai iki prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo“

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai apie pagal šią dalį patvirtintas išimtis ir vėliau apie bet kokius po to padarytus jų pakeitimus.

7. Valstybės narės patvirtina Direktyvos 2009/72/EB 7 straipsnyje nurodytus leidimų išdavimo kriterijus arba lygiaverčius leidimo kriterijus, siekdamos:

- a) atsižvelgti į 1 dalyje nurodytų išsamių vertinimų rezultatus;
- b) užtikrinti, kad būtų įvykdyti 5 dalies reikalavimai, ir
- c) atsižvelgti į 5 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės rezultatus.

8. Valstybės narės gali, patvirtindamos 7 dalyje nurodytus leidimų išdavimo ir leidimo kriterijus, atskiriems įrenginiams netaikyti reikalavimų įgyvendinti galimybes, kurių nauda viršija kaštus, jei tai būtina dėl privalomų teisinių, nuosavybės ar finansinių priežasčių. Šiais atvejais atitinkama valstybė narė per tris mėnesius nuo sprendimo priėmimo Komisijai praneša apie savo sprendimą ir pateikia jo motyvus.

9. Šio straipsnio 5, 6, 7 ir 8 dalys taikomos įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, nedarant poveikio tos direktyvos reikalavimams.

10. Remdamosi II priedo f punkte nurodytomis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, valstybės narės užtikrina, kad didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmė galėtų būti užtikrinama remiantis kiekvienos valstybės narės nustatytais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jos užtikrina, kad ši kilmės garantija atitiktų X priedo reikalavimus ir kad joje būtų pateikta bent tame priede nurodyta informacija. Valstybės narės abipusiai pripažįsta viena kitos kilmės garantijas, išimtinai kaip šioje dalyje nurodytos informacijos įrodymą. Bet koks atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip tokį įrodymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su sukčiavimo prevencija, turi būti pagrįstas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atsisakymą ir jo motyvus. Jei atsisakoma pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo atsisakiusioji šalis būtų priversta ją pripažinti, visų

pirma dėl objektyvių, skaidrių ir nediskriminacinių kriterijų, kuriais toks pripažinimas yra grindžiamas.

Komisija turi teisę ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d., priimdama deleguotuosius aktus pagal šios direktyvos 23 straipsnį, persvarstyti Komisijos įgyvendinimo sprendime 2011/877/ES, remiantis Direktyva 2004/8/EB, nustatytas suderintąsias atskaitos naudingumo vertes.

11. Valstybės narės užtikrina, kad teikiant bet kokią paramą kogeneracijai būtų nustatyta sąlyga, kad elektros energija būtų pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, o atliekinė šiluma efektyviai naudojama siekiant sutaupyti pirminės energijos. Kogeneracijai ir centralizuotai šilumos gamybai, taip pat tinklams skirtai valstybės paramai, kai taikytina, taikomos valstybės pagalbos taisyklės.

15 straipsnis

Energijos transformavimas, perdavimas ir skirstymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, vykdydamos joms direktyvomis 2009/72/EB ir 2009/73/EB nustatytas reguliavimo užduotis, susijusias su jų sprendimais dėl dujų ir elektros energijos infrastruktūros veikimo, tinkamai atsižvelgtų į energijos vartojimo efektyvumą.

Valstybės narės visų pirma užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, nustatydamos tinklų tarifus ir taisykles remdamosi Direktyva 2009/72/EB bei atsižvelgdamos į kiekvienos priemonės kaštus ir naudą, skatintų tinklo operatorius teikti tinklo naudotojams sisteminę paslaugą, kurios sudaro sąlygas toliau diegiant pažangiuosius tinklus įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

Tokios sistemų paslaugas gali nustatyti sistemos operatorius ir jomis nėra daromas neigiamas poveikis sistemos saugumui.

Valstybės narės užtikrina, kad elektros tinklo reguliavimas ir elektros tinklo tarifai atitiktų XI priede nustatytus kriterijus, atsižvelgiant į gaires ir kodeksus, parengtus pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009.

2. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. birželio 30 d. užtikrina, kad:

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

10 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 67 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas turi būti numatytos būtinos investicijos, užtikrinančios efektyvią elektros energetikos įmonės veiklą ir sudarančios sąlygas, diegiant išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinant sistemos saugumą, teikti sistemos naudotojams paslaugas, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą bei kitų priemonių diegimą.“

Visiškas

a) būtų atliktas jų dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialo, ypač susijusio su perdavimu, skirstymu, apkrovos valdymu ir tarpusavio sąveika, taip pat prijungimu prie energijos gamybos įrenginių, be kita ko, prieigos galimybėmis labai mažos galios energijos generatorių atveju, įvertinimas;

b) būtų nustatytos konkrečios priemonės ir investicijos, skirtos tinklo infrastruktūros energijos vartojimo ekonominio efektyvumo didinimui, ir sudarytas jų įgyvendinimo grafikas.

3. Valstybės narės gali leisti nustatyti tokias tinklais perduodamos ir skirstomos energijos schemų ir tarifų struktūrų dalis, kurias taikant būtų siekiama socialinio tikslo, jei užtikrinama, kad bet kokie perdavimo ir skirstymo sistemos sutrikimai būtų kuo mažesni ir būtų proporcingi siekiamam socialiniam tikslui.

4. Valstybės narės užtikrina, kad iš perdavimo ir skirstymo tarifų būtų pašalintos paskatos, kurios neigiamai veikia elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo bendrą efektyvumą (įskaitant energijos vartojimo efektyvumą) arba kurios galėtų kliudyti dalyvauti valdant poreikį balansavimo rinkose ir perkant papildomas paslaugas. Valstybės narės užtikrina, kad tinklo operatoriai būtų skatinami didinti infrastruktūros projektavimo ir jos veikimo efektyvumą ir, remdamosi Direktyva 2009/72/EB, užtikrina, kad tiekėjams būtų suteikiama galimybė tarifais didinti vartotojų indėlį į sistemos efektyvumą, įskaitant poreikio valdymą atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes.

5. Nedarant poveikio Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 2 daliai ir atsižvelgiant į Direktyvos 2009/72/EB 15 straipsnį, taip pat į poreikį užtikrinti šilumos tiekimo tęstinumą, valstybės narės užtikrina, kad, laikydamiesi tinklo patikimumo ir saugos išlaikymo reikalavimų ir kompetentingų nacionalinių institucijų nustatytų skaidrių ir nediskriminuojamojo pobūdžio kriterijų, perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai tais atvejais, kai jie atsako už energijos gamybos įrenginių valdymą dispečeriniu būdu, savo teritorijoje:

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

11 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydamą viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą teikiant tinklo naudotojams sistemines paslaugas, diegiant paklausos valdymo, reagavimo į paklausą priemones, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

- a) užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos perdavimą ir skirstymą;
- b) užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį arba užtikrintą priėmimą į tinklą;
- c) dispečeriniu būdu valdydami elektros energijos gamybos įrenginius, užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį persiuntimą, jei tai įmanoma saugiai eksploatuojant nacionalinę elektros energijos sistemą.

Valstybės narės užtikrina, kad taisyklės, susijusios su jų elektros energijos sistemose taikomų skirtingų priėmimo ir persiuntimo prioritetų suskirstymu pagal svarbą, būtų aiškiai ir išsamiai suformuluotos ir paskelbtos. Užtikrinamos didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį priėmimą ar persiuntimą, valstybės narės gali pagal svarbą suskirstyti tarpusavyje skirtingų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat nustatyti pagal svarbą vidinį šių rūšių suskirstymą ir bet koku atveju užtikrina, kad nebūtų kliudoma iš įvairių atsinaujinančiųjų energijos išteklių gautos energijos prioritetiniam priėmimui ar persiuntimui.

Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai laikosi ne tik pirmoje pastraipoje nustatytų įpareigojimų, bet ir XII priede išdėstytų reikalavimų.

Valstybės narės gali visų pirma sudaryti palankesnes sąlygas mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginių didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prijungimui prie tinklo sistemos. Atitinkamais atvejais, siekdamas supaprastinti ir sutrumpinti leidimų išdavimo procedūrą atskiriems piliečiams ir montuotojams, valstybės narės imasi priemonių skatinti tinklo operatorius patvirtinti supaprastintą pranešimo apie įrengimą procedūrą dėl įrengtų labai mažos galios kogeneracijos įrenginių.

6. Laikydamosi tinklo patikimumo ir saugumo palaikymo reikalavimų, valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų užtikrinti, kad tais atvejais, kai tai techniniu ir ekonominiu požiūriu suderinama su didelio naudingumo kogeneracijos įrenginio veikimo režimu, didelio

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

2. Perdavimo sistemos operatorius atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

6 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

2. Skirstomųjų tinklų operatorius atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo

naudingumo kogeneracijos įrenginių operatoriai galėtų teikti balansavimo paslaugas ir kitas eksploataavimo paslaugas perdavimo sistemų operatoriams ar skirstymo sistemų operatoriams. Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai užtikrina, kad tokios paslaugos būtų teikiamos organizuojant paslaugų įsigijimo konkursą, kuris būtų skaidrus, nediskriminuojamojo pobūdžio ir galėtų būti tikrinamas.

Atitinkamais atvejais valstybės narės gali reikalauti, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai mažintų prijungimo ir sistemos naudojimo mokesčius ir tokiu būdu skatintų, kad didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai būtų statomi šalia paklausos vietų.

7. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos gamintojams, norintiems prisijungti prie tinklo, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prisijungimo darbams atlikti.

8. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos skatintų, jog didmeninėse ir mažmeninėse rinkose būtų naudojamos ne tik pasiūlos, bet ir paklausos ištekliais, pavyzdžiui, reagavimo į paklausą priemonėmis.

Atsižvelgdamos į techninius tinklų valdymo apribojimus, valstybės narės užtikrina, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai, vykdydami išteklių balansavimo ir papildomų paslaugų reikalavimus, poreikio valdymo paslaugų tiekėjams, įskaitant agregatorius, taikytų nediskriminuojančias sąlygas, atsižvelgdamos į jų technines galimybes.

Atsižvelgdamos į techninius tinklų valdymo apribojimus, valstybės narės skatina poreikio valdymo prieigą ir dalyvavimą balansavimo, rezervo bei kitų sisteminių paslaugų rinkose, be kita ko, reikalaujamos, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos arba, kai to reikalaujama remiantis jų nacionalinėmis reguliavimo sistemomis, – perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su energijos poreikio paslaugų teikėjais ir vartotojais, nustatytų dalyvavimo šiose rinkose

teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Papildyti 59 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas.“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti sisteminių paslaugų teikimą visiems rinkos dalyviams.“

5 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjams nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgiant į technines ir elektros energijos paklausos valdymo galimybes.“

<p>technines sąlygas, remdamiesi šių rinkų techniniais reikalavimais ir atsižvelgdami į poreikio valdymo galimybes. Tokiose specifikacijose, be kita ko, reglamentuojamas agregatorių dalyvavimas.</p> <p>9. Teikdamos ataskaitas pagal Direktyvą 2010/75/ES, taip pat nedarant poveikio tos direktyvos 9 straipsnio 2 daliai, valstybės narės svarsto galimybę įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius įrenginiuose, kurių bendra nominali kuro deginimo šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, atsižvelgdamos į atitinkamus geriausius esamus gamybos būdus, parengtus pagal Direktyvą 2010/75/ES ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (1).</p> <p>Valstybės narės gali skatinti įrenginių, nurodytų pirmoje pastraipoje, operatorius gerinti jų vidutinius metinius grynuosius eksploatacinius rodiklius.</p>		
<p><i>17 straipsnis</i></p> <p>Informavimas ir mokymas</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie esamus energijos vartojimo efektyvumo mechanizmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai išplatinta visiems susijusiems rinkos subjektams, t. y. vartotojams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos bei energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvoje 2010/31/ES apibrėžtų pastatų dalių montuotojams.</p> <p>Valstybės narės skatina, kad bankams ir kitoms finansų įstaigoms būtų teikiama informacija apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.</p> <p>2. Valstybės narės sudaro tinkamas sąlygas rinkos operatoriams teikti energijos vartotojams tinkamą bei tikslią informaciją ir juos konsultuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimais.</p> <p>3. Komisija peržiūri savo priemonių, skirtų platformų kūrimui remti, poveikį, pasitelkdama, be kita ko, Europos socialinio dialogo srityje dirbančias įstaigas joms propaguojant mokymo programas energijos vartojimo efektyvumo klausimu, ir prireikus siūlo kitas priemones.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas</p> <p>5. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją vartotojams ir subjektams apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes.</p>	<p>Visiškas</p>

<p>Komisija skatina Europos socialinius partnerius diskutuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimu.</p> <p>4. Valstybės narės, dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, be kita ko, vietos ir regioninėms institucijoms, skatina tinkamas informavimo, informuotumo didinimo ir mokymo iniciatyvas, kad piliečiai būtų informuojami apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių taikymo teikiamą naudą ir praktines galimybes.</p> <p>5. Komisija užtikrina, kad būtų keičiamasi informacija apie valstybių narių geriausios praktikos pavyzdžius energijos vartojimo efektyvumo srityje ir kad ji būtų plačiai išplatinta.</p>		
<p>18 straipsnis</p> <p>Energetinės paslaugos</p> <p>1. Siekdamas remti energetinių paslaugų rinką ir MVĮ galimybes patekti į šią rinką, valstybės narės:</p> <p>a) platina aiškia ir lengvai prieinamą informaciją apie:</p> <p>i) esamas energetinių paslaugų sutartis ir sąlygas, kurias reikėtų įtraukti į tokias sutartis, kad būtų užtikrintas energijos taupymas ir galutinių vartotojų teisės;</p> <p>ii) finansines priemones, skatinamąsias priemones, dotacijas ir paskolas energijos vartojimo efektyvumo paslaugų projektams remti;</p> <p>b) skatina kokybės ženklų, be kita ko, prekybos asociacijų kokybės ženklų, kūrimą;</p> <p>c) užtikrina, kad esamų energetinių paslaugų teikėjų, kurie yra kvalifikuoti ir (arba) sertifikuoti ir kurių kvalifikacija ir (arba) sertifikavimas atitinka 16 straipsnį, sąrašas būtų viešai prieinamas ir reguliariai atnaujinamas, arba suteikia galimybę naudotis sąsaja, kurioje energetinių paslaugų teikėjai gali pateikti informaciją;</p> <p>d) remia viešąjį sektorių jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:</p> <p>i) rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XIII priede išvardytos nuostatos;</p> <p>ii) teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant, prireikus, kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu;</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.</p> <p>2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.</p> <p>3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai Energetikos ministerija:</p> <p>1) skelbia rekomendacijas dėl energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygų, užtikrinančių energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuose teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;</p> <p>2) savo internetinėje svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu, kūrimą;</p> <p>3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutartis, savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, rezultatus bei konsultuoja perkančiąsias organizacijas apie energijos taupymo paslaugas;</p>	<p>Visiškas</p>

<p>e) vykdydamos nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus, atlieka kokybinę dabartinės ir būsimos energetinių paslaugų rinkos raidos apžvalgą.</p> <p>2. Atitinkamais atvejais valstybės narės remia tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą:</p> <p>a) nurodydamos kontaktinį (-ius) centrą (-us), kuriame (-iuose) galutiniai vartotojai gali gauti 1 dalyje nurodytos informacijos, ir viešindamos informaciją apie jį (juos);</p> <p>b) prireikus imdamosi priemonių reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusioms kliūtims, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais energijos taupymo priemonėms nustatyti ir (arba) įgyvendinti, pašalinti;</p> <p>c) apsvaistydamos galimybę sukurti savarankišką mechanizmą ar suteikti tokius įgaliojimus, pavyzdžiui, ombudsmenui, siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingai nagrinėjami skundai ir ne teismo tvarka sprendžiami ginčai, susiję su energetinių paslaugų sutartimis;</p> <p>d) sudarant sąlygas nepriklausomiems rinkos tarpininkams prisidėti prie rinkos plėtojimo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad energijos skirstytojai, skirstymo sistemų operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės nevykdytų jokios veiklos, kuri galėtų riboti energetinių paslaugų ar kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausą ir teikimą arba kliudytų tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai, įskaitant konkurentų neįsileidimą į rinką ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi.</p>	<p>4) atlieka energijos taupymo paslaugų rinkos raidos apžvalgą;</p> <p>5) savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu.</p> <p>3. Skundai ir ginčai dėl energijos taupymo paslaugų teikimo nagrinėjami Energetikos ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymuose nustatyta tvarka.</p> <p>3 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 34 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„1) Valstybinė energetikos inspekcija – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos taupymo paslaugų teikimo;“</p> <p>Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„4) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo;“</p>	
<p><i>XI PRIEDAS</i></p> <p>Energijos vartojimo efektyvumo kriterijai, skirti energetikos tinklų reguliavimui ir elektros tinklų tarifams</p> <p>1. Tinklų tarifuose nurodomi tinkluose sutaupyti kaštai dėl paklausos, poreikio valdymo ir paskirstytos gamybos, įskaitant sutaupytą kiekį, sumažinus tiekimo arba investavimo į tinklą kaštus ir optimaliau jį eksploatuojant.</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>10 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„4. Nustatydamą viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir</p>	<p>Visiškas</p>

2. Tinklo reguliavimas ir tarifai neužkerta kelio tinklo operatoriams ar mažmeninės prekybos energija įmonėms teikti sisteminės paslaugas, susijusias su poreikio valdymo priemonėmis, paklausos valdymu ir paskirstyta gamyba organizuotose elektros energijos rinkose, visų pirma:

- a) galutinių vartotojų apkrovos perkėlimui iš piko valandų į ne piko valandas, atsižvelgiant į turimą atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kogeneracijos būdu pagamintą energiją ir paskirstytą gamybą;
- b) energijos taupymu pasitelkiant energijos agregatorius, kurie valdo paskirstytųjų vartotojų poreikius;
- c) paklausos sumažinimui, energetinių paslaugų teikėjams, įskaitant energetikos paslaugų įmones, taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
- d) mažesnės įtampos lygio gamybos šaltinių prijungimui ir valdymui dispečeriniu būdu;
- e) arčiau vartojimo tinklo esančių gamybos šaltinių prijungimui ir
- f) energijos saugojimui.

Šioje nuostatoje sąvoka „organizuotos elektros energijos rinkos“ apima nebiržines rinkas ir elektros energijos biržas prekiaujant energija, pajėgumais, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laikotarpiais, įskaitant išankstines, kitos dienos ir tos pačios dienos rinkas.

3. Tinklo arba mažmeninės prekybos tarifais gali būti palaikoma galutinių vartotojų reagavimo į paklausą priemonių dinamiška kainodara, pavyzdžiui:

- a) tarifai pagal vartojimo laiką;
- b) kritinių piko valandų kainodara;
- c) realiuoju laiku grindžiama kainodara ir
- d) su piko valandomis susijusios nuolaidos

ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, diegiant paklausos valdymo, reagavimo į paklausą priemones, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

2. Papildyti 69 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neužkerta kelio perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams teikti paslaugas, susijusias su elektros energijos paklausos valdymo, reagavimo į paklausą, elektros energijos pajėgumų plėtros priemonėmis, įskaitant šias priemones:

- 1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimas iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;
- 2) elektros energijos sutaupymai reaguojant į vartojimo paklausą ir pasitelkiant elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjus;
- 3) elektros energijos paklausos sumažinimas, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;
- 4) elektrinių prijungimas prie atitinkamos įtampos tinklų;
- 5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimas;
- 6) elektros energijos kaupimas.“

4. Pakeisti 69 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

	<p>„7. Komisijai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Komisija.</p>	
<p><i>XII PRIEDAS</i></p> <p>PERDAVIMO SISTEMŲ OPERATORIAMS IR SKIRSTYMO SISTEMŲ OPERATORIAMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI</p> <p>Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai:</p> <p>a) parengia ir viešai paskelbia techninio pritaikymo (pvz., tinklo jungtys ir tinklo sustiprinimas, geresnis tinklo veikimas) kaštų padengimo ir pasidalijimo tipines taisykles, taip pat taisykles dėl nediskriminacinio tinklo kodeksų, kurie būtini, kad naujus didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančius gamintojus būtų galima integruoti į sujungtą tinklą, įgyvendinimo;</p> <p>b) bet kuriam naujam didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojui, pageidaujančiam, kad jis</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:</p> <p>„7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui:</p> <p>1) parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;</p> <p>2) naujo didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informacija apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).“</p>	<p>Visiškas</p>

būtų prijungtas prie sistemos, pateikia išsamią būtiną informaciją, įskaitant:

- i) nuodugnią ir išsamią su prijungimu susijusių kaštų sąmatą;
- ii) pagrįstą ir tikslų prašymo prijungti prie tinklo gavimo ir nagrinėjimo grafiką;
- iii) pagrįstą orientacinį bet kokio siūlomo prijungimo prie tinklo grafiką. Bendras prisijungimo prie tinklo laikotarpis neturėtų būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai, atsižvelgiant į tai, kas yra pagrįstai praktiška ir nediskriminacinio pobūdžio;
- c) nustato standartizuotas ir supaprastintas paskirstytųjų didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos energijos gamintojų prijungimo procedūras, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos prisijungti prie tinklo.

Tipinės a punkte nurodytos taisyklės grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, visų pirma atsižvelgiant į visus kaštus ir naudą, susijusius su šių gamintojų prijungimu prie tinklo. Jose gali būti numatytos kitokios prijungimo rūšys.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-08-24

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2016 08 25

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-08-24

pie 344

SUREDAKUOTA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui;

2. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektai yra įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programą, kurioje numatyta, kad šių projektų svarstymo Lietuvos Respublikos Seime mėnuo yra rugsėjis, prašyti Lietuvos Respublikos Seimą svarstyti šiuos įstatymų projektus skubos tvarka.

2. Įgalinti energetikos ministrą Roką Masiulį, o jam negalint dalyvauti – energetikos viceministrą Vidmantą Macevičių atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

prie Gbl. (LKV poizdis)
patikslintas

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38 / Vasario 16-osios g. 2, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715,
faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-09-07 Nr. (19.1-19)3-1949

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 7, 34 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7 ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai patikslinti pagal Teisingumo ministerijos 2016 m. rugsėjo 2 d. raštu Nr. (1.6.)2T-1053 pateiktas pastabas. Pridedama pastabų derinimo pažyma.

Įstatymų projektus parengė Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius, tiesioginis Įstatymų projektų rengėjas – patarėjas Mindaugas Stonkus tel. 8 706 64764, el. p. mindaugas.stonkus@enmin.lt, vadovas – skyriaus vedėja Dovilė Kapačinskaitė, (tel. Nr. 8 706 64847, el. p. dovile.kapacinskaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas, 10 lapų.
3. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
4. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 6 lapai.

6. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.

7. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.

8. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas lyginamasis variantas, 2 lapai.

9. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

10. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

11. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

12. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

13. Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelė, 36 lapai.

14. Įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 9 lapai.

15. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 7 lapai.

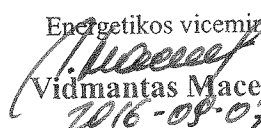
16. Pastabų derinimo pažyma, 4 lapai.

Finansų ministras
pavaduojantis energetikos ministrą

Rasa Budbergytė

M. Stonkus, 8 706 64764, el. p. mindaugas.stonkus@enmin.lt

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius
2016-08-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO
NR. IX-884 2, 6, 34 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31,
35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 11, 12, 14 IR 16
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ
ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektams ir teikti juos Lietuvos Respublikos Seimui;

2. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai yra įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programą, ir numatyta, kad svarstymo Lietuvos Respublikos Seime mėnuo yra rugsėjis, prašyti Lietuvos Respublikos Seimą svarstyti šiuos įstatymų projektus skubos tvarka.

2. Įgalioti energetikos ministrą Roką Masiulį, o jam negalint dalyvauti – Energetikos ministerijos viceministrą Vidmantą Macevičių, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Energetikos ministerijos
Teisės gynėjas vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-07

Finansų ministrė

Rasa Budbergytė

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 34 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimą Nr. 335 „Dėl 2013 m. prioritetinių teisėkūros iniciatyvų sąrašo patvirtinimo“ atliko prioritetinės teisėkūros iniciatyvos – įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, reikalavimus (toliau – Direktyva) parengiant Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir susijusių energetikos sritį reglamentuojančių įstatymų pakeitimo projektus. 2015 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje pritarta Energetikos atliktam poveikio vertinimui ir pritarta Energetikos ministerijos siūlomai alternatyvai, kuri numato susitarimus su įmonėmis dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių diegimo.

Energetikos ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje priimtus sprendimus ir įvertinusi atsakingų institucijų ir Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas pakartotinai parengė Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektus (toliau – Įstatymų projektai).

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje priimtus sprendimus įvyko susitikimas su Finansų ministru, kurio metu nuspręsta, kad dalį Direktyvos reikalavimų turės įgyvendinti 3 energetikos įmonės finansuodamos projektus iš nuosavų ar skolintų lėšų.

Lietuvos Respublika, kaip ir dauguma kitų Europos valstybių, susiduria su esminiais iššūkiais trijose srityse: energijos tiekimo saugumo, energetikos sektoriaus konkurencingumo ir energetikos sektoriaus darnios plėtos. Tokią Lietuvos padėtį nulėmė tiek istorinės ir politinės aplinkybės, tiek turimi riboti vidiniai energijos ištekliai.

Lietuvoje energijos vartojimas viename bendrojo vidaus produkto (BVP) vienetui (energijos intensyvumas) sukurti, remiantis „Eurostat“ duomenimis yra 1,88 karto didesnis negu Europos Sąjungos (toliau – ES) vidurkis (2013 metų duomenys). Preliminariais vertinimais nesiimant papildomų priemonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje ir išliekant panašiams augimo tempams (apie 2 % per metus) galutinės energijos poreikiai Lietuvoje išaugtų apie 13 proc. – nuo 54,9 TWh 2012 metais iki 60-62 TWh 2020 metais.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti nustatytus Europos Sąjungos energetikos ir klimato kaitos tikslus iki 2030 metų ir Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nustatytus energijos vartojimo efektyvumo didinimo prioritetus būtina didinti energijos vartojimo efektyvumą gyvenamuosiuose ir viešuosiuose pastatuose, pramonėje, transporte, elektros ir šilumos sektoriuose bei . Todėl įstatymų projektuose nustatomi įpareigojimai pagal kompetenciją atsakingoms institucijoms ar subjektams. Padidinus energijos vartojimo efektyvumą, Lietuvos energijos

intensyvumas rodiklis gali būti sumažintas iki Europos Sąjungos vidurkio. Atitinkamai bus pagerintas energetikos ir pramonės sektorių konkurencingumas bei energijos tiekimo saugumas.

Teisinio reglamentavimo dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimo skatinimo nebuvimas turi neigiamą poveikį tiek galutiniams vartotojams, tiek energetikos sektoriui – neefektyviai naudojama energija. Šiuo metu nėra sukurta vientisos ir visus energetikos sektorius apimančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo sistemos, leidžiančios pasiekti Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje ir Direktyvoje nustatytus energijos sutaupymo tikslus.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymų projektų iniciatorius – Energetikos ministerija. Įstatymo projektus parengė Energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius, tiesioginis nutarimo projekto rengėjas – patarėjas Mindaugas Stonkus tel. tel. 8 706 64764, el. p. mindaugas.stonkus@enmin.lt, vadovas – skyriaus vedėja Dovilė Kapačinskaitė, (tel. Nr. 8 706 64847, el. p. dovile.kapacinskaite@enmin.lt).

3. Dabartinis teisinis įstatymo projektų aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu energijos vartojimo efektyvumo didinimas nėra tinkamai reglamentuotas, nereglamentuoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo principai, nustatyta energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslų įgyvendinimo ir sutaupytos energijos apskaičiavimo tvarka. Dabar galiojantys teisės aktai nenustato institucinės sistemos ir neužtikrina energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslų įgyvendinimo svarbiausiuose Lietuvos ūkio sektoriuose, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme numatytos tik nuostatos, kurios susijusios su energijos vartojimo auditų atlikimu, pastatuose įrengtų šildymo sistemų su katilais ir ženklinimo reikalavimais importuojamiems, gaminamiems ir parduodamiems buitiniams prietaisams.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymų projektais siekiama nustatyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo, priežiūros ir kontrolės teisinius pagrindus bei užtikrinti suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Europos Sąjungos teisės aktais nustatytus tikslus, efektyviai gaminti, tiekti ir vartoti energiją svarbiausiuose Lietuvos ūkio sektoriuose.

Įstatymų projektai įgyvendina daugybę naujų Direktyvoje nustatytų reikalavimų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumo didinimu, t.y.:

1) įteisinti privalomus energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus ir užtikrinti jų įgyvendinimą;

2) užtikrinti, kad kasmet būtų atnaujinama 3 procentai centrinės valdžios viešųjų pastatų patalpų ploto;

3) taikyti viešuosiuose pirkimuose energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimus prekėms, paslaugoms ir pastatams;

4) įpareigoti įmones, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai (kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme) kas ketverius metus atlikti energijos vartojimo auditus;

5) skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir įgyvendinti audito rekomendacijas;

6) įrengti galutiniams vartotojams individualius šilumos ir karšto vandens apskaitos prietaisus naujuose pastatuose arba atliekant pastato kapitalinį remontą;

7) užtikrinti, kad galutiniai vartotojai be papildomo mokesčio gautų sąskaitas už elektrą, šilumą, karštą vandenį ir gamtines dujas, nemokamai galėtų susipažinti su duomenimis apie savo energijos suvartojimą;

8) įpareigoti statytojus atlikti kaštų ir naudos analizę, kai statomas naujas ar atnaujinamas energijos gamybos ar pramonėje naudojami įrenginiai, kurio šiluminė galia didesnė nei 20 MW;

9) įpareigoti elektros tinklų operatorius sudaryti tinkamas sąlygas prioritetiniam didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui ir skirstymui;

- 10) sudaryti sąlygas plėtotis reaguojant į paklausą priemonėms elektros sektoriuje;
- 11) užtikrinti informacijos apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, jų reglamentavimą ir finansavimo galimybes galutiniams vartotojams, statytojams, architektams ir inžinieriams, auditoriams ir montuotojams, sklaidą;
- 12) skatinti energijos taupymo paslaugų rinkos plėtrą.

Siekiant padidinti efektyvumą energijos vartojimo sektoriuje, Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu siekiama užtikrinti, kad iki 2020 metų įdiegtų ir pritaikytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta galutinės energijos kiekis būtų lygus 11,674 TWh. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kasmet sutaipytų energijos kiekių, atitinkančių 1,5 % nuo 2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai. Į šį skaičiavimą neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis. Pagrindiniai skaičiavimo principai nustatyti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projekto 9 straipsnyje remiantis Direktyvos 7 straipsnio reikalavimais. Šio uždavinio įgyvendinimui bus nustatytos energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės, jų įgyvendinimo laikotarpiai, finansavimo šaltiniai ir atsakingi vykdytojai. Prie tikslo įgyvendinimo prisidės naujos priemonės (pavyzdžiui, susitarimai su energetikos įmonėmis ar susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo) ir jau patvirtintos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės (pavyzdžiui, Daugiabučių namų atnaujinimo programa, Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa ir t.t.). Labai svarbu, kad mažiausiomis investicijomis būtų pasiektas didžiausias energijos sutaupymo efektas, t.y. būtina prioretizuoti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurių atsipirkimo laikotarpis trumpiausias. Pavyzdžiui, apšvietime diegiamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės atsiperka per 5-7 metus, pramonės procesuose – per 1-3 metus, o atnaujinant pastatus diegiamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės pastatų atnaujinimui – per 20-30 metų. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupyta energija ir kontrolė bus atliekama pagal energetikos ministro patvirtintą sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarką. Ši tvarka bus paruošta vadovaujantis Direktyvoje V priede nustatytais reikalavimais.

Pateikiamos preliminarios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurių įtaka didžiausia siekiant sutaupyti 11,674 TWh galutinės energijos. Šių priemonių įtaka gali kisti atsižvelgiant į jų įgyvendinimo eigą. Labai svarbus šių priemonių laiko aspektas, kadangi vėlesniais metais mažėja sutaupyta energijos kiekis, kuris skaičiuojamas kasmet iki 2020 metų.

Preliminariais vertinimais iki 2020 metų planuojama atnaujinti apie 4000 daugiabučių ir apie 700 000 kvadratinį metrų viešosios paskirties (valstybės ir savivaldybių) pastatų ploto ir sumažinti šių pastatų šiluminės energijos sąnaudas bent 30 procentų. Įgyvendinus šiuos planus būtų sutaupyta 3,1 TWh energijos kiekio skaičiuojant suminiu metodu.

Kita energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė: susitarimai su energijos tiekėjais, turinčiais daugiau kaip 1000 vartotojų, dėl vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo priemones arba elgseną (pavyzdžiui, skambučiai vartotojams, jų informavimas elektroniniu paštu, su energijos vartojimu efektyvumo didinimu susijusių renginių organizavimas, vartotojų informavimas per spaudą ir kt.). Tokia priemonė preliminariais vertinimais leistų sutaupyti apie 2,44 TWh galutinės energijos.

Direktyva taip pat leidžia įvertinti degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka galutinės energijos suvartojimui. Lietuvoje akcizai degalams ir mokesčiai viršija ES minimalius dydžius benzinui – 21%, suskystintoms naftos dujoms – 243% ir neviršija normų dyzelinui. Pridėtinės vertės mokestis ES nustatytas minimalus – 15%, Lietuvoje – 21%. Preliminarūs vertinimai remiasi Švedijos parengta metodika, kurią taip pat pritaikė Švedija, Suomija ir Estija. Bendra didesnių akcizų ir mokesčių įtaka siektų apie 2,7 TWh.

Ūkio ministerija šiuo metu remia įmones, kurios atlieka energijos vartojimo audito atlikimą ir diegia juose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo priemones. Preliminariais vertinimais ši priemonė leistų sutaupyti apie 1 TWh galutinės energijos.

Susitarimai su energetikos įmonėmis (AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“) turėtų užtikrinti energijos sutaupymus, lygius 3 TWh galutinės energijos.

Minėtos energetikos įmonės privalo sutaupyti energijos tikslus pasiekti diegdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutiniams energijos vartotojams. Šis kiekis apskaičiuojamas padalinant 3 TWh kiekvienai įmonei proporcingai pagal ankstesniais metais galutiniams vartotojams pateikiamos energijos kiekį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai turėtų būti įgyvendinami pramonėje, namų ūkiuose, transporte ir energetikos (šilumos, elektros ir dujų) sektoriuose, nenustatant projektų įgyvendinimo vietos, tipo ar sektoriaus apribojimų.

Energijos vartojimo auditai yra svarbi priemonė siekiant taupyti energiją. Jie yra būtini siekiant įvertinti esamą energijos suvartojimo lygį, nustatyti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, jas prioritetizuoti ir sudaryti jų įgyvendinimo planą. Ši informacija aktuali institucijoms, įmonėms ir vartotojams. Energijos vartojimo efektyvumo įstatyme nustatytas įpareigojimas Ūkio ministerijai skatinti vidutines, mažas ir labai mažas įmones atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones bei įpareigojimas įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai kaip apibrėžta Smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme, pateikti energijos vartojimo auditą Energetikos ministerijai ne vėliau kaip iki 2017 m. liepos 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip 4 metus po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu taip pat siekiama įteisinti ir paskatinti vystyti energijos taupymo paslaugų rinką. Parengtas reglamentavimas nekeičia šiuo metu galiojančio teisinio reglamentavimo tarp vartotojų ir energijos tiekėjų, nes energijos taupymo paslaugos būtų teikiamos sutartiniais pagrindais.

Siekiant padidinti efektyvumą energijos gamybos sektoriuje ir patenkinti energijos poreikius naudojant tvarius vietinius, atsinaujinančius ir kitus energijos išteklius, užtikrinti patikimą energetinės sistemos veikimą ir tikslingai panaudoti turimus centralizuoto šilumos ūkio privalumus, didžiuosiuose Lietuvos miestuose bus skatinama didelio naudingumo kogeneracija. Siekiant užtikrinti darnią naujai statomų ar atnaujinamų energijos gamybos ar pramonės įrenginys, kurio šiluminė galia didesnė nei 20 MW plėtrą siekiama Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu įpareigoti statytojus atlikti tokių įrenginių kaštų ir naudos analizę. O Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo (toliau – Elektros energetikos pakeitimo įstatymo projektas) projektu siekiama suteikti prioritetą didelio naudingumo kogeneracijai ir sukurti palankias sąlygas jos plėtrai nustatant įpareigojimus atsakingoms institucijoms ir tinklų operatoriams. Energetikos ministerija papildomai parengs didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo ir perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką, kurioje bus nustatyti tik techniniai reikalavimai gamintojams siekiant užtikrinti elektros tinklų saugą ir patikimą veikimą. Elektros energetikos pakeitimo įstatymo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Direktyvos 15 straipsnio nuostatas. Kadangi įteisinamas naujas rinkos dalyvis yra atstovaujantis vartotojus, atitinkamai yra tikslinami su kainų reguliavimu susiję straipsniai.

Kadangi reagavimo į paklausą priemonės leidžia padidinti elektros tinklų veikimo efektyvumą ir patikimumą Elektros energetikos pakeitimo įstatymo projektu siekiama suteikti įgaliojimus nacionalinei reguliavimo institucijai skatinti ir plėtoti reagavimo į paklausą priemonių tiekėjų, įskaitant elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjus, dalyvavimą balansavimo ir sisteminių paslaugų teikime.

Pagal Direktyvos reikalavimus vartotojai turi atsiskaityti pagal faktiškai suvartotą energijos kiekį, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte nustatoma, kad jeigu prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas pastatas, vartotojo bute ar kitose patalpose, t.y. tiekimo–vartojimo ribos vietoje, turi būti įrengti suvartotos šilumos apskaitos prietaisai. Taip pat papildoma nauja sąvoka „šilumos skaitiklis“, siekiant įgyvendinti Direktyvos 9 straipsnio reikalavimus, galutiniams vartotojams pateikti individualius skaitiklius, kurie tiksliai parodo galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir kurie pateikia informaciją apie tikslų laiką kada ji buvo suvartota. Šis skaitiklis

naudojamas kartu su šilumos tiekėjo įrengiamu atsiskaitomuoju šilumos apskaitos prietaisu ir matuoja butuose ar kitose patalpose (tiekimo–vartojimo ribos vietoje) suvartotą šilumos kiekį, tačiau tai neatleidžia vartotojo nuo pareigos apmokėti už pastato bendrosioms reikmėms sunaudotos šilumos dalį.

Įstatymų projektuose įtvirtinama nuostata, kad vartotojai be papildomo mokesčio ir reguliariai turi gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį energijos suvartojimą, nes tai sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo energijos suvartojimą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma ir administracinė našta nedidės. Numatomas teisinis reguliavimas teigiamai paveiks svarbiausius Lietuvos ūkio sektorius (pramonė, energetika, transportas, prekyba ir paslaugos), paskatins efektyviau vartoti energiją, didins įmonių konkurencingumą ir mažins vartotojų išlaidas už energijos išteklius.

Tiesioginės numatomo teisinio reguliavimo pasekmės: nustatomi įpareigojimai institucijoms ir įmonėms, kurių įgyvendinimui bus reikalingos papildomos lėšos, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje, tai leistų taupyti valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšas energetinių žaliavų įsigijimui, teigiamai sąlygotų energetikos infrastruktūros sukūrimą, energijos gamybos ir tiekimo saugumą ir konkurencingumą.

6. Galima priimtų įstatymų įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Projektai nesusiję su įtaka kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Įstatymų įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Nustatyti įpareigojimai stambiems verslo subjektams atlikti energijos vartojimo auditus pareikalaus papildomų lėšų, tačiau įmonės galėtų pasinaudoti pastaruoju metu atliktais energijos vartojimo auditais, taip sumažindamos savo išlaidas už energijos išteklius bei didindamos savo konkurencingumą.

Įstatymų projektai paskatins sparčiau vystyti energijos taupymo paslaugų rinką, tai paskatins naujų darbo vietų sukūrimą, spartesnį galutinių energijos vartotojų energetinių sistemų atnaujinimą, suintensyvės statybų, paslaugų ir mokslo sektoriai.

Įstatymų projektuose numatoma įvairi vartotojų skatinimo ir informavimo veikla, kuri paskatins vartotojus efektyviau vartoti energiją ir diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kartu Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektu teikiama ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7 ir 34 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 7, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas papildo ir detaliau reglamentuoja Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme su energijos vartojimo efektyvumu susijusias nuostatas.

9. Įstatymų projektų atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymų projektuose vartojami terminai ir

sąvokos bus įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Įstatymų projektų atitikimas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymų projektų nuostatos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Patvirtinus Įstatymų projektus reikėtų patvirtinti ir pakeisti:

- 1) Patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą dėl sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos;
- 2) Patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo su energijos tiekėjais tvarką;
- 3) Pakeisti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. spalio 29 d. įsakymą Nr. 1-195 „Dėl Savanoriškų susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 4) Patvirtinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą dėl didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos saugumą ir patikimumą, tvarkos;
- 5) Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gegužės 30 d. įsakymo Nr. 1-149 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo veiksmų plano patvirtinimo“ pakeitimo“;
- 6) Pakeisti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymą Nr. 1-297 „Dėl Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;
- 7) Pakeisti Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymą Nr. 1-38 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Atsižvelgiant į tai, kad Plane bus tvirtinamos naujos arba galiojančios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, skirsis ir jų finansavimo šaltiniai bei dydžiai. Daugiabučių atnaujinimo ir Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos ir energijos vartojimo audito atlikimas yra finansuojamas iš 2014-2020 metų laikotarpio Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir biudžeto lėšų. Šioms priemonėms skirta apie 487 mln. eurų, tačiau jos užtikrins apie 4 TWh arba 35-40 % iš viso nustatyto 11,674 TWh sutaupytos energijos tikslo. Atitinkamai siekiant pasiekti 11,674 TWh energijos sutaupymus atnaujinant pastatus būtų reikalingas panašaus dydžio finansavimas. Susitarimai su energetikos įmonėmis ir energijos tiekėjais bus įgyvendinami iš šių įmonių nuosavų ar skolintų lėšų.

Kadangi vien tik pakeitus vartotojų elgseną įmanoma 10-15% sumažinti energijos suvartojimą, ilgalaikėje perspektyvoje ir pasiekus pakankamą informacijos sklaidos lygį dėl padidėjusio vartotojų perkamosios galios būtų surenkama daugiau lėšų į valstybės biudžetą.

13. Projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymų projektus buvo konsultuojamasi su atsakingomis institucijomis, visuomene, suinteresuotomis įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis. Į daugumą pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta, projektai teikiami pakartotiniam derinimui.

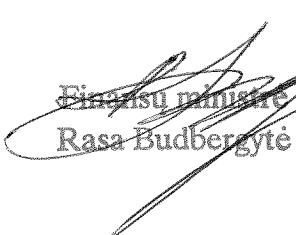
14. Reikšminiai įstatymo projektų žodžiai.

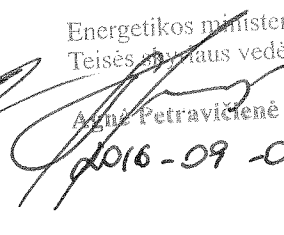
Įstatymų projektų reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną Eurovoc: *Energijos vartojimo efektyvumas, galutinė energija, sutaupyta energija*.

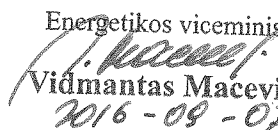
15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Numatomam teisiniam reguliavimui yra labai svarbus laiko aspektas, į Projektus perkeliama Direktyvos reikalavimai yra privalomi be jokių išimčių, o dėl jos netinkamo įgyvendinimo gresia Europos Komisijos sankcijos.

Direktyvos ir nacionalinių teisės aktų atitikties lentelėje pateikiamos tik tos Direktyvos nuostatos kurios įgyvendinamos Įstatymų projektais. Dalis Direktyvos nuostatų jau yra įgyvendinta kitais teisės aktais. Pavyzdžiui, Direktyvos 5 straipsnio nuostatos įgyvendintos patvirtinus Viešųjų pastatų energinio naudingumo didinimo programą.

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės departamento vedėja

Agnė Petravičienė
2016-09-09

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius
2016-09-09

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO
ISTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.

2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti visose Lietuvos ūkio srityse suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Lietuvai Europos Sąjungos teisės aktais įtvirtintus energijos vartojimo efektyvumo didinimo išpareigojimus, bei efektyviai gaminti, tiekti ir vartoti energiją.

3. Šiuo įstatymu siekiama įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Energijos taupymo paslauga** – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant technologijas mažinančias energijos suvartojimą ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

2. **Energijos taupymo paslaugų teikėjas** – asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas.

3. **Energijos vartojimo vadybos sistema** – tarptautiniais ir Europos Sąjungos institucijų standartais apibrėžta energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo sistema.

4. **Energijos vartojimo efektyvumas** – darbo, paslaugų, prekių, energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.

5. **Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė** – priemonė, kuri sumažina energijos suvartojimą dėl technologinių, elgsenos ir (arba) fiskalinės politikos priemonių.

6. **Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonė** – savanoriška, teisinio reguliavimo, finansinė arba informacijos teikimo priemonė, nustatyta ir įgyvendinama siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus, kurie skatintų rinkos dalyvius teikti ir gauti energijos taupymo paslaugas.

7. **Galutinė energija** – energija, pateikta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija.

8. **Galutinės energijos suvartojimas** – visas galutinės energijos, išskyrus energetikos veiklai skirtą energiją, kiekis.

9. **Pirminė energija** – gamtinių išteklių energija: organiniame kure (naftoje, durpėse, biomasėje ir kt.) sukaupta energija, branduolinė (atominė) energija, vandens potencinė energija, vėjo, saulės, geoterminė, cheminių procesų energija.

10. **Pirminės energijos suvartojimas** – bendrosios šalies energijos vidaus sąnaudos, išskyrus vartojimą ne energetikos reikmėms.

11. **Sutaupyta energija** – energijos kiekis, nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant energijos suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir esant poreikiui perskaičiuojamas įvertinant aplinkos sąlygų pokytį, darantį poveikį energijos suvartojimui.

12. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme.

3 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo principai

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pagrindiniai principai yra šie:

1) ekonominio pagrįstumo – pirmenybė teikiama ekonomiškai efektyviausioms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms;

2) viešumo – asmenys turi užtikrinti viešumą įgyvendindami energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;

3) atsakomybės – už šio įstatymo nuostatų nesilaikymą įmonėms taikoma atsakomybė.

2. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo principų įgyvendinimą ir atsakomybę už jų nesilaikymą reglamentuoja šis ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas.

II SKYRIUS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO TIKSLO ĮGYVENDINIMAS

4 straipsnis. Privalomo sutaupyti energijos kiekio apskaičiavimas

1. Lietuvai privalomas sutaupyti energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kasmet sutaupytų energijos kiekių, pagal Statistikos departamento pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai ir kuris sumažinamas ne daugiau kaip 25 procentais, tokiu būdu:

1) skaičiavime keičiant šias procentines vertes: 2014-2015 m. – 1 procentas; 2016-2017 m. – 1,25 procento; ir (arba)

2) neįtraukiant į skaičiavimą parduoto energijos kiekio, panaudoto Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytose veiklose, kurioms reikalingi leidimai išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas; ir (arba)

3) įvertinant energijos gamybos, taikant didelio naudingumo kogeneracijos būdą, proceso metu ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų energijos perdavimo, skirstymo ir tiekimo sistemose, sutaupytą energijos kiekį; ir (arba)

4) įvertinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų nuo 2008 m. gruodžio 31 d., sutaupytą energijos kiekį.

2. Į šio straipsnio 1 dalies skaičiavimą neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis.

3. Energetikos ministras nustato vartojimo efektyvumo didinimo priemonių privalomo sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarką.

5 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės apima toliau išvardytas priemones ir (arba) jų derinius:

1) energijai ir energijos ištekliais taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizų, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas, įvertinimas;

2) finansinės priemonės, kurios skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

3) statybos ar gaminių ženklinimo techniniai reglamentai, kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

4) susitarimai su įmonėmis (įskaitant energetikos įmones), kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

5) Lietuvos standartai ir higienos normos, kuriais siekiama didinti produktų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

6) energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo reglamentai, išskyrus reglamentus, kurie privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

7) švietimas ir konsultavimas, kuris skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones teikiama Europos Komisijai.

3. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skatina perkančiąsias organizacijas rengti energijos vartojimo efektyvumo didinimo planus, kuriuose nustatyti sutaupyty energijos kiekiai ir jų įgyvendinimo priemonės.

6 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimas

1. Kiekvienais metais turi būti atnaujinama ne mažiau kaip 3 procentai valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų, esančių energetikos ministro patvirtintuose sąrašuose, ploto, siekiant įgyvendinti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.

2. Prioritetas teikiamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems valstybės institucijų ir įstaigų naudojamiems pastatams, kurių galutinės energijos suvartojimas yra didžiausias pastato ploto vienetui.

7 straipsnis. Susitarimai su energetikos įmonėmis

1. Valstybės valdomi elektros ir dujų perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus.

2. Kitos, šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos, energetikos įmonės taip pat gali sudaryti susitarimus su Energetikos ministerija.

3. Sutaupyty energijos kiekiai energetikos įmonėms nustatomi proporcingai pagal ankstesniais metais kiekvienos įmonės vartotojams pateiktą galutinės energijos kiekį.

4. Susitarimuose nurodoma:

1) privalomas sutaupyti energetikos įmonei sutaupyty energijos ir (ar) aplinkos apsaugos kiekis ir šio kiekio sutaupymo ir grafikas;

2) ataskaitų apie sutaupyty energijos kiekius pateikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);

3) informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, užtikrinančias privalomus sutaupyti energijos kiekius;

4) investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones finansiniai rodikliai ir jų apskaičiavimo metodai;

5) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.

5. Energetikos įmonės privalo sutaupyti susitarimuose nustatytus sutaupytos energijos kiekius, kuriuos gali sutaupyti pačios arba per kitus asmenis.

6. Energetikos įmonės privalo sutaupyti susitarimuose nustatytus sutaupytos energijos kiekius diegdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinių energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir kt.)

7. Apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, energetikos įmonės privalo tvarkyti atskirai nuo reguliuojamos veiklos apskaitos.

8 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo

1. Energijos tiekėjai per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.

2. Susitarimuose dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo:

1) nustatomos vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtys ir jų konsultavimo grafikas.

2) ataskaitų apie vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtį teikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);

3) informacija apie vartotojų švietimo ir konsultavimo priemones;

4) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka;

3. Energijos tiekėjai užtikrina susitarimuose nustatytą vartotojų švietimo ir konsultavimo apimčių ir priemonių įgyvendinimą patys ar per kitus asmenis.

4. Po šio įstatymo įsigaliojimo naujai įsisteigę energijos tiekėjai privalo per 6 mėnesius nuo įsisteigimo sudaryti su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.

III SKYRIUS

KITI NACIONALINIŲ MASTŲ TAIKOMI VEIKSMAI, DIDINANTYS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMĄ

9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos

1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų, transporto priemonių, technologinių procesų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kieki.

2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.

3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai Energetikos ministerija:

1) skelbia rekomendacijas dėl energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygų, užtikrinančių energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuose teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;

2) savo internetinėje svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu, kūrimą;

3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutartis, savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, rezultatus bei konsultuoja perkančiąsias organizacijas apie energijos taupymo paslaugas;

4) atlieka energijos taupymo paslaugų rinkos raidos apžvalgas;

5) savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu.

3. Skundai ir ginčai dėl energijos taupymo paslaugų teikimo nagrinėjami Energetikos įstatymo ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Vartotojų skatinimas

1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatomos priemonės, skatinančios, kad energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją:

1) priemonės, kuriomis skatinama keisti elgesį, įskaitant finansines priemones, galimybes gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas, informacijos teikimą, pavyzdinius projektus, renginius darbo vietose;

2) priemonės, kuriais galima išmaniųjų apskaitos prietaisų diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, informuojant juos apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčių galimybes, taip pat apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas

1. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai, turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

2. Įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip 2017 m. liepos 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip 4 metus po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito. Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito, jeigu jis atliekamas pirmiau, dalis.

3. Po šio įstatymo įsigaliojimo naujai įsisteigusios įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip per 1 metus nuo įmonės įsisteigimo.

4. Įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai ir kurios įgyvendino nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus sertifikuotą energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemą, šio straipsnio 2 dalyje nurodyti reikalavimai nėra taikomi, jei jų turima vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą.

5. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją vartotojams ir subjektams apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes.

6. Ūkio ministerija strateginio planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

7. Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo priežiūra vykdoma Energetikos ministro nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Kaštų ir naudos analizė

1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos, pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojami įrenginiai, arba šių įrenginių statytojas, privalo atlikti įrenginio, kurio bendra vardinė šiluminė galia ar šiluminė galia, kuri nepanaudojama pramoninės gamybos technologinio proceso metu, yra didesnė nei 20 MW, kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, kai:

1) planuoja įrengti naują šiluminę elektrinę;

2) planuoja atnaujinti šiluminę elektrinę, kai jos atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujai tos pačios galios šiluminei elektrinei įrengti;

3) planuoja įrengti naują pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma;

4) planuoja atnaujinti pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui įrengti;

- 5) planuoja įrengti naują centralizuoto šilumos perdavimo tinklą;
- 6) esamame šilumos perdavimo tinkle planuoja įrengti naują šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį;
- 7) esamame šilumos perdavimo tinkle planuoja atnaujinti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios įrenginiui įrengti.“
2. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytoms atnaujinimo išlaidoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.
3. Asmuo atliktą įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatyta tvarka iki prašymo jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo.

IV SKYRIUS ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

14 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

1. Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.
2. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo tvarką nustato šis įstatymas ir Valstybinė energetikos inspekcijos patvirtintos taisyklės.

15 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimus nagrinėjanti institucija

1. Šio įstatymo pažeidimus nagrinėja ir sankcijas už šio įstatymo pažeidimus taiko Valstybinė energetikos inspekcija.
2. Jeigu Valstybinė energetikos inspekcija gauna duomenų apie galimą šio įstatymo pažeidimą, ji privalo motyvuotu sprendimu pradėti šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą.

16 straipsnis. Valstybinė energetikos inspekcijos teisės ir pareigos

Valstybinė energetikos inspekcija:

- 1) savo iniciatyva nagrinėja galimus šio įstatymo ir jo pagrindu priimtų teisės aktų pažeidimus;
- 2) bendradarbiauja su Energetikos ministerija, kitomis valstybinėmis institucijomis ar įstaigomis ir pagal šį įstatymą įsipareigojimus turinčiais asmenimis;
- 3) atlieka asmenų veiklos patikrinimus, jeigu įtaria, kad jie pažeidžia šį įstatymą ir jo pagrindu priimtus teisės aktus;
- 4) gauna pažeidimų nagrinėjimui atlikti reikalingą informaciją, duomenis, dokumentus, jų kopijas, kitą informaciją, duomenis, dokumentus ir jų kopijas iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, registrų ar informacinių sistemų, fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių;
- 5) taiko šiame įstatyme nustatytas poveikio priemones, pagal šį įstatymą įsipareigojimus turintiems asmenimis, pažeidusiems šį įstatymą ar jo pagrindu priimtus teisės aktus;
- 6) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

17 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviai ir kiti asmenys

1. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviai yra:
 - 1) asmenys, įtariamai padarę šio įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nurodytus pažeidimus (valstybės valdomi elektros ir dujų perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai; įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai; kitos energetikos įmonės galinčios sudaryti susitarimus su Energetikos ministerija);
 - 2) Energetikos ministerija;

- 3) ekspertai, specialistai ir kiti asmenys – Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimu;
2. Šio straipsnio 1 dalies 1-3 punktuose nurodyti asmenys toliau šiame įstatyme vadinami šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviais.
3. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviams gali atstovauti jų atstovai.

18 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimo tyrimo ir nagrinėjimo tvarka ir terminai

1. Valstybinė energetikos inspekcija tyrimą pradeda savo iniciatyva arba gavusi informaciją iš Energetikos ministerijos, kitų valstybinių institucijų ar įstaigų.
2. Energetikos ministerija, prieš perduodama informaciją apie galimą pažeidimą Valstybinei energetikos inspekcijai, galimam pažeidėjui raštu gali nustatyti ne mažesnę kaip 10 darbo dienų terminą nustatytiems trūkumus pašalinti.
3. Tyrimą Valstybinė energetikos inspekcija pradeda dėl šių pažeidimų:
 - 1) nustatytais terminais nepateiktų šio įstatymo 7, 8, 12 straipsniuose minimų ataskaitų;
 - 2) atsisakymo sudaryti šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatytą susitarimą;
 - 3) šio įstatymo 7 ir 8 straipsniuose nustatytų susitarimų sąlygų ar įsipareigojimų nevykdymo;
 - 4) šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo audito neatlikimo.
4. Valstybinė energetikos inspekcija, pradėjusi šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, raštu kreipiasi į asmenį, dėl kurio veiksmų ši procedūra pradėta, ir paprašo per 14 darbo dienų pateikti motyvuotą paaiškinimą ir jį pagrindžiančius įrodymus apie aplinkybes, dėl kurių pradėta šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra.
5. Šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviams ne vėliau kaip prieš 14 kalendorinių dienų iki šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo Valstybinės energetikos inspekcijoje dienos registruotu laišku pranešama apie galimus šio įstatymo pažeidimus, šių pažeidimų nagrinėjimo vietą ir laiką, taip pat pasiūloma susipažinti su gautais dokumentais ir kita informacija, raštu pateikti paaiškinimus.
6. Jeigu šio įstatymo pažeidimo procedūros dalyviai nedalyvauja galimų šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo metu, šio įstatymo pažeidimai gali būti nagrinėjami tik tuo atveju, kai yra duomenų, kad jiems tinkamai ir laiku buvo pranešta apie šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo vietą ir laiką.
7. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo metu šios procedūros dalyviai turi teisę susipažinti su gautais dokumentais ir kita informacija, duoti žodinius ar rašytinius paaiškinimus, teikti prašymus, pateikti papildomą informaciją ir kitus dokumentus.

19 straipsnis. Pareiga teikti informaciją

Asmuo, dėl kurio pradėta šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūra, privalo Valstybinei energetikos inspekcijai pateikti informaciją ir dokumentus galimiems šio įstatymo pažeidimams tirti.

20 straipsnis. Sprendimas atlikus šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą

1. Valstybinė energetikos inspekcija, atlikusi šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, priima sprendimą, kuriame turi būti nurodyta:
 - 1) sprendimą priėmusios institucijos pavadinimas;
 - 2) sprendimo priėmimo data ir vieta;
 - 3) sprendimą priėmusio asmens (kolegialaus organo) duomenys, posėdžio sekretorius, šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūros dalyviai ir kiti dalyvavę suinteresuoti asmenys;
 - 4) asmens, dėl kurio veiksmų (neveikimo) buvo priimtas sprendimas, duomenys;
 - 5) nustatytos šio įstatymo nuostatų pažeidimo faktinės aplinkybės;
 - 6) pažeidimo faktą patvirtinantys įrodymai, kuriais grindžiamas sprendimas;
 - 7) šio įstatymo straipsnis, nustatantis atsakomybę už pažeidimą;
 - 8) asmens, dėl kurio veiksmų (neveikimo) buvo priimtas sprendimas, paaiškinimai ir jų įvertinimas;
 - 9) priimtas sprendimas;

- 10) sprendimo įvykdymo tvarka ir terminas, per kurį sprendimą būtina įvykdyti;
 - 11) sprendimo apskundimo terminai ir tvarka.
2. Valstybinė energetikos inspekcija, atlikusi šio įstatymo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, turi teisę priimti šiuos sprendimus:
- 1) taikyti šio įstatymo nustatytas sankcijas;
 - 2) netaikyti sankcijų, kai nenustatomas šio įstatymo nuostatų pažeidimas.
3. Šiame straipsnyje nurodytas Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimas per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo registruotu laišku išsiunčiamas pareiškėjui, dėl kurio šis sprendimas priimtas.

21 straipsnis. Baudos

1. Nustačiusi šio įstatymo pažeidimus Valstybinė energetikos inspekcija šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams skiria šias sankcijas:

- 1) įspėjimas;
 - 2) bauda.
2. Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę asmenims skirti šias sankcijas:
- 1) už šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytos ataskaitos nepateikimą susitarime nustatyta tvarka – įspėjimas;
 - 2) už atsisakymą su Energetikos ministerija sudaryti šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalį numatytą susitarimą arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – bauda iki 5 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų;
 - 3) už šio įstatymo 8 straipsnyje nustatytos ataskaitos nepateikimą susitarime nustatyta tvarka – įspėjimas;
 - 4) už atsisakymą su Energetikos ministerija sudaryti šio įstatymo 8 straipsnyje numatytą susitarimą arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – bauda iki 3 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų;
 - 5) už šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo auditų neatlikimą ar ataskaitos nepateikimą – įspėjimas.
 - 6) už pakartotinį per 3 mėnesius nuo įspėjimo skyrimo 17 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodyto pažeidimo padarymą – bauda iki 0,5 procento nuo bendrųjų metinių pajamų.
3. Skiriamos baudos dydis nustatomas pagal baudos dydžio minimumo ir maksimumo vidurkį, atsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. Kai yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bauda mažinama nuo jos vidutinio iki minimalaus dydžio, o kai yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, bauda didinama nuo jos vidutinio iki maksimalaus dydžio. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas Valstybinės energetikos inspekcijos sprendime.
4. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidėjas padėjo Valstybinei energetikos inspekcijai tyrimo metu, viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai teikė visapusišką ir objektyvią informaciją, per Energetikos ministerijos nustatytą trūkumų pašalinimo terminą pašalino pažeidimo priežastis, tokio pobūdžio pažeidimą atliko pirmą kartą.
5. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidėjas viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai neteikė visapusišką ir objektyvią informaciją, tęsė pažeidimą nepaisydamas Energetikos ministerijos nustatyto trūkumų pašalinimo termino, pažeidimą atliko ne pirmą kartą.
6. Sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per tris mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos, o kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – nuo paskutinių tęstinio pažeidimo veiksmų atlikimo dienos ar trunkamojo pažeidimo paaikšėjimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.
7. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija. Sankcijos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.

8. Pakartotinai per vienus metus nuo pažeidimo padarymo, padarius šio straipsnio 2 dalies 1 ar 3 punktų pažeidimą, už kurį jau buvo pritaikyta šio įstatymo nustatyta sankcija, gali būti skiriama bauda iki 5 procentų praėjusių metų bendrųjų metinių veiklos pajamų.

9. Tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti juridinio asmens praėjusių metų bendrųjų metinių veiklos pajamų, Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę vietoj šio straipsnio 2 dalies 2, 4 ar 6 punkte nurodytos baudos skirti juridiniam asmeniui baudą iki 80 000 eurų.

10. Skundą dėl Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimo skirti baudą nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių bauda asmeniui, kuris pažeidė šį įstatymą, būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga) ir vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, turi teisę skirti mažesnę baudą negu numatyta šiame įstatyme arba baudos neskirti.

11. Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę neskirti baudos kai pažeidimas yra mažareikšmis.

22 straipsnis. Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimo vykdymas

1. Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimu paskirta bauda turi būti sumokėta per 30 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai sprendimas dėl baudos skyrimo buvo įteiktas. Apskundus Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimą dėl baudos skyrimo, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

2. Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimo apskundimas

Asmuo, nesutinkantis su Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimu, turi teisę per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo dienos apskusti jį teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė energetikos inspekcija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministrė
Rasa Badbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja
Agnė Petravičienė
2016-09-01

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-09-02

Lietuvos Respublikos
energijos vartojimo efektyvumo
didinimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

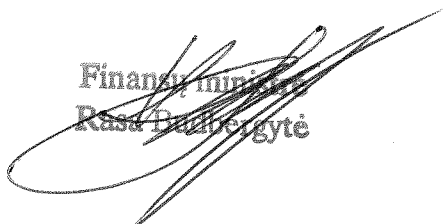
2016-09-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

Finansų ministerija
Rasa Danbergytė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 34 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. **Energijos vartojimo auditas** – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams arba bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“

2. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 25 dalį.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 19 punktą ir jį išdėstyti taip:

„19) kartu su Susiekimo ministerija nustato ir tvirtina energijos vartojimo audito transporto priemonėse metodiką;“

2. Papildyti 6 straipsnį nauju 20 punktu:

„20) nustato susitarimų sudarymo tvarką ir sudaro su energetikos įmonėmis susitarimus;“

3. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu:

„21) nustato susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo su energijos tiekėjais sudarymo tvarką;“

4. Buvusius 6 straipsnio 20-21 punktus laikyti atitinkamai 22-23 punktais.

3 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) Valstybinė energetikos inspekcija – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos taupymo paslaugų teikimo;“

4 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą nauju 17 punktu:

„17. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).“

5 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, susisiekimo ministras, Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas
Rasa Badbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016. 09. 07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 34 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Energijos vartojimo auditas – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, **transporto priemonėse**, įrenginiuose ir technologiniams procesams arba bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“

2. Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 25 dalį.

~~„25. Savanoriškas susitarimas viešai skelbiamas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir energetikos įmonių susitarimas, kuriame šalys savanoriškai nustato energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir (ar) aplinkos apsaugos tikslus, sudaro tų tikslų pasiekimo grafiką, nustato susitarimo įgyvendinimo stebėsenos ir atskaitomybės reikalavimus.“~~

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 19 punktą ir jį išdėstyti taip:

~~„19) nustato savanoriškų susitarimų sudarymo tvarką ir sudaro su energetikos įmonėmis savanoriškus susitarimus kartu su Susiekimo ministerija nustato ir tvirtina energijos vartojimo audito transporto priemonėse metodiką;“~~

2. Papildyti 6 straipsnį nauju 20 punktu:

„20) nustato susitarimų sudarymo tvarką ir sudaro su energetikos įmonėmis susitarimus;“

3. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu:

„21) nustato susitarimų dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo su energijos tiekėjais sudarymo tvarką;“

4. Buvusius 6 straipsnio 20-21 punktus laikyti atitinkamai 22-23 punktais.

3 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) Valstybinė energetikos inspekcija – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, **energijos taupymo paslaugų teikimo;“**

4 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą nauju 17 punktu:

„17. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).“

5 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliosios institucijos, energetikos ministras, susisiekimo ministras, Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministras
Rasa Budbergaitė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. **Didelio naudingumo kogeneracija** – tai kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas kuro sutaupymas mažesnis nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.“

2. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„15¹. **Elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas** – perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius ar tarpininkas arba atsakingas už elektros energijos vartotojų grupės faktinės maksimalios leistinos naudoti galios atitikimą tų vartotojų deklaruotai leistinų naudoti galių sumai.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. **Elektros energijos rinkos dalyvis** (toliau – **rinkos dalyvis**) – asmuo, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais. Rinkos dalyviais laikomi perdavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos gamintojai, tiekėjai, teisės aktų nustatyta tvarka sudarę balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartis su balansavimo energijos tiekėjais, balansavimo energijos tiekėjai, elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjai, taip pat asmenys, turintys leidimą eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, ar importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės.“

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;“

2. Buvusį 7 straipsnio 15 punktą laikyti atitinkamai 16 punktu.

3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui:

1) parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;

2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančiu juo tapti prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informacija apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

- 1) prognozuoti ilgalaikį elektros energetikos sistemos galios balansą ir teikti rinkos dalyviams informaciją apie prognozuojamą generuojamos ar perdavimo galios trūkumą arba ribojimus;
- 2) teikti perdavimo tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais paslaugą, sudarydamas vienodas ir nediskriminuojančias sąlygas visiems tinklų naudotojams;
- 3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis bei ekonomines sąlygas;
- 4) užtikrinti perdavimo tinklų įrenginių darbo patikimumą ir ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius;
- 5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;
- 6) matuoti elektros energijos parametrus ir elektros energijos apskaitos rodmenis perduoti rinkos dalyviams, tarp jų ir balansavimo energijos tiekėjams, atsižvelgdamas į jų elektros energijos tiekimo mastą;
- 7) prijungti vartotojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir gamintojų elektros įrenginius prie perdavimo tinklų pagal atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus;
- 8) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems tinklų naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;
- 9) užtikrinti trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdyti ir pateikti išsamius paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama;
- 10) atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių gamybos pajėgumų, elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą, atsižvelgdamas į elektros energijos mainus, elektros energijos srautų ribojimus, suderintus su kitomis elektros energetikos sistemomis;
- 11) atlikti nacionalinio balansavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 12) atlikti galios ir elektros energijos rezervavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 13) kompensuoti perdavimo tinkluose susidarantią elektros energijos sąnaudą. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 14) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;
- 15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti sisteminių paslaugų teikimą visiems rinkos dalyviams;
- 16) kaip dispečeris valdydamas gamybos pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų nustatytų Prekybos elektros energija taisyklėse ir sutartyse su sisteminių paslaugų teikėjais;
- 17) užtikrinti, kad perdavimo tinklai Lietuvos Respublikos teritorijoje veiktų efektyviai, patikimai ir saugiai aplinkos apsaugos požiūriu;
- 18) užtikrinti linijų perkrovų valdymą rinkos mechanizmais, gautų perkrovų pajamų paskirstymą ir dėl tarpsteminio elektros energijos srautų atsiradusių sąnaudų kompensavimą pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003, nustatytus principus;
- 19) rengti ir teikti Komisijai tvirtinti perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles;
- 20) užtikrinti informacijos, gautos atliekant savo funkcijas ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų

elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais. Komisija prižiūri ir kontroliuoja, kad perdavimo sistemos operatoriaus gauta informacija, sudaranti komercinę ar kitokią paslaptį, nebūtų perduodama jokiems tretiesiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, o perdavimo sistemos operatoriaus personalas neteiktų paslaugų ar nebūtų perleidžiamas įmonėms, vykdančioms elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą;

21) pateikti kitos sistemos, su kuria sujungta Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, perdavimo sistemos operatoriui pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinamas saugus ir efektyvus jungtinės sistemos eksploatavimas, koordinuojama jos plėtra ir sąveika;

22) savo interneto svetainėje skelbti atitinkamą informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotosioms šalims, atsižvelgdamas į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;

23) teisės aktų nustatyta tvarka skelbti ir teikti nurodytą informaciją.

2. Perdavimo sistemos operatorius atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, pirmumo teise žemiau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais, pagamintos:

1) iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

2) iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

3) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

4) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.“

5 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjams nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgiant į technines ir elektros energijos paklausos valdymo galimybes.“

6 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

1) teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą;

2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis;

3) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų;

4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;

5) atlikti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos matavimus, perduoti elektros energijos apskaitos rodmenis perdavimo sistemos operatoriui ir rinkos dalyviams teisės aktų nustatyta tvarka;

6) prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas;

7) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

8) kompensuoti skirstomuosiuose tinkluose susidarancias elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

9) sudaryti skirstomųjų tinklų avarijų prevencijos ir likvidavimo planus ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami;

10) užtikrinti informacijos, gautos vykdant veiklą ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais;

11) leisti perdavimo sistemos operatoriui patekti į skirstomųjų tinklų teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti perdavimo sistemos operatoriui priklausančius elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, pirmumo teise žemiau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais, pagamintos:

1) iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

2) iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

3) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

4) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.“

7 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Informacija apie suvartotus elektros energijos kiekius ir jų palyginimus, kainas, tarifus be papildomo mokesčio turi būti teikiama sąskaitose ne rečiau kaip dukart per kalendorius metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį.“

2. Buvusias 51 straipsnio 5-10 dalis laikyti atitinkamai 6-11 dalimis.

3. Pakeisti 51 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kai vartotojai aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros energijos biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant šio straipsnio 6 dalyje numatytą informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.“

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Papildyti 59 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas.“

9 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 67 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas turi būti numatytos būtinos investicijos, užtikrinančios efektyvią elektros energetikos įmonės veiklą ir sudarančios sąlygas, diegiant išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinant sistemos saugumą, teikti sistemos naudotojams paslaugas, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą bei kitų priemonių diegimą.“

2. Buvusias 67 straipsnio 3-11 dalis laikyti atitinkamai 4-12 dalimis.

3. Pakeisti 67 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudas, nurodytos šio straipsnio 7 ir 8 dalyse, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar

atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo ar gamintojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų. Tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas vartotojas ir gamintojas, taikant šio straipsnio 7 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gamintojo elektros įrenginius, arba 40 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant vartotojo elektros įrenginius. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.“

4. Pakeisti 67 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Tuo atveju, kai buitinis vartotojas, kurio elektros įrenginiai buvo prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų taikant šio straipsnio 7 dalies 1 punkte nurodytą sąnaudų paskirstymo tvarką, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo elektros įrenginių prijungimo momento pradeda vartoti šiais įrenginiais patiektą elektros energiją savo ar kitų asmenų ūkinės komercinės ar profesinės veiklos reikmėms tenkinti, toks vartotojas nėra laikomas buitiniu vartotoju ir, gavęs atitinkamą skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimą, privalo apmokėti likusią sąnaudų dalį, apskaičiuojamą šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydama viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, vystyti paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą paslaugas, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

2. Papildyti 69 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su paklausos valdymu, reagavimu į paklausą, elektros energijos pajėgumų plėtra, vystymosi, įskaitant:

1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimas iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtra;

2) elektros energijos sutaupymai reaguojant į vartojimo paklausą ir pasitelkiant elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjus;

3) elektros energijos paklausos sumažinimas, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;

4) elektrinių prijungimas prie atitinkamos įtampos tinklų;

5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimas;

6) elektros energijos kaupimas.“

3. Buvusias 69 straipsnio 5-15 dalis laikyti atitinkamai 6-16 dalimis.

4. Pakeisti 69 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Komisijai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos

kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Komisija.“

5. Pakeisti 69 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Visuomeninę elektros energijos kainą ir tarifus nustato visuomeninis tiekėjas 6 kalendoriniams mėnesiams. Visuomeninės elektros energijos kaina nustatoma kaip elektros energijos įsigijimo kainos, perdavimo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų, skirstymo, visuomeninio tiekimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos bei ankstesnio laikotarpio prognozuotos elektros energijos kainos skirtumo suma. Visuomeninio tiekėjo nustatytas visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus tikrina Komisija šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 9 punktu:

„9. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Šio įstatymo 7 straipsnis įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministrė
Rasa Butbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės įvyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-07

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Didelio naudingumo kogeneracija – tai kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.“

2. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:

„15¹. Elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas – perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius ar tarpininkas arba atsakingas už elektros energijos vartotojų grupės faktinės maksimalios leistinos naudoti galios atitikimą tų vartotojų deklaruotai leistinų naudoti galių sumai.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Elektros energijos rinkos dalyvis (toliau – rinkos dalyvis) – asmuo, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais. Rinkos dalyviais laikomi perdavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos gamintojai, tiekėjai, teisės aktų nustatyta tvarka sudarę balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartis su balansavimo energijos tiekėjais, balansavimo energijos tiekėjai, **elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjai**, taip pat asmenys, turintys leidimą eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, ar importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės.“

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;“

2. Buvusį 7 straipsnio 15 punktą laikyti atitinkamai 16 punktu.

3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui:

1) parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;

2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančiu juo tapti prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informacija apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

- 1) prognozuoti ilgalaikį elektros energetikos sistemos galios balansą ir teikti rinkos dalyviams informaciją apie prognozuojamą generuojamos ar perdavimo galios trūkumą arba ribojimus;
- 2) teikti perdavimo tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais paslaugą, sudarydamas vienodas ir nediskriminuojančias sąlygas visiems tinklų naudotojams;
- 3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis bei ekonomines sąlygas;
- 4) užtikrinti perdavimo tinklų įrenginių darbo patikimumą ir ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius;
- 5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;
- 6) matuoti elektros energijos parametrus ir elektros energijos apskaitos rodmenis perduoti rinkos dalyviams, tarp jų ir balansavimo energijos tiekėjams, atsižvelgdamas į jų elektros energijos tiekimo mastą;
- 7) prijungti vartotojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir gamintojų elektros įrenginius prie perdavimo tinklų pagal atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus;
- 8) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems tinklų naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;
- 9) užtikrinti trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdyti ir pateikti išsamius paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama;
- 10) atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių gamybos pajėgumų, elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą, atsižvelgdamas į elektros energijos mainus, elektros energijos srautų ribojimus, suderintus su kitomis elektros energetikos sistemomis;
- 11) atlikti nacionalinio balansavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 12) atlikti galios ir elektros energijos rezervavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 13) kompensuoti perdavimo tinkluose susidarantią elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;
- 14) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;
- 15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti ~~visas tam būtinas papildomas~~ **sisteminių paslaugasų teikimą visiems rinkos dalyviams;**
- 16) kaip dispečeris valdydamas gamybos pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų nustatytų Prekybos elektros energija taisyklėse ir sutartyse su sisteminių paslaugų teikėjais;
- 17) užtikrinti, kad perdavimo tinklai Lietuvos Respublikos teritorijoje veiktų efektyviai, patikimai ir saugiai aplinkos apsaugos požiūriu;
- 18) užtikrinti linijų perkrovų valdymą rinkos mechanizmais, gautų perkrovų pajamų paskirstymą ir dėl tarpsteminėjų elektros energijos srautų atsiradusių sąnaudų kompensavimą pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003, nustatytus principus;
- 19) rengti ir teikti Komisijai tvirtinti perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles;
- 20) užtikrinti informacijos, gautos atliekant savo funkcijas ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų

elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais. Komisija prižiūri ir kontroliuoja, kad perdavimo sistemos operatoriaus gauta informacija, sudaranti komercinę ar kitokią paslaptį, nebūtų perduodama jokiems tretiesiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, o perdavimo sistemos operatoriaus personalas neteiktų paslaugų ar nebūtų perleidžiamas įmonėms, vykdančioms elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą;

21) pateikti kitos sistemos, su kuria sujungta Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, perdavimo sistemos operatoriui pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinamas saugus ir efektyvus jungtinės sistemos eksploatavimas, koordinuojama jos plėtra ir sąveika;

22) savo interneto svetainėje skelbti atitinkamą informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotosioms šalims, atsižvelgdamas į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;

23) teisės aktų nustatyta tvarka skelbti ir teikti nurodytą informaciją.

2. Perdavimo sistemos operatorius atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, pirmumo teise žemiau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais, pagamintos:

- 1) iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;
- 2) iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;
- 3) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;
- 4) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.“

5 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams **ir elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjams** nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, **atsižvelgiant į technines ir elektros energijos paklausos valdymo galimybes.**“

6 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

- 1) teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą;
- 2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptis;
- 3) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų;
- 4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių apskaitos sistemų įrengimą;
- 5) atlikti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos matavimus, perduoti elektros energijos apskaitos rodmenis perdavimo sistemos operatoriui ir rinkos dalyviams teisės aktų nustatyta tvarka;
- 6) prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas;
- 7) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

8) kompensuoti skirstomuosiuose tinkluose susidarančias elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

9) sudaryti skirstomųjų tinklų avarijų prevencijos ir likvidavimo planus ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami;

10) užtikrinti informacijos, gautos vykdant veiklą ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais;

11) leisti perdavimo sistemos operatoriui patekti į skirstomųjų tinklų teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti perdavimo sistemos operatoriui priklausančius elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, pirmumo teise žemiau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais, pagamintos:

- 1) iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;**
- 2) iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;**
- 3) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;**
- 4) ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.“**

7 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Informacija apie suvartotus elektros energijos kiekius ir jų palyginimus, kainas, tarifus be papildomo mokesčio turi būti teikiama sąskaitose ne rečiau kaip dukart per kalendorinius metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį.“

2. Buvusias 51 straipsnio 5-10 dalis laikyti atitinkamai 6-11 dalimis.

3. Pakeisti 51 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„67. Kai vartotojai aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros energijos biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant šio straipsnio 56 dalyje numatytą informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.“

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Papildyti 59 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas.“

9 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 67 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas turi būti numatytos būtinos investicijos, užtikrinančios efektyvią elektros energetikos įmonės veiklą ir sudarančios sąlygas, diegiant išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinant sistemos saugumą, teikti sistemos naudotojams paslaugas, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą bei kitų priemonių diegimą.“

2. Buvusias 67 straipsnio 3-11 dalis laikyti atitinkamai 4-12 dalimis.

3. Pakeisti 67 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„89. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos, nurodytos šio straipsnio 67 ir 78 dalyse, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar

atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo ar gamintojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų. Tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas vartotojas ir gamintojas, taikant šio straipsnio 67 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gamintojo elektros įrenginius, arba 40 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant vartotojo elektros įrenginius. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.“

4. Pakeisti 67 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„910. Tuo atveju, kai buitinis vartotojas, kurio elektros įrenginiai buvo prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų taikant šio straipsnio 67 dalies 1 punkte nurodytą sąnaudų paskirstymo tvarką, ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo elektros įrenginių prijungimo momento pradeda vartoti šiais įrenginiais patiektą elektros energiją savo ar kitų asmenų ūkinės komercinės ar profesinės veiklos reikmėms tenkinti, toks vartotojas nėra laikomas buitiniu vartotoju ir, gavęs atitinkamą skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimą, privalo apmokėti likusią sąnaudų dalį, apskaičiuojamą šio straipsnio 67 dalies 2 punkte nustatyta tvarka.“

10 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydama viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, **sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą**, elektros energijos vartojimo efektyvumą, **teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, vystyti paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą paslaugas, taip pat** skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. **Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.**“

2. Papildyti 69 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. **Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su paklausos valdymu, reagavimu į paklausą, elektros energijos pajėgumų plėtra, vystymosi, įskaitant:**

1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimas iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;

2) elektros energijos sutaupymai reaguojant į vartojimo paklausą ir pasitelkiant elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjus;

3) elektros energijos paklausos sumažinimas, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;

4) elektrinių prijungimas prie atitinkamos įtampos tinklų;

5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimas;

6) elektros energijos kaupimas.“

3. Buvusias 69 straipsnio 5-15 dalis laikyti atitinkamai 6-16 dalimis.

4. Pakeisti 69 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„67. Komisijai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos

vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. **Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą.** Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Komisija.“

5. Pakeisti 69 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„78. Visuomeninę elektros energijos kainą ir tarifus nustato visuomeninis tiekėjas 6 kalendoriniams mėnesiams. Visuomeninės elektros energijos kaina nustatoma kaip elektros energijos įsigijimo kainos, perdavimo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų, skirstymo, visuomeninio tiekimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos bei ankstesnio laikotarpio prognozuotos elektros energijos kainos skirtumo suma. Visuomeninio tiekėjo nustatytas visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus tikrina Komisija šio straipsnio 89 dalyje nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 9 punktu:

„9. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Šio įstatymo 7 straipsnis įsigalioja 2017 m. liepos 1 d.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministras
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 9 dalimi:

„9. **Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema** – aprūpinimo šiluma sistema, kurioje esamam šilumos energijos poreikiui pagaminti naudojama nemažiau kaip 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % technologinio proceso metu nepanaudotos šilumos, 75 % bendruose šilumos ir elektros gamybos įrenginiuose pagamintos šilumos arba nemažiau kaip 50 % bendro jų derinio;“

2. Buvusias 2 straipsnio 9–38 dalis atitinkamai laikyti 10–39 dalimis.

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 40 dalimi:

„40. **Šilumos skaitiklis** – neatsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas, įrengtas šilumos vartotojų butuose ar kitose patalpose ir matuojantis suvartotą šilumos kiekį. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami į pastatą patiektam šilumos kiekiui paskirstyti šilumos vartotojams.“

4. Buvusias 2 straipsnio 39–49 dalis atitinkamai laikyti 41–51 dalimis.

2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius, jeigu:

- 1) prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;

2) atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes, yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir yra gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius.“

2. Papildyti 11 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Už šio straipsnio 4 dalyje numatytų šilumos skaitiklių įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai.“

3 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiuo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai.“

2. Papildyti 12 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos vartotojams sąskaitos (mokėjimo pranešimai) pateikiamos elektroniniu būdu, išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus).

Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.“

4 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šilumos vartotojui, neapmokėjusiam sąskaitos (mokėjimo pranešimo) už šilumą daugiau kaip 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo vėliausios leistinos sąskaitos (mokėjimo pranešimo) apmokėjimo dienos, (įsiskolinusiam vartotojui), šilumos tiekėjas turi teisę sutartyse nustatyta tvarka sustabdyti šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo šildymo ir (ar) karšto vandens prietaisus. Daugiabučiame name leidžiama sustabdyti tik karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo karšto vandens prietaisus.“

5 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Daugiabučiuose namuose, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja, šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius arba šilumos daliklius. Už šių apskaitos prietaisų įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai arba šilumos dalikliai.“

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministras
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja
Agnė Petravičienė

2016-09-07

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 9 dalimi:

„9. Efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo sistema – aprūpinimo šiluma sistema, kurioje esamam šilumos energijos poreikiui pagaminti naudojama nemažiau kaip 50 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos, 50 % technologinio proceso metu nepanaudotos šilumos, 75 % bendruose šilumos ir elektros gamybos įrenginiuose pagamintos šilumos arba nemažiau kaip 50 % bendro jų derinio;“

2. Buvusias 2 straipsnio 9–38 dalis atitinkamai laikyti 10–39 dalimis.

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 40 dalimi:

„40. Šilumos skaitiklis – neatsiskaitomasis šilumos apskaitos prietaisas, įrengtas šilumos vartotojų butuose ar kitose patalpose ir matuojantis suvartotą šilumos kiekį. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami į pastatą patiektam šilumos kiekiui paskirstyti šilumos vartotojams.“

4. Buvusias 2 straipsnio 39–49 dalis atitinkamai laikyti 41–51 dalimis.

2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius, jeigu:

- 1) prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;

2) atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes, yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir yra gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius.“

2. Papildyti 11 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Už šio straipsnio 4 dalyje numatytą šilumos skaitiklių įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai.“

3 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 12 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atsiskaitymo dokumentas yra sąskaita už šilumą arba, savivaldybės institucijoms nustačius, mokesčio už šilumą pranešimas, kuris išrašomas buitiniams šilumos vartotojams (toliau kartu – sąskaita (mokėjimo pranešimas)). Buitiniam šilumos vartotojui išrašytoje sąskaitoje (mokėjimo pranešime) turi būti pateikta tiksli, aiški ir išsami informacija, kuria remdamasis šilumos tiekėjas apskaičiavo vartotojo mokesčio dydį už jo suvartotą šilumos kiekį patalpoms šildyti ir šilumos kiekį karštam vandeniui ruošti bei karšto vandens temperatūrai palaikyti. Pateiktos informacijos privalo pakakti, kad vartotojas galėtų patikrinti, ar teisingai jam apskaičiuoti mokesčiai. Savivaldybės institucijos turi teisę nustatyti, kad buitiniams šilumos vartotojams vietoj

~~sąskaitų už šilumą būtų išduodami mokesčio už šilumą pranešimai. Buitinio šilumos vartotojo reikalavimu šilumos tiekėjas privalo išduoti sąskaitą, kai vartotojas apmoka su tiekimo sąskaita susijusias papildomas šilumos tiekėjo sąnaudas. Savivaldybės institucijai nustačius, kad buitiniams šilumos vartotojams vietoj sąskaitų būtų išduodami mokesčio už šilumą pranešimai, į šilumos kainą neįtraukiamos sąskaitų už šilumą parengimo ir pateikimo vartotojams sąnaudos.“~~

2. Papildyti 12 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Šilumos vartotojams sąskaitos (mokėjimo pranešimai) pateikiamos elektroniniu būdu, išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus). Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.“

4 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šilumos vartotojui, neapmokėjusiam sąskaitos (**mokėjimo pranešimo**) už šilumą daugiau kaip 30 kalendorinių dienų, skaičiuojant nuo vėliausios leistinos sąskaitos (**mokėjimo pranešimo**) apmokėjimo dienos, (įsiskolinusiam vartotojui), šilumos tiekėjas turi teisę sutartyse nustatyta tvarka sustabdyti šilumos ir (ar) karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo šildymo ir (ar) karšto vandens prietaisus. Daugiabučiame name leidžiama sustabdyti tik karšto vandens pristatymą į įsiskolinusio vartotojo karšto vandens prietaisus.“

5 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Daugiabučiuose namuose, jeigu yra techninės galimybės ir vartotojai pageidauja, šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose suvartotos šilumos apskaitos prietaisus tiekimo-vartojimo ribos vietoje **šilumos skaitiklius arba šilumos daliklius. Už šių apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros sąnaudas įtraukiamos į šilumos pardavimo kainas arba nustatomas atskiras mokestis tik atitinkamos grupės vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai arba šilumos dalikliai. Šių apskaitos prietaisų rodmenys naudojami atsiskaitomaisiais šilumos apskaitos prietaisais nustatytam šilumos kiekiui paskirstyti buitiniams šilumos vartotojams.“**

6 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės įvyriaus vedėja

Agnė Petravičienė
2016-09-07

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-09-07

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 57 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) be papildomo mokesčio ir ne rečiau kaip dukart per kalendorinius metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį, gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą;“

2 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 3 punktu:

„3. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja nuo 2017 m. liepos 1 d.
3. Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-09

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 57 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) be papildomo mokesčio ir ne rečiau kaip dukart per kalendorinius metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį, gauti reguliarią sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą;“

2 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 3 punktu:

„3. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL 2014 L 307, p. 1).“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja nuo 2017 m. liepos 1 d.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė
2016-09-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius
2016-09-07

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo;“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės įgyvendinimo vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, **taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo;**“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Finanzų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja
Agnė Petravičienė

2016-09-09

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius

2016-09-09

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO PRIORITETINĖS TEISĖKŪROS INICIATYVOS POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Prioritetinės teisėkūros iniciatyvos pavadinimas

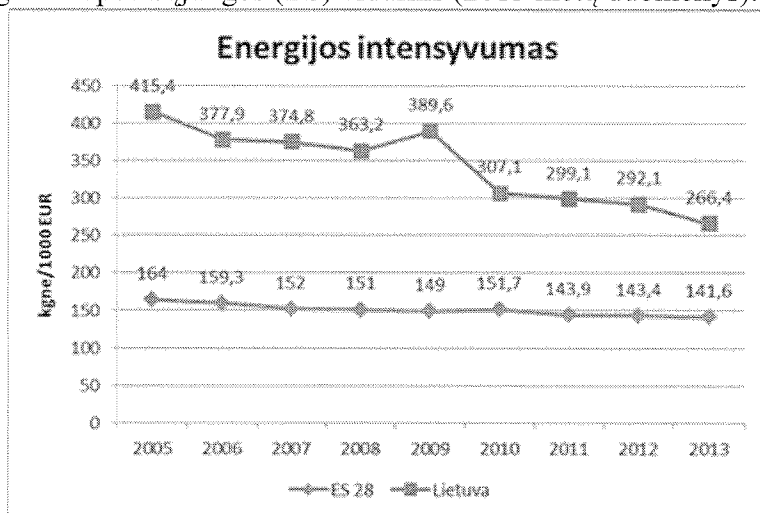
Igyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, reikalavimus (toliau – Direktyva) parengiant Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir susijusių energetikos sritį reglamentuojančių įstatymų pakeitimo projektus

Vertinimą atlikusi institucija

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

Problema

Lietuva, kaip ir dauguma kitų Europos valstybių, susiduria su esminiais iššūkiais trijose srityse: energijos tiekimo saugumo, energetikos sektoriaus konkurencingumo ir energetikos sektoriaus darnios plėtros. Tokią Lietuvos padėti nulėmė tiek istorinės ir politinės aplinkybės, tiek turimi riboti vidiniai energijos ištekliai. Lietuvoje energijos vartojimas vienam bendrojo vidaus produkto (BVP) vienetui (energijos intensyvumas) sukurti, remiantis „Eurostat“ duomenimis yra 1,88 karto didesnis negu Europos Sąjungos (ES) vidurkis (2013 metų duomenys).

Lietuvoje turi neišnaudoto energijos vartojimo efektyvumo srities potencialo, ypač elektros ir šilumos sektoriuose. Padidinus energijos vartojimo efektyvumą, energijos intensyvumas gali būti sumažintas.

Pagrindinės problemos – tai neefektyvus energijos vartojimas visuose Lietuvos ūkio (ekonomikos) sektoriuose (pramonė, energetika, transportas, žemės ūkis, atliekų tvarkymas, prekyba ir paslaugos), nėra privalomų mechanizmų, įgalinančių užtikrinti energijos vartojimo efektyvumo tikslų pasiekimą, didelis energijos suvartojimas pastatuose, nėra paskatų galutinio energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumo didinimui valstybės mastu, nėra skatinama energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir paslaugų rinka, nemotyvuojamos investicijos į efektyvesnių energiją ir energijos išteklius naudojančių technologijų taikymą, nedidelė vartotojų motyvacija taupyti energiją.

Tikslas

Didinti energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo efektyvumą, didinti energijos vartojimo efektyvumą svarbiausiuose Lietuvos ūkio sektoriuose, o ypač pastatų ir pramonės, ir užtikrinti Direktyvoje nustatytą suvartojamos energijos sutaupymo

tikslų įgyvendinimą. Pagal Direktyvos reikalavimus įvertinta, kad iki 2020 metų Lietuva privalo sutaupyti 11,674 TWh galutinės energijos.

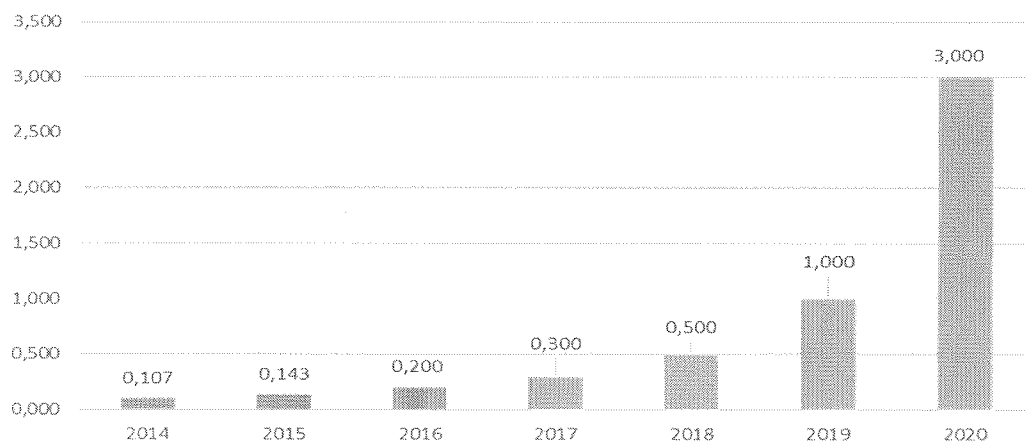
Vienas iš trijų pagrindinių Europos Sąjungos 20-20-20 tikslų yra iki 2020 metų padidinti energijos vartojimo efektyvumą 20 %. Šiuo metu įgyvendinamos energijos taupymo priemonės nepakankamos šiam tikslui pasiekti. Prognozuojama, kad nesiimant papildomų priemonių energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityje ir išliekant panašioms augimo tempams (2 % per metus) galutinės energijos poreikiai išaugtų apie 13 % – nuo 54,9 TWh 2012 metais iki 60-62 TWh 2020 metais.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimas prisideda prie ekonomikos augimo, užimtumo didinimo, inovacijų diegimo ir socialinės atskirties mažinimo. Direktyvos nustatytą suminiu būdu apskaičiuotą energijos sutaupymo tikslą (11,674 TWh) (toliau – Sutaupymo tikslą) planuojama pasiekti įvertinant šiuo metu galiojančių energijos vartojimo efektyvumo didinančių priemonių įtaką bei papildomai patvirtinant naujas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Sutaupymo tikslo skaičiavimas:

	2010	2011	2012	
Galutinis energijos suvartojimas pramonės sektoriuje, tūkst. tne	900	941	1001	2010-2012 m. vidurkis, tūkst. tne
Galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje, tūkst. tne	1.551	1.544	1.575	
Galutinis energijos suvartojimas kituose sektoriuose, tūkst. tne	2.308	2.230	2.184	
Galutinis energijos suvartojimas, iš viso, tūkst. tne	4.759	4.715	4.759	4.744
Galutinis energijos suvartojimas, iš viso (išskyrus transporto sektorių), tūkst. tne	3.208	3.171	3.185	3.188

Metai	Sutaupymo tikslas		
	proc.	tūkst. tne	TWh
2014	1,5%	48	0,55
2015	3,0%	96	1,11
2016	4,5%	143	1,66
2017	6,0%	191	2,22
2018	7,5%	239	2,78
2019	9,0%	287	3,33
2020	10,5%	335	3,89
Iš viso:		1339	15,57
Tikslo sumažinimas 25%		1004	11,67

Vėlavimo įtaka kasmetiniams tikslams

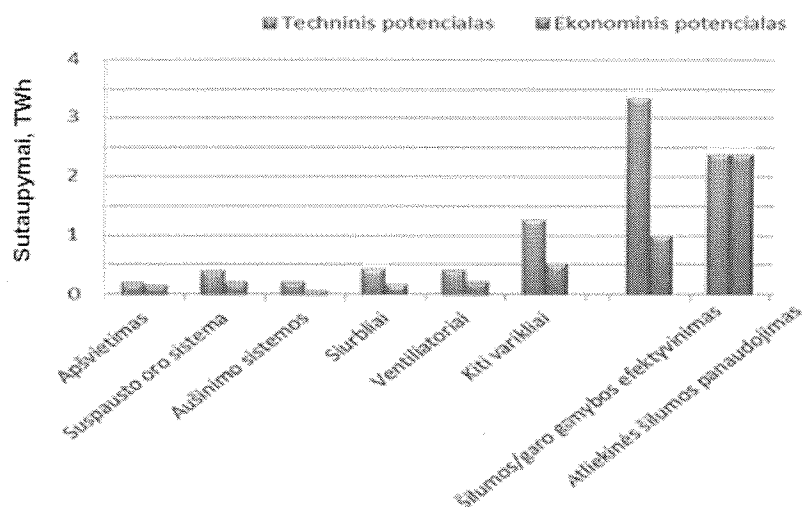

Pasiekimo schema (kaip papildoma informacija) pateikiama šiame paveikslėlyje:

Sutaupymo tikslo įgyvendinimas 11,674 TWh
(iki 2020)

<p>Degalų apmokestinimo įtaka suvartojimui 2,7 TWh</p> <p>Degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka energijos sutaupymams. Pvz. minimalus ES akcizas benzinui – 0,359 euro litrai, LT – 19,4% didesnis.</p>	<p>Daugiabučių atnaujinimo programa 2,67 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 320 mln. Eurų. Finansavimo būdas subsidija – 15-20%. Atnaujinta apie 3400 daugiabučių.</p>	<p>Viešųjų pastatų atnaujinimo programa 0,4 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos – 144 mln. Eurų. Atnaujinta apie 700 000 m² viešųjų pastatų ploto.</p>
<p>Energijos auditai pramonės įmonėse 1 TWh</p> <p>Skatinti įmones atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti nurodytas priemones. Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 23 mln. Eurų.</p>	<p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl vartotojų informavimo 2,44 TWh</p> <p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl galutinių vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Pvz. konsultacijos telefonu ar įrangos skolinimas. Finansavimo šaltinis – įmonių lėšos.</p>	<p>Susitarimai su įmonėmis 3 TWh</p> <p>Skatinti didžiąsias įmones diegti audituose nurodytas priemones taikant finansų inžineriją. Finansavimo šaltinis – įmonių lėšos.</p>

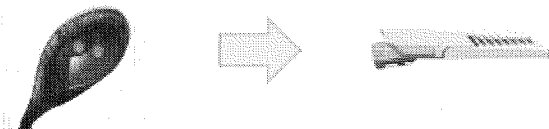
Lietuvoje didžiausias energijos vartojimo efektyvumo didinimo potencialas yra pastatų, pramonės ir transporto sektoriuose. Daugiabučių ir viešųjų pastatų atnaujinimo programos skirtos išnaudoti minėtą potencialą pastatų sektoriuje. Pagal UAB „Ekotermija“ atlikto tyrimo „Energijos vartojimo efektyvumo didinimo pramonės įmonėse potencialo ir priemonių, skatinančių efektyviai vartoti įvairias energijos rūšis, nustatymas“ rezultatus, Lietuvos pramonėje energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių atsipirkimo laikotarpis yra iki 3 metų (t.y. ekonominis) potencialas yra apie 0,198 TWh per metus ir būtina išnaudoti šį potencialą.

Atkreiptinas dėmesys, kad siekiant visiškai įgyvendinti Direktyvoje nustatytą Sutaupymo tikslą papildomai reikia įteisinti priemonę, kuri privalės sutaupyti 3 TWh arba kasmet 0,143 TWh galutinės energijos. Tokiam energijos kiekiui sutaupyti kasmet reikia investuoti apie 37-74 mln. eurų. Investicijų poreikio skaičiavimas pateikiamas šiame paveikslėlyje:

Preliminarus investicijų poreikio skaičiavimas

Efektyvumas padidėjo 65% ir sutaupo 0,16 kWh per 1 h

$$\text{Atsipirkimo laikotarpis} = \frac{\text{Investicija}}{(\text{Veikimo laikas} \times \text{Energos sutaupymas} \times \text{Energos kaina})}$$

$$\text{Atsipirkimo laikotarpis} = \frac{600 \text{ eurų}}{(4000 \text{ h} \times 0,16 \text{ kWh} \times 0,13 \text{ Euro/kWh})} = \frac{600 \text{ eurų}}{83,2 \text{ eurų}} = 7,2 \text{ metai}$$

Investicijų poreikis paskaičiuotas pagal energijos efektyvumo didinimo priemonių atsipirkimo laikotarpius pramonėje – 2-4 metai.

1 kWh sutaupyti reikia investuoti 0,26 – 0,52 euro. Kadangi kasmet reikia sutaupyti 143 GWh tai investicijų poreikis svyruoja nuo 37 iki 74 mln. Eurų.

Kadangi Sutaupymo tikslo įgyvendinimui reikalingos didžiulės lėšos, siūlome nustatyti jų finansavimo šaltinius. Galimi finansavimo šaltiniai yra įmonių nuosavos lėšos, dėl didesnio įmonių veiklos efektyvumo sutaupytos (*angl. OPEX*) lėšos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, biudžeto ar kitų šaltinių (pavyzdžiui, įgyvendinus susitarimą dėl statistinių duomenų pardavimo tarp Lietuvos ir Liuksemburgo).

Siekiant įgyvendinti Direktyvos tikslą, siūloma įteisinti **susitarimus su AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energos skirstymo operatorius“** dėl dalies priskirto Sutaupymo tikslo įgyvendinimo. Preliminariais vertinimais minėtos įmonės turėtų sutaupyti 3 TWh skaičiuojant suminiu būdu arba kasmet po 0,143 TWh arba 25,7 % Sutaupymo tikslo. Minėtos įmonės turėtų užtikrinti, kad **galutiniai vartotojai** sutaupys susitarime nurodytą konkretų energijos kiekį. Šis kiekis būtų

paskaičiuotas padalinant 3 TWh iš Sutaupymo tikslo kiekvienai įmonei proporcingai pagal galutiniams vartotojams patiekiamos energijos kiekį. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai galėtų būti įgyvendinami pramonėje, namų ūkiuose, transporte ir energetikos (šilumos, elektros ir dujų) sektoriuose nenustatant projektų įgyvendinimo vietos, tipo ar sektoriaus apribojimų. AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ pagal susitarime nustatytą tvarką teiktų Energetikos ministerijai arba jos įgaliotai institucijai ataskaitas apie įgyvendintas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Energijos vartojimo efektyvumo priemonių galimi pavyzdžiai yra tokie:

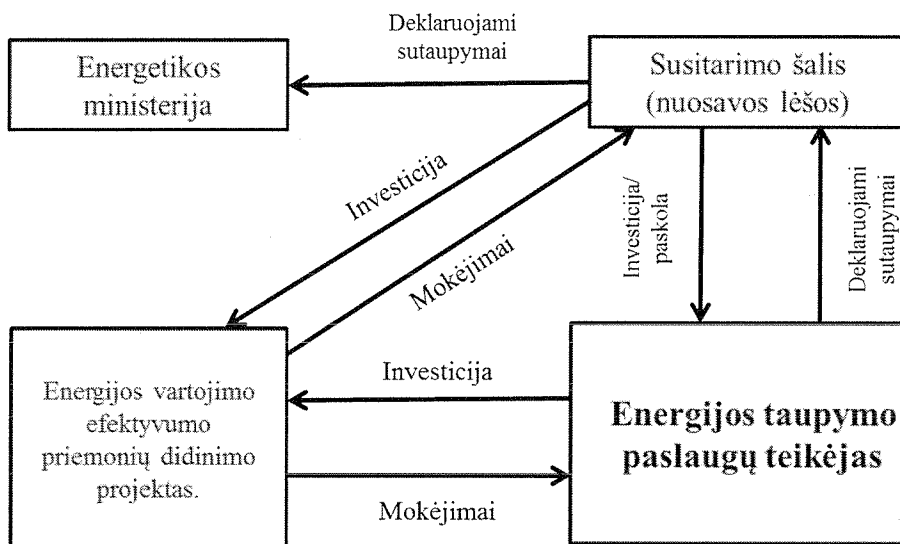
Standartinės energijos vartojimo efektyvumo priemonės	
•Atitvarų apšiltinimas	•Kitų skaidrių atitvarų keitimas
•Perdangų apšiltinimas	•Šildymo sistemų balansavimas
•Langų ir stoglangių keitimas	•Šilumos punktų atnaujinimas
•Išorinių įėjimo durų keitimas	•Apšvietimo sistemų atnaujinimas
•Vartų keitimas	•Švieslangių keitimas

Energijos vartojimo efektyvumo priemonės pramonėje			
Elektros varikliai ir pavaros	•Variklių tuščios eigos apribojimas esant kintamam apkrovimo režimui	Katilinės	•Įrenginių paviršių izoliavimas •Ekonomiškųjų idėjų įdiegimas
Suspausto oro sistemos	•Suspausto oro gamybos decentralizavimas •Suspausto oro gamybos metu atliekinės šilumos panaudojimas	Apšvietimo sistemos	•Vidaus ir išorės apšvietimo sistemų atnaujinimas
Šildymo sistemos	•Šildymo sistemos įrenginių izoliacija •Šildančio vandens temperatūros optimizavimas	Gamybos procesas	•Energetinių resursų valdymo optimizavimas
Temperatūriniai procesai	•Atliekinės šilumos panaudojimas •Įrenginių šiluminių paviršių izoliavimas	Siurblinės	•Elektros pavarų su dažnio keitikliu įrengimas

AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateiktos energijos galutiniams vartotojams kiekis sudarytų apie 60 % nuo visos elektros, šilumos ir dujų sektoriuose galutiniams energijos vartotojams pateiktos energijos kiekio. Šios įmonės pasirinktos todėl, kad didžiausią sutaupymo potencialą ir trumpiausią atsipirkimo laikotarpį turi energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, susijusios su elektros energija. Šilumos tiekėjai nėra įtraukti į minėtų įmonių sąrašą, kadangi veikla ir galimybės taikyti Energijos taupymo paslaugų teikėjo modelį yra apribotos nacionalinėje teisėje.

Įmonės energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus pas galutinius vartotojus įgyvendins pačios arba per trečiuosius asmenis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektai būtų įgyvendinami taikant finansų inžineriją, t.y. lengvatines paskolas, garantijas ar palūkanų kompensavimus. Įmonės galės naudoti Energijos taupymo paslaugų teikėjo (ETPT arba angl. ESCO) modelį. ETPT yra asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas ir (arba) diegiantis energijos vartojimo efektyvinimo priemones energijos vartotojams. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės būtų finansuojamos iš įmonės lėšų ir/arba pasinaudoti Energijos efektyvumo fondu. Energijos efektyvumo fondas būtų kaip priemonė apjungti kelis

finansavimo šaltinius (pavyzdžiui, biudžeto, Europos struktūrinių fondų lėšas ir t.t.). Kadangi prioritetą teikiamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms, kurių atsipirkimo laikotarpis svyruoja apie 3 metus, atitinkamai taikant finansų inžineriją, lėšų poreikis pirmaisiais metais būtų apie 30-60 mln. eurų, o įvertinus grįžtančias lėšas bendras poreikis per pirmus 3 metus svyruotų apie 60-120 mln. eurų. Lėšų poreikis skaičiuojamas remiantis prielaidomis, kad 1 kWh sutaupyti reikės investuoti apie 0,26-0,52 euro (energijos vartojimo efektyvumo priemonių investicijų atsipirkimo laikotarpis svyruotų 2-4 metų laikotarpiu, skaičiuojant elektros energijos kainą) ir finansuojama dalis sudarytų apie 80% nuo visų investicijų. Atkreiptinas dėmesys, kad šios lėšos būtų grįžtančios ir jomis būtų finansuojami nauji projektai vėlesniu laikotarpiu. Principinė finansavimo schema yra tokia:

Poveikis atitinkamai sričiai (energetikos sektoriui)

Pagal pasirašytus susitarimus AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“ iki 2020 metų turės sutaupyti 3 TWh galutinės energijos arba 0,143 GWh galutinės energijos kasmet. Tai teigiamai atsilieptų energijos sektoriui, kadangi Lietuvos energijos suvartojimas kasmet auga apie 0,11 TWh numatoma, kad tik šios priemonės įgyvendinimas iki 2020 metų leistų išlaikyti galutinės energijos suvartojimą dabartiniame lygyje. Sumažėjęs galutinės energijos suvartojimas padidintų energijos tiekimo saugumą ir sumažintų priklausomybę nuo energijos išteklių, galutiniams vartotojams mažiau reikėtų mokėti už energijos išteklius. Kadangi nustatytas tikslas būtų siekiamas skatinant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektus, bus sudarytos prielaidos atsirasti naujai paslaugų rinkai – numatoma, jog bus steigiamos energijos taupymo paslaugų bendrovės, kurios konsultuodamos ir (arba) diegdamos energiją taupančias priemones prisidės prie energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių finansavimo, prisiims riziką, susijusią su energijos taupymo priemonių įgyvendinimu ir sutaupymų tikslo pasiekimu.

Poveikis valstybės finansams

Lietuvoje galutiniams vartotojams patiektas energijos kiekis, remiantis 2013 metų statistiniais duomenimis, elektros sektoriuje sudarė apie 8,9 TWh, šilumos 9,8 TWh ir gamtinių dujų – 5,7 TWh. Remiantis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos interneto svetainėje skelbiamais duomenimis, 2014 metais vidutinė elektros kaina buvo 0,132 euro/kWh, dujų – 0,66 euro/m³ ir šilumos – 0,066 euro/kWh. Lietuvoje elektros energijai ir dujoms yra taikomas 21 % PVM (į biudžetą

surenkama apie 249 mln. eurų iš elektros ir 85 mln. eurų iš dujų) ir lengvatiniis 9 % PVM šilumos energijai (į biudžetą surenkama apie 59 mln. eurų). Skaičiavimai pateikti remiantis parduotais energijos kiekiais ir PVM dalimi energijos kainoje. Šiuo metu galioja 1,01 euro akcizas už 1 MWh elektros energijos ir lengvatiniis 0,52 euro už 1 MWh akcizų tarifas taikomas elektros energijai, kuri naudojama verslo reikmėms.

Akcizas už elektros energiją netaikomas elektros energijai, naudojamai visų rūšių elektros energijos gamybos, skirstymo bei perdavimo procesams ir šiems procesams palaikyti ir elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

Siekiant pasiekti Sutaupymo tikslą reikės įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektų, kurių bendra investicijų vertė apie 200-400 mln. eurų. Skaičiavimai remiasi prielaidomis, kad 1 kWh sutaupyti reikės investuoti apie 0,26-0,52 euro (energijos vartojimo efektyvumo priemonių investicijų atsipirkimo laikotarpis būtų 2-4 metai, skaičiuojant elektros energijos kainą).

Kadangi įgyvendinus Direktyvos reikalavimus energijos suvartojimas išliktų panašaus lygio, surenkamų lėšų į biudžetą dydis iš PVM ir akcizų nesikeistų. Kita vertus kasmet sutaupytos energijos (0,143 TWh) vertė pagal dujų kainą šilumai būtų ~ 8,3 mln. eurų arba ~6 mln. eurų pagal importuojamos elektros kainą. Atitinkamai iki 2020 metų nereikėtų importuoti energijos išteklių, kurių vertė būtų apie 30-40 mln. eurų. Kadangi energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių gyvavimo laikas vidutiniškai yra 10 metų, energija bus taupoma ir po 2020 metų ir bendra priemonių vertė būtų lygi 70-80 mln. eurų.

Preliminariais vertinimais į energijos vartojimo efektyvumo priemones investuoto 1 euro sukuriama vertė multiplikatorius lygus 2. Multiplikuota įtaka Lietuvos ekonomikai siektų 30-80 mln. eurų, ir tai leistų sukurti apie 200-300 naujų darbo vietų. PVM būtų surenkama apie 7-17 mln. eurų. Įmonių ir darbuotojų socialinio draudimo ir pajamų mokesčiai kasmet sudarytų apie 0,5-1,2 mln. eurų.

**Poveikis
administraci
nei naštai**

Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 692 yra patvirtintos Efektyvaus energijos išteklių ir energijos vartojimo stebėsenos taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės), kurios nustato pastatų, technologinių procesų, įrenginių ar transporto objektų, kuriuose įdiegtos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir kurioms įdiegti skirta finansinė parama iš valstybės institucijų įgyvendinamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo programų, stebėsenos atlikimo reikalavimus. Pagal šias Taisykles informaciją teikia už energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimą atsakingos Energetikos, Aplinkos, Finansų, Susisiekimo, Ūkio, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijos bei kitos institucijos ir pagal programų finansinę paramą gaunantys asmenys. Šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas Taisyklių pakeitimo projektas, kuriame bus nustatyta informacijos teikimo tvarka atitinkanti Direktyvos reikalavimus.

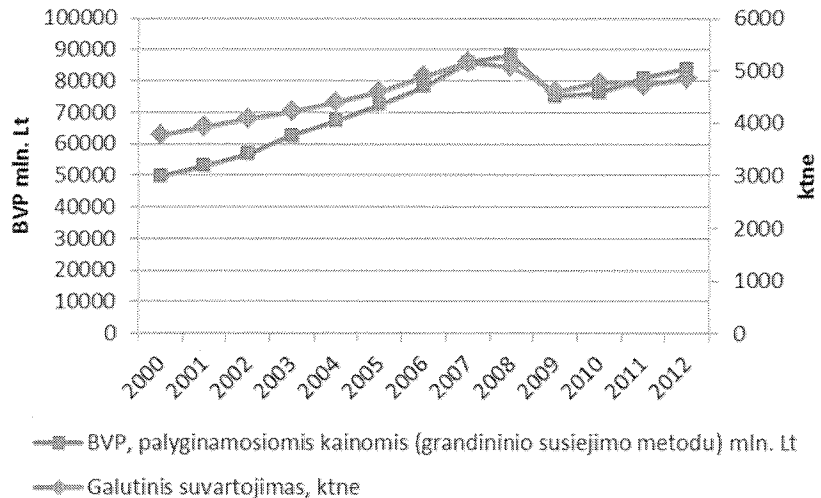
Susitarimus pasirašiusioms AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energos skirstymo operatorius“ teiks Energetikos ministerijai informaciją, susijusią su projektų įgyvendinimu (sutaupytos energijos dydis, efektyvumo priemonių įdiegimo laikotarpis, vieta ir t.t.), o Energetikos ministerijai arba jos įgaliota institucija pateiktą informaciją tikrins ir teiks apibendrintas ataskaitas Europos Komisijai.

Administracinė našta kitiems vartotojams ar institucijoms nedidės.

**Poveikis
ekonomikai**

Energijos intensyvumas, apibrėžiamas kaip pirminės energijos sąnaudų (įvertintų energijos vienetais) santykis su šalyje sukurtu BVP (apskaičiuotu palyginamosiomis kainomis nacionaline valiuta ar bendrąja valiuta), nuosekliai mažėjo ir 2012 metais buvo lygus 88,1 kgne/tūkst. litų, arba buvo 64,4 % mažesnis nei 2000 metais.

Siekiant pagal šį rodiklį pasiekti dabartinę ES šalių vidurkį, paskaičiuotą taikant perkamosios galios pariteto rodiklius, Lietuvoje energijos vartojimo efektyvumą reikia padidinti dar beveik 20 %. Taip pat pateikiame BVP ir galutinio energijos suvartojimo priklausomybės grafiką.

Neskatinant energijos vartojimo efektyvumo didinančių priemonių diegimo bus nepasinaudota galimybe mažinti energijos išteklių ir galutinės energijos suvartojimo, nebus didinamas įmonių konkurencingumas, tai neigiamai paveiks investicinį klimatą ir inovacijų diegimą įmonėse. Didėjant energijos žaliavų kainoms didėtų valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšų poreikis energetinių žaliavų įsigijimui bei ūkio subjektų gaminamos produkcijos savikaina, nebūtų suteikta paskatų energetikos infrastruktūros modernizavimui, energijos gamybos, tiekimo saugumui ir konkurencingumui gerinti.

Įgyvendinant numatomą teisinį reguliavimą nėra numatyta jį taikyti kuriuose nors regionuose išskirtinai – jo poveikis bus vienodas visoje šalyje ir priklausys nuo dalyvaujančių šalių aktyvumo bei finansinių galimybių. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės gali būti diegiamos pas visus galutinius energijos vartotojus.

Poveikis socialinei aplinkai

Senas pastatų fondas ir didelės energijos išteklių kainos turi neigiamos įtakos socialinei aplinkai. Numatomas teisinis reguliavimas sudarys galimybę sumažinti galutinių vartotojų išlaidas už energiją, pagerins pastatų fondo būklę. Atsiradus naujai energijos taupymo paslaugų rinkai bus sukurta nuo 200 iki 300 papildomų darbo vietų.

Poveikis aplinkai

Didėjantis galutinės energijos sunaudojimas didina aplinkos taršą, taip pat didės (arba nemažės) išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai. Įgyvendinus nustatytus tikslus į aplinką nebus išmesta apie 680 tūkst. tonų anglies dioksido. Pagerės oro ir vandens kokybė, mažės gyventojų sergamumas.

Kita svarbi informacija

Rengiant šią numatomo teisinio reguliavimo prioritetinės teisėkūros iniciatyvos poveikio vertinimo pažymą apibendrinti atliktų studijų rezultatai, konsultuotasi su valstybės įmonės Energetikos agentūros atstovais, atsižvelgta į Danijos 10 metų bei kitų šalių patirtį įgyvendinant įpareigojimų sistemą, vadovautasi Direktyvoje pateiktomis nuostatomis bei rekomendacijomis.

Rengiant įstatymų projektus bus konsultuojamasi su susijusiomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, suinteresuotomis įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis.

Sutaupymo tikslo įgyvendinimo schemoje pateikiama papildoma informacija apie kitas Sutaupymo tikslo pasiekimo priemones: daugiabučių ir viešosios paskirties pastatus atnaujinimą, gatvių apšvietimo infrastruktūros modernizavimas, savanoriškų susitarimų dėl vartotojų informavimo įteisinimas.

Iki 2020 metų planuojama atnaujinti apie 3400 daugiabučių per Daugiabučių atnaujinimo programą, apie 700 000 kvadratinį metrų viešosios paskirties (valstybės ir savivaldybių) pastatų ploto per Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą ir modernizuoti apie 100 000 šviestuvų pasinaudojant ES struktūrine parama.

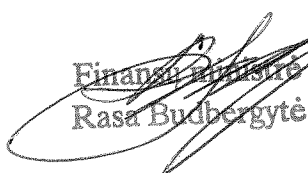
Sutaupymo tikslo pasiekimui siūloma įstatymų lygmeniu įteisinti susitarimus su energijos tiekėjais dėl vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo priemones arba elgseną (pavyzdžiui: skambučiai vartotojams, informavimas elektroniniu paštu, su energijos vartojimu efektyvumo didinimu susijusių renginių organizavimas, vartotojų informavimas per spaudą ir kt.). Energijos tiekėjai pasirašytų susitarimus su Energetikos ministerija arba jos įgaliota institucija dėl kasmetinių vartotojų informavimo priemonių apimčių ir vėliau teiktų ataskaitas apie atliktus darbus. Direktyvos įgyvendinimo tikslais panašią priemonę Europos Komisijai deklaravo Suomija. Ši priemonė sutaupyti apie 2,44 TWh energijos ir tai sudarytų 20,9 % Sutaupymo tikslo.

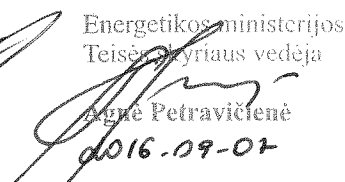
Direktyva taip pat leidžia įvertinti degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaką energijos sutaupymams. Tokias priemones Europos Komisijai deklaravo 10 ES šalių: Austrija, Estija, Suomija, Vokietija, Graikija, Airija, Olandija, Ispanija, Didžioji Britanija ir Švedija. Lietuvoje akcizai degalams ir mokesčiai viršija ES minimalius dydžius benzinui – 21 %, suskystintoms naftos dujoms – 243 % ir neviršija normų dyzelinui. Pridėtinės vertės mokestis ES nustatytas minimalus – 15 %, Lietuvoje jis lygus 21 %.

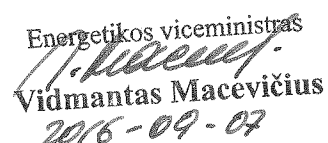
Skaiciavimai remiasi Švedijos parengta metodika, kurią taip pat pritaikė Suomija ir Estija. Švedija deklaravo 125 %, Suomija 47 %, Estija – 73 % ir Lietuva – 23 % atitinkamai pagal Direktyvą paskaičiuoto tikslo. Lietuvos tikslas paskaičiuotas remiantis Suomijos pavyzdžiu. Bendra didesnių akcizų ir mokesčių įtaka siekia apie 2,7 TWh ir tai sudaro 23 % Sutaupymo tikslo.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Mindaugas Stonkus
Pareigos	Patarėjas
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	8 706 64 764, mindaugas.stonkus@enmin.lt

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja
Agnė Petravičienė
2016-09-07

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-09-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 34 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠILUMOS ŪKIO ĮSTATYMO NR. IX-1565 2, 11, 12, 14 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 57 STRAIPSNIO IR PRIEDO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO PAŽYMA

Ei l. Nr.	Pastabos, pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai, komentarai bei pataisytų punktų siūloma redakcija
	Lietuvos respublikos Vyriausybės kanceliarija Teisės departamentas 2016-06-29 raštas Nr. NV-2099	
	<p>1. Energetikos ministerija Projektu teikdama Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektą (toliau-Įstatymo projektas) teikime nurodo, kad Įstatymo projektas ir kiti su tuo susiję keičiami įstatymų projektai parengti siekiant įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (toliau-Direktyva). Pastebėtina, kad Direktyvos 7 straipsnio „Energinės vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos“ 9 dalies c punkte nurodyta, kad kaip viena iš politikos priemonių, užtikrinančių energijos taupymą tarp galutinių vartotojų yra reglamentai arba savanoriški susitarimai, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas. Įstatymo projekto 10 str. 3 dalies nuostata, kurioje nurodyti susitarimai su energetikos įmonėmis (joje išbraukiamas žodis „savanoriški“), diskutuotina keliais aspektais, tame tarpe ir dėl atitikties Konstitucijai. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva – tai teisinių galimybių visuma, sudaranti prielaidas asmeniui savarankiškai priimti jo ūkinei veiklai reikalingus sprendimus, suponuojanti inter alia sutarčių sudarymo laisvę Konstituciniai teisinės valstybės, teisingumo principai suponuoja tai, kad ūkinės veiklos ribojimo (draudimo) priemonės turi atitikti</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymų projektai (toliau – Įstatymų projektai) parengti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje priimtus sprendimus, kuriuose nuspręsta 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus įgyvendinti sudarant susitarimus su valstybės valdomomis energetikos įmonėmis: AB „Litgrid“, AB „Amber Grid“, AB „Energinės skirstymo operatorius“.</p> <p>Įstatymų projektai patikslinti pagal antrą pastabos dalį.</p>

siekiamus teisėtus ir visuotinai svarbius tikslus, neturi varžyti ūkinės veiklos laisvės ir iniciatyvos akivaizdžiai labiau negu reikia šiems tikslams pasiekti; tarp siekiamo tikslo ir pasirinktų priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra (proporcingumas) (2009 m. spalio 8 d. Konstitucinio Teismo nutarimas). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta bei į tai, kad Įstatymo projektas nenustato šių susitarimų aiškaus savanoriškumo sudarymo, abejotina, ar tokiu būdu nebūtų kėsinamasi į sutarčių sudarymo laisvę tarp Įstatymo projekte minimų energetikos įmonių bei šių asmenų asmens ūkinės veiklos laisvę ir iniciatyvą platesniame kontekste – turint omenyje Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalies nuostatą, jog Lietuvos ūkis grindžiamas privačios nuosavybės teise, asmens ūkinės veiklos laisve ir iniciatyva, taip pat svarstyтина, ar Įstatymo projekto 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnyje siūlomas teisinis reguliavimas neprieštarauja Konstitucijos 46 straipsnio 1 daliai. Šiuo aspektu vertintina ir Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 7, ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalis bei 2 straipsnio 1 ir 2 dalys.

Be to, manytina, kad Įstatymo projekto 10 str. 6 dalyje įtvirtinta nuostata galėtų būti traktuojama kaip nuosavybės neliečiamumo principo pažeidimas. Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinta, kad nuosavybė neliečiama, o nuosavybės teises saugo įstatymai. Konstitucinis Teismas savo aktuose yra ne kartą konstatavęs, kad pagal Konstituciją savininkas turi teisę su jam priklausančiu turtu atlikti bet kokius veiksmus, išskyrus uždraustus įstatymu, naudoti savo turtą ir lemti jo likimą bet koku būdu, kuriuo nepažeidžiamos kitų asmenų teisės ir laisvės (Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d., 2008 m. gegužės 20 d., 2008 m. spalio 30 d. nutarimai). Nuosavybės teisė nėra absoliuti, tačiau pagal Konstituciją riboti asmens teisės ir laisvės, taip pat ir ūkinės veiklos laisvę, nuosavybės teises galima, jeigu yra laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; ribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir Konstitucijoje įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; ribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei jų esmė; yra laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (Konstitucinio Teismo 2004 m. sausio 26 d., 2006 m. gegužės 31 d., 2008

	m. gruodžio 4 d., 2009 m. balandžio 29 d. nutarimai). Taip pat manytina, kad Įstatymo projekto 10 str. 6 dalies nuostata gali pažeisti ir Akcinių bendrovių įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą akcininkų turtinę teisę gauti bendrovės pelno dalį (dividendą).	
II	Teisingumo ministerija 2016-09-02 raštas Nr.(1.6)2T-1053	
1	20. Projekto 1 rengėjams siūlytume pagrįsti Projekto 1 12 straipsnio 7 dalies nuostata, kadangi nėra aišku, ar energijos vartojimo audito atlikimo priežiūra būtų vykdoma smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams, jeigu jie atliktų energijos vartojimo auditą.	Neatsižvelgta. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB, (toliau – Direktyva) 8 straipsnio 4 dalyje nustatomas įpareigojimas tik įmonėms, kurios nėra smulkios ir vidutinio verslo subjektai. Smulkios ir vidutinio verslo priežiūra nebus vykdoma, kadangi Direktyvą nenustato tokio įpareigojimo valstybės narėms.
2	41. Kartu Projekto 1 rengėjams siūlytume pakartotinai įvertinti tai, kad Įstatymo 1 nuostatos nesistemiškai reguliuoja ir kai kuriais atvejais į Projekto 1 reguliavimo dalyką patenkantys klausimai reguliuojami kitų įstatymų (pvz., Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo).	Atsižvelgta iš dalies. Kai kurios kitų įstatymų nuostatos perkeltos į Energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektą. Atkreiptinas dėmesys, kad energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimai yra horizontalaus pobūdžio ir jie yra nustatyti ne tik Direktyvoje, bet ir kitose Europos Sąjungos direktyvose ir kurių nuostatos buvo perkeltos atitinkamais teisės (Pvz. Pastatų energinio naudingumo direktyva 2010/30/ES, Elektros energijos vidaus rinkos direktyva 2009/72/EB)
3	43. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnio 18 punkte nurodyta, kad Energetikos ministerija „nustato energijos vartojimo pastatuose, įrenginiuose ir technologiniams procesams audito atlikimo tvarką ir sąlygas...“. Siūlytume braukti nuostata „ir sąlygas“, kadangi kitu atveju šias sąlygas būtina įtvirtinti įstatyme.	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymų projektais nebuvo keičiamos Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 6 straipsnio 18 punkto nuostatos. Direktyva taip pat nereglamentuoja šių nuostatų.
4	47. Siūlome apibrėžti Projekto 3 vartojamas sąvokas „sisteminės paslaugos“, „sisteminių paslaugų teikimas“.	Neatsižvelgta. Sąvokos jau reglamentuotos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2 straipsnyje.
5	48. Projekto 3 8 straipsniu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 59 straipsnį nauja 7 dalimi (kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir	Neatsižvelgta. Teisinis pagrindas nustatytas Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje.

	papildomas paslaugas). Projekto 3 rengėjams siūlytume pagrįsti, koku teisiniu pagrindu remiamasi darant prezumpciją, jog šioje dalyje nustatytas paslaugas gali teikti išimtinai tik perdavimo sistemos operatorius.	
6	49. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume detalizuoti Projekto 3 10 straipsnyje vartojamas nuostatas „reagavimo į paklausą priemonių diegimas“, „elektros energijos pajėgumų plėtros priemonės“, reglamentuojant subjektus, kurie šias priemones nustato, ir subjektus, kurie šias priemones įgyvendina.	Atsižvelgta iš dalies. Patikslintos formuluotės pagal Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme naudojamas sąvokas.
7	53. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 7 straipsnio 8 dalyje siūloma nustatyti, kad „asmuo atliktą įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatytai tvarkai iki prašymo jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo“. Pastebėtina, kad Projekto 4 įgyvendinamajame teisės akte galės būti nustatytos tik atitinkamos procedūros, tačiau, jeigu būtų numatoma joje reguliuoti pritarimo arba nepritarimo atliktai analizei pagrindus ir tai galėtų sukelti subjektui neigiamų pasekmių, atitinkamos nuostatos turėtų būti įtvirtinamos įstatyminiu lygmeniu. Be to, Projekto 4 rengėjams siūlome įvertinti, ar šios nuostatos įgyvendinimui nereikės keisti kitų teisės aktų (pvz., Lietuvos Respublikos statybos įstatymo).	Neatsižvelgta. Subjekto pateikta kaštų ir naudos analizė bus vertinama pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. kovo 30 d. nutarime Nr.33 „Dėl energijos išteklių ir energijos efektyvaus vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus, kuriuo taip pat įgyvendinamos Direktyvos nuostatos susijusios su kaštų ir naudos atlikimu.
8	54. Siūlytume braukti Projekto 4 3 straipsnio 2 dalies nuostatą „už šio straipsnio 4 dalyje numatytų šilumos skaitiklių įrengimą, priežiūrą ir patikrą nustatomas atskiras mokestis vartotojams, kuriems įrengti šilumos skaitikliai“, kadangi ji dubliuoja Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 16 straipsnio 3 dalies nuostatas.	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 16 straipsnio 3 dalies nuostatos reglamentuoja atveją, kai daugiabučių vartotojai savo noru įsirengia šilumos skaitiklius ir už tai nustatomas atskiras mokestis nustatomas. Projekto 4 3 straipsnio 2 dalies nuostata taikoma visiems pastatams (ne tik daugiabučių namams), bet ir tik tai atvejais kai yra statomas naujas pastatas arba atlieka pastato kapitalinis atnaujinimas.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja
Agnė Petravičienė
2016-09-07

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2016-09-07

Finansų ministrė
Rasa Pukienė

ma 9 kl (LRV posdis)

2012 M. SPALIO 25 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2012/27/ES DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO, KURIA IŠ DALIES KEIČIAMOS DIREKTYVOS 2009/125/EB IR 2010/30/ES BEI KURIA PANAIKINAMOS DIREKTYVOS 2004/8/EB IR 2006/32/EB, IR NACIONALINIŲ TEISĖS AKTŲ ATITIKTIES LENTELĖ

<p>2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB</p>	<p>Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas (toliau – Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 34 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Energetikos įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 57 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 11, 12, 14 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas)</p> <p>Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo projektas)</p>	<p>Direktyvos perkėlimo įgyvendinimo lygis – Visiškas</p>
<p>I SKYRIUS DALYKAS IR TAIKymo SRITIS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLAI</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas</p>	<p>Visiškas</p>

<p>1 straipsnis</p> <p>1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiektas Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir sudarytos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.</p> <p>Joje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus.</p> <p>2. Šioje direktyvoje nustatyti būtiniausi reikalavimai, ir jie nekliudo nė vienai valstybei narei toliau taikyti arba nustatyti griežtesnes priemones. Tokios priemonės turi atitikti Sąjungos teisę. Jei nacionalinės teisės aktuose numatomos griežtesnės priemonės, valstybė narė apie tokius teisės aktus praneša Komisijai.</p>	<p>1. Šis įstatymas nustato energijos vartojimo efektyvumo didinimo valstybinio valdymo, reglamentavimo ir priežiūros teisinius pagrindus.</p> <p>2. Šio įstatymo tikslas – užtikrinti visose Lietuvos ūkio srityse suvartojamos energijos sutaupymus, atitinkančius Lietuvai Europos Sąjungos teisės aktais įtvirtintus energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus, bei efektyviai gaminti, tiekti ir vartoti energiją.</p> <p>3. Šiuo įstatymu siekiama įgyvendinti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL 2012 L 315, p. 1).</p>	
<p>2 straipsnis</p> <p>Terminų apibrėžtys</p> <p>Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:</p> <p>1) energija – visų formų energetikos produktai, – degusis kuras, šiluma, atsinaujinančiųjų išteklių energija, elektra ar kitos formos energija, kaip apibrėžta 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (1) 2 straipsnio d punkte;</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>9. Pirminė energija – gamtinių išteklių energija: organiniame kure (naftoje, durpėse, biomasėje ir kt.) sukaupta energija, branduolinė (atominė) energija, vandens potencinė energija, vėjo, saulės, geoterminei, cheminių procesų energija.</p> <p>7. Galutinė energija – energija, pateikta pramonės, statybos, žemės ūkio, kitų ekonominės veiklos rūšių įmonių galutiniams vartotojams ir namų ūkiams. Šio įstatymo tikslais organinis kuras taip pat laikomas energija.</p>	Visiškas
<p>2) pirminės energijos vartojimas – bendrasis vidaus vartojimas, išskyrus vartojimą neenergetinėms reikmėms;</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>10. Pirminės energijos suvartojimas – bendrosios šalies energijos vidaus sąnaudos, išskyrus vartojimą ne energetikos reikmėms.</p>	Visiškas
<p>3) galutinės energijos vartojimas – visa pramonės, transporto, namų ūkių, paslaugų ir žemės ūkio sektoriams tiekiamą energiją. Tai</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p>	Visiškas

neapima energijos, tiekiamos energijos transformavimui ir pačiam energetikos sektoriui;	8. Galutinės energijos suvartojimas – visas galutinės energijos, išskyrus energetikos veiklai skirtą energiją, kiekis.	
4) energijos vartojimo efektyvumas – sukurto darbo, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 4. Energijos vartojimo efektyvumas – darbo, paslaugų, prekių, energijos ir pirminės arba galutinės energijos sąnaudų santykis.	Visiškas
5) sutaupyta energija – sutaupytos energijos kiekis, kuris nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant suvartojimą prieš tai ir po to, kai buvo įgyvendinta energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, tuo pačiu užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 11. Sutaupyta energija – energijos kiekis, nustatomas matuojant ir (arba) įvertinant energijos suvartojimą prieš įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonę ir ją įgyvendinus, ir esant poreikiui perskaičiuojamas įvertinant aplinkos sąlygų pokytį, darančią poveikį energijos suvartojimui.	Visiškas
6) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas dėl technologinių, elgsenos ir (arba) ekonominių pokyčių;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 5. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė – priemonė, kuri sumažina energijos suvartojimą dėl technologinių, elgsenos ir (arba) fiskalinės politikos priemonių.	Visiškas
7) energetinė paslauga – fizinė nauda, naudingumas ar gėrybė, sukuriama derinant energiją su energetiškai efektyvia technologija ar veiksmu, kuris gali apimti eksploatavimą, techninę priežiūrą ir kontrolę, būtinus teikiant paslaugą, kuri teikiama pagal sutartį ir kurios teikimo įprastinėmis sąlygomis atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas ar sutaupyta pirminės energijos;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 1. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant technologijas mažinančias energijos suvartojimą ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos 1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.	Visiškas

	2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.	
11) energijos naudojimo vadybos sistema – tarpusavyje susijusių arba sąveikaujančių plano, kuriame nustatomas energijos vartojimo efektyvumo tikslas ir šio tikslo pasiekimo strategija, dalių visuma;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 3. Energijos vartojimo vadybos sistema – tarptautiniais ir Europos Sąjungos institucijų standartais apibrėžta energijos vartojimo efektyvumo tikslų nustatymo ir jų įgyvendinimo sistema.	Visiškas
18) politikos priemonė – reguliavimo, finansinė, fiskalinė, savanoriška arba informacijos teikimo priemonė, oficialiai nustatyta ir įgyvendinama valstybėje narėje siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus ar paskatas, kurie būtų palankūs tam, kad rinkos dalyviai teiktų ir įsigytų energetines paslaugas ir imtųsi kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 6. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonė – savanoriška, teisinio reguliavimo, finansinė arba informacijos teikimo priemonė, nustatyta ir įgyvendinama siekiant sukurti palankias sąlygas, nustatyti reikalavimus, kurie skatintų rinkos dalyvius teikti, gauti energijos taupymo paslaugas ir diegti kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.	Visiškas
24) energetinių paslaugų teikėjas – fizinis ar juridinis asmuo, teikiantis energetines paslaugas arba kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinio vartotojo įrenginiams ar galutinio vartotojo patalpose;	Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos 2. Energijos taupymo paslaugų teikėjas – asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas.	Visiškas
25) energijos vartojimo auditas – sisteminė procedūra, kurios tikslas yra gauti pakankamai informacijos apie pastato ar pastatų grupės, pramoninių ar komercinių procesų arba įrenginių, paslaugų privačiame arba viešajame sektoriuose energijos vartojimo charakteristikas, nustatyti ir apskaičiuoti ekonomiškai efektyvaus energijos taupymo galimybes bei pranešti rezultatus;	Energetikos įstatymo pakeitimo projektas 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip: „20. Energijos vartojimo auditas – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, transporto priemonėse, įrenginiuose ir technologiniams procesams arba	Visiškas

	bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešąsias ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės ir pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“	
27) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – naudos gavėjo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės teikėjo sutartis, tikrinama ir stebima visą susitarimo laikotarpį, kai už investicijas (darbą, prekių ar paslaugų tiekimą) į tą priemonę mokama atsižvelgiant į suderintą energijos vartojimo efektyvumo didinimo lygį ar kitą sutartą energinio naudingumo kriterijų, pvz., sutaupyta lėšas;	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga – atlygintina veikla, kuria sukuriamą energijos taupymo paslaugos teikimo sutartyje, sudarytoje tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo, nustatyta ekonominė vertė diegiant technologijas mažinančias energijos suvartojimą ar kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.</p> <p>2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.</p>	Visiškas
34) didelio naudingumo kogeneracija – II priede nustatytus kriterijus atitinkanti kogeneracija;	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi: „3¹. Didelio naudingumo kogeneracija – tai kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai pasiekiamas ne mažesnis kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos) sutaupymas, palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba pasiekiamas kuro sutaupymas mažesnės nei 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.“</p>	Visiškas

<p>45) agregatorius – energijos poreikio paslaugos teikėjas, surenkantis įvairias trumpalaikes vartotojų apkrovas, kad jas parduotų arba pateiktų jas aukcionui organizuotose energijos rinkose.</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Papildyti 2 straipsnį 15¹ dalimi:</p> <p>„15¹. Elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas – tarpininkas, atsakingas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriui už elektros energijos vartotojų grupės faktinės maksimalios leistinos naudoti galios atitikimą tų vartotojų deklaruotai leistinų naudoti galių sumai.“</p>	<p>Visiškas</p>
<p>5 straipsnis</p> <p>Pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo</p> <p>1. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. kasmet būtų renovuojama 3 % bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti bent minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, kuriuos ji nustatė taikydamą Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį.</p> <p>3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos 2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m². Nuo 2015 m. liepos 9 d. ta ribinė vertė sumažinama iki 250 m².</p> <p>Tais atvejais, kai valstybė narė reikalauja, kad įsipareigojimas kasmet renovuoti 3 % bendro patalpų ploto apimtų žemesnio nei centrinės valdžios lygio administraciniams padaliniais priklausančių ir jų naudojamų patalpų plotą, 3 % rodiklis apskaičiuojamas pagal atitinkamos valstybės narės centrinės valdžios subjektams ir šiems administraciniams padaliniais priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurie kiekvienų metų sausio 1 d. neatitinka taikant Direktyvos</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>6 straipsnis. Valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimas</p> <p>1. Kiekvienais metais turi būti atnaujinama ne mažiau kaip 3 procentai valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų naudojamų pastatų, esančių energetikos ministro patvirtintuose sąrašuose, ploto, siekiant įgyvendinti minimalius pastatų energinio naudingumo reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos statybos įstatyme.</p> <p>2. Prioritetas teikiamas valstybės institucijų ir įstaigų naudojamiems pastatams, kurių galutinės energijos suvartojimas yra didžiausias pastato ploto vienetai.</p>	<p>Dalinis</p>

2010/31/ES 4 straipsnį nustatytų nacionalinių minimalių energinio naudingumo reikalavimų ir kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m², o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m², bendrą plotą.

Įgyvendindamos visapusiškos centrinės valdžios subjektų pastatų renovacijos priemones pagal pirmą pastraipą, valstybės narės pastatų gali laikyti visą pastatą, įskaitant pastato atitvaras, įrangą, eksploatavimą ir techninę priežiūrą.

Valstybės narės reikalauja, kad įgyvendinant energijos efektyvumo didinimo priemones, kai tai ekonomiškai efektyvu ir techniškai įmanoma, pirmenybė būtų teikiama tiems centrinės valdžios subjektų pastatams, kurių energinis naudingumas yra žemiausias.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nenustatyti arba netaikyti 1 dalyje nurodytų reikalavimų šių kategorijų pastatams:

a) pastatams, kurie oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl savo ypatingos architektūrinės ar istorinės vertės, tokiu mastu, koku dėl tam tikrų būtiniausių energinio naudingumo reikalavimų laikymosi nepriimtinau pakistų charakteringos jų savybės arba išvaizda;

b) pastatams, priklausantiems ginkluotosioms pajėgoms arba centrinės valdžios subjektams ir naudojamiems nacionalinės gynybos tikslams, išskyrus atskiras gyvenamąsias patalpas arba ginkluotųjų pajėgų ir kito nacionalinės gynybos valdžios institucijų įdarbinto personalo naudojamus biurų pastatus;

c) pastatams, naudojamiems kaip kulto vietos ir religinei veiklai.

3. Jeigu valstybė narė konkrečiais metais renovuoja daugiau nei 3 % bendro centrinės valdžios subjektų pastatų ploto, perteklių ji gali įskaičiuoti į metinį renovavimo rodiklį kuriais nors iš trejų praėjusių ar ateinančių metų.

4. Valstybės narės gali į centrinės valdžios subjektų pastatų metinę renovavimo normą įskaičiuoti naujus pastatus, naudojamus ir įsigyjamus vietoj konkrečių centrinės valdžios subjektų pastatų, kurie

buvo nugriauti kuriais nors iš dvejų praėjusių metų, ar pastatus, kurie dėl intensyvesnio kitų pastatų naudojimo buvo parduoti, nugriauti ar nebenaudojami kuriais nors iš dvejų praėjusių metų.

5. 1 dalies tikslais valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. sudaro ir viešai paskelbia šildomų ir (arba) vėsinamų centrinės valdžios subjektų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 500 m², o nuo 2015 m. liepos 9 d. – 250 m², išskyrus pastatus, kuriems pagal 2 dalį taikoma išimtis, inventorių.

Inventoriuje pateikiami šie duomenys:

- a) patalpų plotas (m²) ir
- b) kiekvieno pastato energinis naudingumas arba atitinkami duomenys apie energijos sąnaudas.

6. Nedarant poveikio Direktyvos 2010/31/ES 7 straipsniui, valstybės narės gali pasirinkti požiūrį, alternatyvų šio straipsnio 1–5 dalims, ir imtis kitų ekonomiškai efektyvių priemonių, įskaitant esmines renovacijas ir pastatų naudotojų elgsenos keitimo priemones, kad ne vėliau kaip 2020 m. reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupyta energijos kiekis būtų bent lygiavertis pagal 1 dalį reikalaujamam kiekiui, apie kurį pranešama kasmet.

Alternatyvaus požiūrio taikymo tikslu valstybės narės gali įvertinti, kiek energijos būtų sutaupyta pagal 1–4 dalis, naudodamos referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų energijos suvartojimo prieš renovavimą ir po jo tinkamas standartines vertes ir atsižvelgdamos į jų turimo pastatų fondo ploto įvertinimą. Referencinių centrinės valdžios subjektų pastatų kategorijos turi būti reprezentatyvios atsižvelgiant į tokių pastatų fondą.

Valstybės narės, pasirenkančios galimybę taikyti alternatyvų požiūrį, ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai, kokias alternatyvias priemones jos planuoja patvirtinti, ir nurodo, kaip jos užtikrintų centrinės valdžios subjektams nuosavybės teise priklausančių pastatų energinio naudingumo lygiavertį padidinimą.

<p>7. Valstybės narės skatina viešąsias organizacijas, be kita ko, ir regioniniu, ir vietos lygiu, ir už socialinius būstus atsakingas įstaigas, kurių veiklą reglamentuoja viešojo teisė, deramai atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją ir administracinę struktūrą:</p> <p>a) patvirtinti energijos vartojimo efektyvumo planą, kuris būtų atskiras arba platesnės klimato ar aplinkos apsaugos plano dalis ir kuriame būtų nustatyti konkretūs energijos taupymo ir vartojimo efektyvumo tikslai ir veiksmai, kad būtų sekama centrinės valdžios subjektų pastatų pavyzdžiu, nustatytu 1, 5 ir 6 dalyse;</p> <p>b) įgyvendinant minėtą planą nustatyti energijos naudojimo vadybos sistemą, įskaitant energijos vartojimo auditą;</p> <p>c) atitinkamais atvejais renovacijos finansavimui ir energijos vartojimo efektyvumo išlaikymo ar didinimo planų įgyvendinimui ilguoju laikotarpiu naudotis energetinių paslaugų bendrovių paslaugomis ir sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo.</p>	<p>5 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planas</p> <p>14. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) savo internetinėje svetainėje skatina perkančiąsias organizacijas rengti energijos vartojimo efektyvumo didinimo planus, kuriuose nustatyti sutaupytos energijos kiekiai ir jų įgyvendinimo priemonės.</p>	
<p>7 straipsnis</p> <p>Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos</p> <p>1. Kiekviena valstybė narė sukuria energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą. Ta sistema užtikrinama, kad, nedarant poveikio 4 daliai, kiekvienos valstybės narės teritorijoje veikiantys energijos skirstytojai ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonės, kurie yra paskirti įpareigotosiomis šalimis pagal 2 dalį, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. pasiektų bendrą galutinio energijos suvartojimo taupymo tikslą.</p> <p>Tas tikslas yra bent lygiavertis užtikrinimui, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais būtų sutaupomas naujas energijos kiekis, atitinkantis 1,5 % visų energijos skirstytojų arba visų mažmeninės prekybos energija įmonių kasmet galutiniams vartotojams parduodamo kiekio, apskaičiuojant pagal paskutinių trejų metų laikotarpio prieš 2013 m. sausio 1 d. vidurkį. Į šį apskaičiavimą</p>	<p>4 straipsnis. Privalomo sutaupyti galutinės energijos kiekio apskaičiavimas</p> <p>1. Lietuvai privalomas sutaupyti energijos kiekis yra nustatomas remiantis Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumą reglamentuojančiais teisės aktais. Šis kiekis lygus nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. sausio 1 d. kasmet sutaupytų energijos kiekių, pagal Statistikos departamento pateiktą statistinę informaciją atitinkančių 1,5 procento nuo 2010-2012 metų suvartotos galutinės energijos vidurkio, sumai ir kuris sumažinamas ne daugiau kaip 25 procentais, tokiu būdu:</p> <p>1) skaičiavime keičiant šias procentines vertes: 2014-2015 m. – 1 procentas; 2016-2017 m. – 1,25 procento; ir (arba)</p> <p>2) neįtraukiant į skaičiavimą parduoto energijos kiekio, panaudoto Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytose veiklose, kurioms reikalingi leidimai išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas; ir (arba)</p>	<p>Visiškas</p>

gali būti neištraukiama dalis ar visas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis.

Valstybės narės nusprendžia, kaip apskaičiuotas naujas sutaupyta energijos kiekis, nurodytas antroje pastraipoje, turi būti išdėstytas per šį laikotarpį.

2. Atsižvelgiant į 3 dalį, kiekviena valstybė narė gali:

a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies antrą pastraipą, naudojant 1 % vertes 2014 m. ir 2015 m.; 1,25 % – 2016 m. ir 2017 m.; ir 1,5 % – 2018 m., 2019 m. ir 2020 m.;

b) neištraukti į apskaičiavimą visos ar dalies parduotos energijos (pagal kiekį), panaudotos Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardyti pramoninei veiklai;

c) numatyti, kad energija, įgyvendinant 14 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 5 dalies b punkte bei 15 straipsnio 1–6 ir 9 dalyse nustatytus reikalavimus sutaupyta energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo infrastruktūrą, būtų įtraukta į sutaupyta energijos kiekį, reikalaujamą pagal 1 dalį, ir

d) įtraukti sutaupyta energiją, susijusią su atskirais veiksmais, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir kurie toliau turės poveikį 2020 m., ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti, į sutaupyta energijos kiekį, nurodytą 1 dalyje.

3. Taikant 2 dalį, reikalaujamas sutaupyti energijos kiekis, nurodytas 1 dalyje, neturi sumažėti daugiau kaip 25 %. Valstybės narės, taikančios 2 dalį, praneša apie tą faktą Komisijai ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d., įskaitant 2 dalyje išvardytus taikytinus elementus ir apskaičiavimą, rodantį jų poveikį sutaupyta energijos kiekiui, nurodytam 1 dalyje.

4. Nedarant poveikio sutaupyta energijos tikslo apskaičiavimui pagal 1 dalies antrą pastraipą, kiekviena valstybė narė 1 dalies pirmos pastraipos tikslais bei remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais iš jos teritorijoje veikiančių energijos skirstytojų ir (arba) mažmeninės prekybos energija įmonių paskiria įpareigojamą šalį; ji taip pat gali įtraukti jos teritorijoje veikiančius transportui naudojamų

3) įvertinant energijos gamybos, taikant didelio naudingumo kogeneracijos būdą, proceso metu ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų energijos perdavimo, skirstymo ir tiekimo sistemose, sutaupyta energijos kiekį; ir (arba)

4) įvertinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, įdiegtų nuo 2008 m. gruodžio 31 d., sutaupyta energijos kiekį.

2. Į šio straipsnio 1 dalies skaičiavimą neištraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas galutinės energijos kiekis.

3. Energetikos ministras nustato vartojimo efektyvumo didinimo priemonių privalomo sutaupyta energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarką.

degalų skirstytojus arba mažmeninės prekybos transportui naudojamais degalais įmones. Įpareigojimui įvykdyti reikiamą sutaupyti energijos kiekį įpareigosios šalys, paskirtos, atitinkamai, valstybių narių, užtikrina tarp galutinių vartotojų, neatsižvelgiant į pagal 1 dalį atliktą apskaičiavimą, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip apibūdinama 7 dalies b punkte.

5. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės nurodo kaip galutinę arba pirminę suvartojamą energiją. Metodas, taikomas reikiamam sutaupytos energijos kiekiui išreikšti, taikomas ir apskaičiuojant įpareigotųjų šalių nurodytą sutaupytos energijos kiekį. Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai.

6. Valstybės narės užtikrina, kad šio straipsnio 1, 2 bei 9 dalyse ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytas sutaupytos energijos kiekis būtų apskaičiuojamas pagal V priedo 1 ir 2 punktus. Jos nustato matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, kurias taikant būtų patikrinta bent statistiškai reikšminga ir reprezentatyviai atrinkta įpareigotųjų šalių įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalis. Tas matavimas, kontrolė ir tikrinimas atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių.

7. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali:

a) nustatyti reikalavimus, kuriais, įgyvendinant jų nustatytus taupymo įpareigojimus, be kita ko, reikalavimą, kad dalis energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių būtų pirmenybės tvarka įgyvendintos energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose ar socialiniuose būstuose;

b) leisti įpareigotosioms šalims į joms tenkanti įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupytos energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigosios šalys skatina priemones pasitelkdamos kitas valstybės patvirtintas organizacijas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios arba nesusijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali

būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad būtų įdiegtas aiškus, skaidrus ir atviras visiems rinkos dalyviams patvirtinimo procesas, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;

c) leisti įpareigotosioms šalims įskačiuoti konkrečiais metais sutaupytą energiją, tartum ji būtų buvusi sutaupyta bet kuriais iš ketverių praėjusių ar trejų ateinančių metų.

8. Valstybės narės kartą per metus skelbia įgyvendinant sistemą kiekvienos įpareigotosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupytos energijos kiekį ir bendrą kiekį.

Valstybės narės užtikrina, kad įpareigotosios šalys pateikus prašymą pateiktų:

a) bendrą statistinę informaciją apie jų galutinius vartotojus (nurodant reikšmingus anksčiau pateiktos informacijos pokyčius) ir

b) aktualią informaciją apie galutinių vartotojų energijos suvartojimą, įskaitant, jei taikytina, apkrovos charakteristikas, vartotojų pasiskirstymą pagal segmentus ir geografinę vartotojų buvimo vietą, kartu išsaugant privačios ar komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos vientisumą ir konfidencialumą pagal taikytiną Sąjungos teisę.

Toks prašymas pateikiamas ne dažniau nei kartą per metus.

9. Kaip alternatyvą 1 dalyje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos sukūrimui valstybės narės gali pasirinkti galimybę imtis kitų politikos priemonių, kad užtikrintų energijos taupymą tarp galutinių vartotojų, jei tos politikos priemonės atitinka 10 ir 11 dalyse nustatytus kriterijus. Taikant šį metodą per metus sutaupomas naujas energijos kiekis turi būti lygiavertis naujam energijos kiekiui, kurį reikalaujama sutaupyti 1, 2 ir 3 dalyse. Valstybės narės gali derinti įpareigojimų sistemas su alternatyviomis politikos priemonėmis, įskaitant nacionalines energijos vartojimo efektyvumo programas, jei užtikrinamas lygiavertiškumas.

Pirmoje pastraipoje nurodytos politikos priemonės gali apimti toliau išvardytas politikos priemones arba jų derinius, tačiau jomis neapsiriboti:

5 straipsnis. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės

1. Energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonės apima toliau išvardytas priemones ir (arba) jų derinius:

1) energijai ir energijos ištekliams taikomų pridėtinės vertės mokesčio ar akcizų, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas, įvertinimas;

2) finansinės priemonės, kurios skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

3) statybos ar gaminių ženklavimo techniniai reglamentai, kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

4) susitarimai su įmonėmis (įskaitant energetikos įmones), kurie skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

5) Lietuvos standartai ir higienos normos, kuriais siekiama didinti produktų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, ir paslaugų energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

6) energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentai, išskyrus reglamentus, kurie privalomi ir taikytini pagal Europos Sąjungos teisę;

7) švietimas ir konsultavimas, kuris skatina diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

2. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones teikiama Europos Komisijai.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių planą teikiama Europos Komisijai.

a) energijos arba CO₂ mokesčiai, kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo sumažinimas;

b) finansavimo sistemos ir priemonės arba fiskalinės paskatos, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

c) reglamentai arba savanoriški susitarimai, dėl kurių taikomos efektyvaus energijos vartojimo technologijos arba metodai ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas;

d) standartai ir normos, kuriais siekiama didinti produktų ir paslaugų, įskaitant pastatus ir transporto priemones, energijos vartojimo efektyvumą, išskyrus atvejus, kai jie yra privalomi ir taikytini valstybėse narėse pagal Sąjungos teisę;

e) energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistemos, išskyrus sistemas, kurios privalomos ir taikytinos valstybėse narėse pagal Sąjungos teisę;

f) mokymas ir švietimas (įskaitant energetikos konsultacines programas), kurių rezultatas yra efektyvaus energijos vartojimo technologijų arba metodų taikymas ir kurių poveikis yra galutinio energijos suvartojimo mažinimas.

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 5 d. praneša Komisijai, kokias politikos priemones jos planuoja patvirtinti pirmos pastraipos ir 20 straipsnio 6 dalies tikslais, laikydamosi V priedo 4 punkte numatytos sistemos ir nurodydamos, kaip jos užtikrintų reikiamą sutaupyti kiekį. Antroje pastraipoje ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų politikos priemonių atveju šiame pranešime nurodoma, kaip įvykdyti 10 dalyje nustatyti kriterijai. Kitų politikos priemonių nei nurodytosios antroje pastraipoje arba 20 straipsnio 6 dalyje atveju valstybės narės paaiškina, kaip užtikrinamas lygiavertis sutaupytas kiekis, stebėsena ir tikrinimas. Per tris mėnesius nuo pranešimo Komisija gali teikti pasiūlymus dėl pakeitimų.

10. Nedarant poveikio 11 daliai, politikos priemonėms, kurių imamasi pagal 9 dalies antrą pastraipą ir 20 straipsnio 6 dalį, taikomi šie kriterijai:

7 straipsnis. Susitarimai su energetikos įmonėmis

1. Elektros energijos perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai, gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus.

2. Kitos, šio straipsnio 1 dalyje nenurodytos, energetikos įmonės taip pat gali sudaryti susitarimus su Energetikos ministerija.

3. Sutaupytos energijos kiekiai energetikos įmonėms nustatomi proporcingai pagal ankstesniais metais kiekvienos įmonės vartotojams pateiktą galutinės energijos kiekį.

4. Susitarimuose nurodoma:

- 1) privalomas sutaupyti energetikos įmonei sutaupytos energijos ir (ar) aplinkos apsaugos kiekis ir šio kiekio sutaupymo ir grafikas;
- 2) ataskaitų apie sutaupytos energijos kiekius pateikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);
- 3) informacija apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, užtikrinančias privalomus sutaupyti energijos kiekius;
- 4) investicijų į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones finansiniai rodikliai ir jų apskaičiavimo metodai;
- 5) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka.

5. Energetikos įmonės privalo sutaupyti susitarimuose nustatytus sutaupytos energijos kiekius, kuriuos gali sutaupyti pačios arba per kitus asmenis.

6. Energetikos įmonės privalo sutaupyti susitarimuose nustatytus sutaupytos energijos kiekius diegdamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinių energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose ir kt.)

7. Apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimu, energetikos įmonės privalo tvarkyti atskirai nuo reguliuojamos veiklos apskaitos.

8 straipsnis. Susitarimai dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo

a) politikos priemonėmis numatomi bent du tarpiniai laikotarpiai ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. ir jas taikant pasiekiami 1 dalyje nustatyto užmojo tikslai;

b) apibrėžiama kiekvienos įgaliotosios šalies, dalyvaujančiosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos atsakomybė, atsižvelgiant į tai, kuriai iš jų tai taikoma;

c) sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas, nustatomas skaidriu būdu;

d) pagal politikos priemonę reikalaujamas sutaupytos energijos kiekis arba kiekis, kuris turi būti pasiektas, išreiškiamas suvartotos galutinės arba pirminės energijos kiekiu, naudojant IV priede nustatytus perskaičiavimo koeficientus;

e) sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas naudojant V priedo 1 ir 2 punktuose numatytus metodus ir principus;

f) sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas naudojant V priedo 3 punkte numatytus metodus ir principus;

g) dalyvaujančiosios šalys pateikia sutaupyto energijos kiekio metinę ataskaitą, nebent to padaryti neįmanoma, ir ji yra viešai prieinama;

h) užtikrinama rezultatų stebėseną ir numatomos tinkamos priemonės, jei daroma pažanga yra nepakankama;

i) įdiegiama kontrolės sistema, kuri taip pat apima statistiškai reikšmingos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalies nepriklausomą tikrinimą, ir

j) kasmet skelbiami duomenys apie metines energijos taupymo tendencijas.

11. Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antros pastraipos a punkte nurodyti mokesčiai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, f, h ir j punktuose išvardytus kriterijus.

Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antros pastraipos c punkte nurodyti reglamentai ir savanoriški susitarimai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, e, g, h, i ir j punktuose išvardytus kriterijus.

Valstybės narės užtikrina, kad 9 dalies antroje pastraipoje nurodytos kitos politikos priemonės ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodyti

1. Energijos tiekėjai per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo sudaro su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.

2. Susitarimuose dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo:

- 1) nustatomos vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtys ir jų konsultavimo grafikas.
- 2) ataskaitų apie vartotojų švietimo ir konsultavimo apimtį teikimo tvarka (ataskaitos forma, pateikimo laikotarpiai);
- 3) informacija apie vartotojų švietimo ir konsultavimo priemones;
- 4) susitarimo galiojimo laikotarpis ir jo pratęsimo tvarka;

3. Energijos tiekėjai užtikrina susitarimuose nustatytų vartotojų švietimo ir konsultavimo apimčių ir priemonių įgyvendinimą patys ar per kitus asmenis.

4. Po šio įstatymo įsigaliojimo naujai įsisteigę energijos tiekėjai privalo per 6 mėnesius nuo įsisteigimo sudaryti su Energetikos ministerija viešai skelbiamus susitarimus dėl vartotojų švietimo ir konsultavimo.

<p>nacionaliniai energijos vartojimo efektyvumo fondai atitiktų 10 dalies a, b, c, d, e, h, i ir j punktuose išvardytus kriterijus.</p> <p>12. Valstybės narės užtikrina, kad kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis iš dalies sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus.</p>		
<p>8 straipsnis</p> <p>Energijos vartojimo auditas ir energijos naudojimo vadybos sistemos</p> <p>1. Valstybės narės siekia, kad visiems galutiniams vartotojams būtų prieinamas kokybiškas energijos vartojimo auditas, kuris būtų ekonomiškai efektyvus ir:</p> <p>a) nepriklausomai atliekamas kvalifikuotų ir (arba) akredituotų ekspertų, kuriems taikomi kvalifikacijos kriterijai; arba</p> <p>b) pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendinamas ir prižiūrimas nepriklausomų institucijų.</p> <p>Pirmoje pastraipoje nurodytas energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas įmonių vidaus ekspertų arba energijos vartojimo auditorių, jei atitinkama valstybė narė yra įdiegusi jo kokybės užtikrinimo ir tikrinimo sistemą, be kita ko, prireikus atlieka metinę atsitiktinę visų atliktų energijos vartojimo auditų bent statistiškai reikšmingos procentinės dalies atranką.</p> <p>Siekdamos užtikrinti aukštą energijos vartojimo audito ir energijos naudojimo vadybos sistemų kokybę, valstybės narės nustato skaidrius ir nediskriminacinius būtiniausius energijos vartojimo audito kriterijus, grindžiamus VI priede išdėstytais principais.</p> <p>Auditas neapima nuostatų, kuriomis neleidžiama audito išvadų perduoti bet kuriam kvalifikuotam / akredituotam energetinių paslaugų teikėjui, jei tam neprieštarauja vartotojas.</p> <p>2. Valstybės narės parengia programas, pagal kurias mažosios bei vidutinės įmonės būtų skatinamos atlikti energijos vartojimo auditą ir vėliau įgyvendinti šio audito rekomendacijas.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas</p> <p>6. Ūkio ministerija strateginio planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus</p>	<p>Visiškas</p>

Remiantis skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais ir nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali nustatyti paramos sistemas MVĮ, apimančias

savanoriškus susitarimus, jei jie sudaryti, kad būtų padengtos energijos vartojimo audito ir jame siūlomų ekonomiškai efektyviausių energijos vartojimo rekomendacijų įgyvendinimo sąnaudos, jei siūlomos priemonės yra įgyvendinamos.

Valstybės narės pateikia MVĮ konkrečius pavyzdžius, be kita ko, per jų atitinkamas atstovaujančias tarpininkavimo organizacijas, kaip energijos naudojimo vadybos sistemos galėtų pasitarnauti jų verslui. Komisija padeda valstybėms narėms remdama keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais šioje srityje.

3. Valstybės narės taip pat parengia programas, pagal kurias naudojant tinkamas konsultavimo paslaugas būtų didinamas namų ūkių informuotumas apie tokio audito naudą.

Valstybės narės skatina energijos vartojimo auditorių kvalifikacijai įgyti skirtas mokymo programas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos pakankamam ekspertų skaičiui užtikrinti.

4. Valstybės narės užtikrina, kad įmonės, kurios nėra MVĮ, privalėtų atlikti energijos vartojimo auditą, kurį ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 5 d. ir bent kas ketverius metus, skaičiuojant nuo ankstesnio energijos vartojimo audito, nepriklausomai ir ekonomiškai efektyviai atliktų kvalifikuoti ir (arba) akredituoti ekspertai arba pagal nacionalinės teisės aktus įgyvendintų ir prižiūrėtų nepriklausomos institucijos.

5. Laikoma, kad energijos vartojimo auditas atitinka 4 dalies reikalavimus, kai jis atliekamas nepriklausomai ir remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu ir įgyvendinami pagal savanoriškus susitarimus, kuriuos sudaro suinteresuotųjų subjektų organizacijos ir paskirtoji organizacija, ir prižiūrimas atitinkamos valstybės narės arba kitų organizacijų, kurias kompetentingos valdžios institucijos įgaliojo vykdyti atitinkamą pareigą, arba Komisijos.

Rinkos dalyvių, teikiančių energetines paslaugas, galimybes, grindžiamas skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais.

atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas

12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas

1. Energijos vartojimo auditą atliekantys specialistai, turi atitikti Energetikos įstatymo 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

2. Įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip 2017 m. liepos 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip 4 metus po ankščiau atlikto energijos vartojimo audito. Energijos vartojimo audito ataskaita gali būti pateikiama kaip atlikto platesnės apimties aplinkosauginio audito, jeigu jis atliekamas pirmiau, dalis.

3. Po šio įstatymo įsigaliojimo naujai įsisteigusios įmonės, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, Energetikos ministerijai pirmą kartą privalo pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne vėliau kaip per 1 metus nuo įmonės įsisteigimo.

4. Įmonėms, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai ir kurios įgyvendino nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos Sąjungos ir tarptautinius standartus sertifikuotą energijos vartojimo arba aplinkos vadybos sistemą, šio straipsnio 2 dalyje nurodyti reikalavimai nėra taikomi, jei jų turima vadybos sistema apima energijos vartojimo auditą.

5. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją vartotojams ir subjektams apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes.

<p>6. Įmonėms, kurios nėra MVĮ ir kurios įgyvendina nepriklausomos organizacijos pagal atitinkamus Europos arba tarptautinius standartus sertifikuotą energijos naudojimo arba aplinkos vadybos sistemą, 4 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi, su sąlyga, kad valstybės narės užtikrina, jog atitinkama vadybos sistema apima energijos auditą, kuris atliekamas remiantis būtiniausiais kriterijais, kurie grindžiami VI priedu.</p> <p>7. Energijos vartojimo auditas gali būti atliekamas atskirai arba kartu su platesnės apimties aplinkosaugos auditu. Valstybės narės gali reikalauti, kad į energijos vartojimo auditą būtų įtrauktas prijungimo prie esamo arba planuojamo centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo tinklo techninio ir ekonominio pagrįstumo įvertinimas.</p> <p>Nedarant poveikio Sąjungos valstybės pagalbos teisei, valstybės narės gali įgyvendinti skatinamąsias ir paramos sistemas, skirtas energijos vartojimo audito ir panašių priemonių rekomendacijoms įgyvendinti.</p>	<p>6. Ūkio ministerija strateginio planavimo dokumentuose numato priemones, kuriomis skatina smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti juose nurodytas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>7. Įmonių, kurios nėra smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai, energijos vartojimo audito atlikimo priežiūra vykdoma Energetikos ministro nustatyta tvarka.</p>	
<p>9 straipsnis Matavimas</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga galimam sutaupyti energijos kiekiui, elektros energijos, gamtinių dujų, centralizuotai tiekiamos šilumos ir centralizuotai teikiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens tiekimui galutiniams vartotojams konkurencingomis kainomis būtų pateikiami individualūs skaitikliai, kurie tiksliai parodo galutinio vartotojo faktinį energijos suvartojimą ir kurie pateikia informaciją apie tikslų laiką, kada ji buvo suvartota.</p> <p>Toks individualus skaitiklis konkurencingomis kainomis pateikiamas visuomet, kai:</p> <p>a) keičiamas esamas skaitiklis, išskyrus atvejus, kai tai techniškai neįmanoma ar finansiškai neefektyvu atsižvelgiant į numatomą galimą sutaupyti energijos kiekį ilguoju laikotarpiu;</p> <p>b) vykdomas naujas pajungimas naujame pastate ar pastate atliekama kapitalinė renovacija, kaip nustatyta Direktyvoje 2010/31/ES.</p> <p>2. Jei valstybės narės įgyvendina pažangiųjų matavimo sistemų ir pažangiųjų skaitiklių gamtinėms dujoms ir (arba) elektrai diegimo</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>2 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 11 straipsnį nauja 4 dalimi:</p> <p>„4. Šilumos tiekėjai įrengia vartotojo bute ar kitose patalpose šilumos skaitiklius, jeigu:</p> <p>1) prie šilumos perdavimo tinklo prijungiamas naujas statomas pastatas;</p> <p>2) atkuriant ar pagerinant pastato atitvarų ir (ar) inžinerinių sistemų fizines ir energines savybes, yra rekonstruojamas, atnaujinamas (modernizuojamas) ar remontuojamas pastatas (jo dalis), kurio rekonstravimo, atnaujinimo (modernizavimo) ar remonto kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato atkuriamosios vertės, neįskaitant</p>	<p>Visiškas</p>

tvarką pagal direktyvas 2009/72/EB ir 2009/73/EB ir tokiu mastu, kokių jos tai daro:

- a) jos užtikrina, kad matavimo sistemos teiktų galutiniams vartotojams informaciją apie faktinį vartojimo laiką ir kad nustatant būtiniausias skaitiklių funkcijas ir rinkos dalyviams nustatytus įpareigojimus būtų visapusiškai atsižvelgiama į energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir naudą galutiniams vartotojams;
- b) jos užtikrina pažangiųjų skaitiklių bei duomenų perdavimo saugumą ir galutinių vartotojų privatumą, laikantis atitinkamų Sąjungos duomenų apsaugos ir privatumo teisės aktų;
- c) elektros energijos atveju jos reikalauja, kad galutinio vartotojo prašymu skaitiklių eksploatuotojai užtikrintų, kad naudojant skaitiklį ar skaitiklius būtų galima apskaičiuoti iš galutinio vartotojo patalpų į tinklą perduotą elektros energiją;
- d) jos užtikrina, kad, galutiniams vartotojams paprašius, jiems arba galutinio vartotojo vardu veikiančiai trečiajai šaliai būtų teikiami skaitiklių užfiksuoti patiektos ir suvartotos elektros energijos duomenys lengvai suprantama forma, kad būtų galima palyginti sutarčių sąlygas naudojant vienodus kriterijus;
- e) jos reikalauja, kad pažangiųjų skaitiklių įrengimo metu vartotojams būtų teikiamos atitinkamos konsultacijos ir informacija, visų pirma apie visas pažangiųjų skaitiklių galimybes, susijusias su skaitiklio rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėseną.

3. Tais atvejais, kai šiluma ir vėsuma arba karštas vanduo pastatui tiekiami iš centralizuoto šilumos tiekimo tinklo arba iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio, prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje įrengiamas šilumos arba karšto vandens skaitiklis.

Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šilumos / vėsumos tiekimo šaltinis arba kuriuos aptarnauja centralizuoto šilumos tiekimo tinklas ar centrinis daug pastatų aptarnaujantis šaltinis, ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d. taip pat įrengiami individualaus suvartojimo skaitikliai, kuriais, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai veiksminga, būtų matuojamas kiekvienos patalpos šilumos, vėsumos ar karšto vandens suvartojimas.

žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, ir yra gautas daugumos rekonstruojamo, atnaujinamo (modernizuojamo) ar remontuojamo pastato savininkų sutikimas įrengti šilumos skaitiklius.“

<p>Jei šilumai matuoti individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai veiksminga, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė įrodo, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai veiksmingas. Tais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus. Jeigu daugiabučius pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo tinklas arba yra paplitusios nuosavos tokių pastatų bendros pastato šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės gali nustatyti skaidrias šilumos ar karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisykles, kad būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Atitinkamais atvejais tokiose taisyklėse pateikiamos gairės kaip paskirstyti sąnaudas už šilumą ir (arba) karštą vandenį:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) namų ūkiui skirtą karštą vandenį; b) šilumą, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas (jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai); c) butams šildyti. 		
<p>11 straipsnis Prieigos prie matavimo informacijos ir sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams vartotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su duomenimis apie suvartojimą.</p> <p>2. Nepaisant 1 dalies, daugiabučiuose pastatuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose sąnaudas už sąskaitose pateikiamą informaciją apie individualų šilumos ir vėsumos suvartojimą reikia paskirstyti vadovaujantis 9 straipsnio 3 dalimi nesiekiant pelno. Su šios užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susijusios sąnaudos, apimančios faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose</p>	<p>Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>3 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Papildyti 12 straipsnį nauja 4 dalimi:</p> <p>„4. Šilumos vartotojams sąskaitos (mokėjimo pranešimai) pateikiamos elektroniniu būdu, išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus). Šilumos ir (ar) karšto vandens tiekėjai teikia vartotojams sąskaitas (mokėjimo pranešimus) netaikydami papildomų mokesčių.“</p> <p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>8 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:</p>	<p>Visiškas</p>

<p>pastatuose, gali būti perkeltos galutiniams vartotojams, jei tokios sąnaudos yra pagrįstos.</p>	<p>„5. Informacija apie suvartotus elektros energijos kiekius ir jų palyginimus, kainas, tarifus be papildomo mokesčio turi būti teikiama sąskaitose ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį.“</p> <p>Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 57 straipsnio 2 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip: „9) be papildomo mokesčio ir ne rečiau kaip dukart per metus, o vartotojų prašymu – kas ketvirtį, gauti sąskaitas ir tinkamą informaciją apie faktinį gamtinių dujų suvartojimą ir gamtinių dujų kainas, kuri sudaro vartotojui galimybę reguliuoti savo gamtinių dujų suvartojimą;“</p>	
<p>12 straipsnis Vartotojų informavimo ir teisių stiprinimo programa</p> <p>1. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kuriomis skatinama, kad smulkūs energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją, ir tam sudaromos palankesnės sąlygos. Šios priemonės gali būti įtrauktos į nacionalinę strategiją.</p> <p>2. 1 dalies tikslais šios priemonės apima vieną arba daugiau iš a arba b punkte išvardytų elementų:</p> <p>a) priemonės ir politiką, kuriomis skatinama keisti elgesį ir kurios, be kita ko, gali būti:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) fiskalinės paskatos; ii) galimybės gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas; iii) informacijos teikimas; iv) pavyzdiniai projektai; v) renginiai darbo vietose; <p>b) būdus ir priemones, kuriais galimo pažangiųjų skaitiklių diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, pranešant:</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>10 straipsnis. Vartotojų skatinimas</p> <p>1. Energetikos sektoriaus planavimo dokumentuose gali būti numatomos priemonės, skatinančios, kad energijos vartotojai, įskaitant namų ūkius, efektyviai vartotų energiją:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) priemonės, kuriomis skatinama keisti elgesį, įskaitant finansines priemones, galimybes gauti finansavimą, dotacijas ir subsidijas, informacijos teikimą, pavyzdinius projektus, renginius darbo vietose; 2) priemonės, kuriais galimo išmaniųjų apskaitos prietaisų diegimo metu į procesą įtraukiami vartotojai ir vartotojų organizacijos, informuojant juos apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčių galimybes, taip pat apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. 	<p>Visiškas</p>

<p>i) apie ekonomiškai efektyvius ir lengvai įgyvendinamus energijos vartojimo įpročių pokyčius;</p> <p>ii) informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p>		
<p>13 straipsnis Sankcijos Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų dėl nacionalinių nuostatų, priimtų pagal 7–11 straipsnius ir 18 straipsnio 3 dalį, nesilaikymo ir imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios. Valstybės narės praneša Komisijai apie tas nuostatas ne vėliau kaip 2014 m. birželio 5 d. ir nedelsdamos praneša jai apie visus vėlesnius šių nuostatų pakeitimus.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas 21 straipsnis. Baudos 1. Nustačiusi šio įstatymo pažeidimus Valstybinė energetikos inspekcija šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nurodytiems subjektams skiria šias sankcijas: 1) įspėjimas; 2) bauda. 2. Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę asmenims skirti šias sankcijas: 1) už šio įstatymo 7 straipsnyje nustatytos ataskaitos nepateikimą susitarime nustatyta tvarka – įspėjimas; 2) už atsisakymą su Energetikos ministerija sudaryti šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalį numatytą susitarimą arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – bauda iki 5 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų; 3) už šio įstatymo 8 straipsnyje nustatytos ataskaitos nepateikimą susitarime nustatyta tvarka – įspėjimas; 4) už atsisakymą su Energetikos ministerija sudaryti šio įstatymo 8 straipsnyje numatytą susitarimą arba šiuo susitarimu nustatytų reikalavimų ar sąlygų nesilaikymą – bauda iki 3 procentų nuo bendrųjų metinių pajamų; 5) už šio įstatymo 12 straipsnyje numatyto energijos vartojimo auditų neatlikimą ar ataskaitos nepateikimą – įspėjimas. 6) už pakartotinį per 3 mėnesius nuo įspėjimo skyrimo 17 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodyto pažeidimo padarymą – bauda iki 0,5 procento nuo bendrųjų metinių pajamų. 3. Skiriamos baudos dydis nustatomas pagal baudos dydžio minimumo ir maksimumo vidurkį, atsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes. Kai yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, bauda mažinama nuo jos vidutinio iki minimalaus dydžio, o kai yra</p>	<p>Visiškas</p>

	<p>atsakomybę sunkinančių aplinkybių, bauda didinama nuo jos vidutinio iki maksimalaus dydžio. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, bauda skiriama atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą. Baudos mažinimas ar didinimas motyvuojamas Valstybinės energetikos inspekcijos sprendime.</p> <p>4. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidėjas padėjo Valstybinei energetikos inspekcijai tyrimo metu, viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai teikė visapusišką ir objektyvią informaciją, per Energetikos ministerijos nustatytą trūkumų pašalinimo terminą pašalino pažeidimo priežastis, tokio pobūdžio pažeidimą atliko pirmą kartą.</p> <p>5. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidėjas viso įsipareigojimo ar susitarimo metu Energetikos ministerijai neteikė visapusišką ir objektyvią informaciją, tęsė pažeidimą nepaisydamas Energetikos ministerijos nustatyto trūkumų pašalinimo termino, pažeidimą atliko ne pirmą kartą.</p> <p>6. Sprendimas dėl sankcijos skyrimo turi būti priimtas per tris mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos, o kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – nuo paskutinių tęstinio pažeidimo veiksmų atlikimo dienos ar trunkamojo pažeidimo paaiškėjimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, sankcijos negali būti skiriamos.</p> <p>7. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena sankcija. Sankcijos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta sankcija, vykdymo.</p> <p>8. Pakartotinai per vienus metus nuo pažeidimo padarymo, padarius šio straipsnio 2 dalies 1 ar 3 punktų pažeidimą, už kurį jau buvo pritaikyta šio įstatymo nustatyta sankcija, gali būti skiriama bauda iki 5 procentų praėjusių metų bendrųjų metinių veiklos pajamų.</p> <p>9. Tais atvejais, kai neįmanoma nustatyti juridinio asmens praėjusių metų bendrųjų metinių veiklos pajamų, Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę vietoj šio straipsnio 2 dalies 2, 4 ar 6 punkte nurodytos baudos skirti juridiniam asmeniui baudą iki 80 000 eurų.</p>	
--	--	--

	<p>10. Skundą dėl Valstybinės energetikos inspekcijos sprendimo skirti baudą nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių bauda asmeniui, kuris pažeidė šį įstatymą, būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga) ir vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, turi teisę skirti mažesnę baudą negu numatyta šiame įstatyme arba baudos neskirti.</p> <p>11. Valstybinė energetikos inspekcija turi teisę neskirti baudos kai pažeidimas yra mažareikšmis.</p>	
<p>III SKYRIUS</p> <p>ENERGIJOS TIEKIMO EFEKTYVUMAS</p> <p>14 straipsnis</p> <p>Šildymo ir vėsinimo efektyvumo skatinimas</p> <p>1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 31 d. atlieka ir pateikia Komisijai išsamų didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo taikymo galimybių vertinimą, ir jame pateikia VIII priede nustatytą informaciją. Jei jos jau yra atlikusios lygiavertį vertinimą, jos apie tai praneša Komisijai.</p> <p>Atliekant išsamų vertinimą visapusiškai atsižvelgiama į nacionalinių didelio naudingumo kogeneracijos galimybių analizę, kuri atliekama pagal Direktyvą 2004/8/EB.</p> <p>Komisijos prašymu, vertinimas atnaujinamas ir pateikiamas Komisijai kas penkerius metus. Komisija tokį prašymą pateikia likus bent metams iki termino pabaigos.</p> <p>2. Valstybės narės patvirtina politiką, kuria skatinama, kad tiek vietos, tiek regiono lygiu būtų tinkamai atsižvelgiama į efektyvaus šildymo ir vėsinimo sistemų, visų pirma tų, kuriose naudojama didelio naudingumo kogeneracija, naudojimo galimybes. Turi būti atsižvelgiama į vietos ir regioninių šilumos rinkų plėtojimo potencialą.</p> <p>3. 1 dalyje nurodyto vertinimo tikslais valstybės narės atlieka jų teritoriją apimančią kaštų ir naudos analizę, kuri grindžiama klimato sąlygomis, ekonominiu pagrįstumu ir techniniu tinkamumu, remiantis IX priedo 1 dalimi. Pagal kaštų ir naudos analizę turi būti galima</p>		Visiškas

sudaryti palankesnes sąlygas nustatyti tausiausius išteklius naudojančius ir ekonomiškai veiksmingiausius sprendimus šildymo ir vėsinimo poreikiams patenkinti. Ta kaštų ir naudos analizė gali būti įtraukta į aplinkos vertinimą pagal 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (1).

4. Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę nustatomos galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneraciją ir (arba) efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, kurio nauda viršija kaštus, valstybės narės, vadovaudamosi 1, 5 ir 7 dalimis, imasi tinkamų priemonių, kad būtų sukurta efektyvi centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūra ir (arba) kad būtų pasirengta plėtoti didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat naudoti šildymo ir vėsinimo energiją iš atliekinės šilumos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių.

Tais atvejais, kai, atlikus 1 dalyje nurodytą vertinimą ir 3 dalyje nurodytą analizę, nenustatomos galimybės, kurių nauda viršija kaštus, įskaitant 5 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės atlikimo administracines sąnaudas, atitinkama valstybė narė gali įrenginiams netaikyti toje dalyje nustatytų reikalavimų.

5. Valstybės narės užtikrina, kad kaštų ir naudos analizė pagal IX priedo 2 dalį būtų atlikta, kai po 2014 m. birželio 5 d.:

a) planuojama įrengti naują šiluminį elektros energijos gamybos įrenginį, kurio bendra šiluminė galia didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos įrenginio kaštai ir nauda užtikrinant, kad jis veiktų kaip didelio naudingumo kogeneracijos įrenginys;

b) iš esmės atnaujinamas esamas šiluminis elektros energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos jo pertvarkymo į didelio naudingumo kogeneracijos įrenginį kaštai ir nauda;

c) planuojamas arba iš esmės atnaujinamas pramonės įrenginys, kuriame susidaro tinkamos temperatūros atliekinė šiluma ir kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos naudojimo ekonomiškai pagrįstai paklausai tenkinti,

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas

13 straipsnis. Kaštų ir naudos analizė

1. Asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos, pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojami įrenginiai, arba šių įrenginių statytojas, privalo atlikti įrenginio, kurio bendra vardinė šiluminė galia ar šiluminė galia, kuri nepanaudojama pramoninės gamybos technologinio proceso metu, yra didesnė nei 20 MW, kaštų ir naudos analizę pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, kai:

1) planuoja įrengti naują šiluminę elektrinę;

2) planuoja atnaujinti šiluminę elektrinę, kai jos atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujai tos pačios galios šiluminei elektrinei įrengti;

be kita ko, taikant kogeneraciją, ir tų įrenginių prijungimo prie centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklo kaštai ir nauda;

d) planuojamas naujas centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklas arba esamame šilumos ar vėsumos tiekimo tinkle planuojamas naujas energijos gamybos įrenginys, kurio bendra šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW, arba turi būti iš esmės atnaujinamas toks esamas įrenginys, kad būtų įvertintos atliekinės šilumos iš netoliese esančių pramonės įrenginių panaudojimo kaštai ir nauda.

Įrangos, skirtos kurą deginančio įrenginio gaminamam anglies dioksidui surinkti, kad jį būtų galima geologiškai saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB, įrengimas pagal šios dalies b, c ir d punktus nelaikomas atnaujinimu.

Valstybės narės gali reikalauti, kad c ir d punktuose nurodyta kaštų ir naudos analizė būtų atliekama bendradarbiaujant su įmonėmis, atsakingomis už centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo tinklų eksploatavimą.

6. Valstybės narės gali 5 dalies netaikyti:

a) tiems didžiausios apkrovos ir rezerviniams elektros energijos gamybos įrenginiams, kuriuos planuojama eksploatuoti mažiau nei 1 500 eksploatavimo valandų per metus (svyruojantis penkerių metų vidurkis), remiantis valstybių narių nustatyta tikrinimo procedūra, kuria užtikrinama, kad laikomasi šio išimties kriterijaus;

b) branduolinės energijos įrenginiams;

c) įrenginiams, kurie turi būti pastatyti netoli geologinio saugojimo vietos, patvirtintos pagal Direktyvą 2009/31/EB.

Kad atskiriems individualiems įrenginiams nebūtų taikomos 5 dalies c ir d punktų nuostatos, valstybės narės taip pat gali nustatyti ribines vertes, išreikštas esamos naudingosios atliekinės šilumos kiekiu, šilumos poreikiu arba atstumais tarp pramonės įrenginių ir centralizuoto šilumos tiekimo tinklų.

Valstybės narės ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 31 d. praneša Komisijai apie pagal šią dalį patvirtintas išimtis ir vėliau apie bet kokius po to padarytus jų pakeitimus.

3) planuoja įrengti naują pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma;

4) planuoja atnaujinti pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamą įrenginį, kuriame išsiskiria technologinio proceso metu nepanaudota šiluma, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios pramoninės gamybos technologiniuose procesuose naudojamam įrenginiui įrengti;

5) planuoja įrengti naują centralizuoto šilumos perdavimo tinklą;

6) esamame šilumos perdavimo tinkle planuoja įrengti naują šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį;

7) esamame šilumos perdavimo tinkle planuoja atnaujinti šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginį, kai jo atnaujinimo išlaidos viršija 50 procentų investicijų, reikalingų naujam tos pačios galios įrenginiui įrengti.“

2. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytoms atnaujinimo išlaidoms nepriskiriamos lėšos, skirtos šilumos ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginyje pagaminto anglies dioksido surinkimo įrangai įrengti.

3. Asmuo atliktą įrenginio kaštų ir naudos analizę privalo pateikti Energetikos ministerijai ir gauti pritarimą dėl jos atitikties Vyriausybės nustatytai tvarkai iki prašymo jam išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikimo.

7. Valstybės narės patvirtina Direktyvos 2009/72/EB 7 straipsnyje nurodytus leidimų išdavimo kriterijus arba lygiaverčius leidimo kriterijus, siekdamas:

- a) atsižvelgti į 1 dalyje nurodytų išsamių vertinimų rezultatus;
- b) užtikrinti, kad būtų įvykdyti 5 dalies reikalavimai, ir
- c) atsižvelgti į 5 dalyje nurodytos kaštų ir naudos analizės rezultatus.

8. Valstybės narės gali, patvirtindamos 7 dalyje nurodytus leidimų išdavimo ir leidimo kriterijus, atskiriems įrenginiams netaikyti reikalavimų įgyvendinti galimybes, kurių nauda viršija kaštus, jei tai būtina dėl privalomų teisinių, nuosavybės ar finansinių priežasčių. Šiais atvejais atitinkama valstybė narė per tris mėnesius nuo sprendimo priėmimo Komisijai praneša apie savo sprendimą ir pateikia jo motyvus.

9. Šio straipsnio 5, 6, 7 ir 8 dalys taikomos įrenginiams, kuriems taikoma Direktyva 2010/75/ES, nedarant poveikio tos direktyvos reikalavimams.

10. Remdamosi II priedo f punkte nurodytomis suderintosiomis naudingumo atskaitos vertėmis, valstybės narės užtikrina, kad didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos kilmė galėtų būti užtikrinama remiantis kiekvienos valstybės narės nustatytais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Jos užtikrina, kad ši kilmės garantija atitiktų X priedo reikalavimus ir kad joje būtų pateikta bent tame priede nurodyta informacija. Valstybės narės abipusiai pripažįsta viena kitos kilmės garantijas, išimtinai kaip šioje dalyje nurodytos informacijos įrodymą. Bet koks atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip tokį įrodymą, visų pirma dėl priežasčių, susijusių su sukčiavimo prevencija, turi būti pagrįstas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atsisakymą ir jo motyvus. Jei atsisakoma pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priimti sprendimą, kuriuo atsisakiusioji šalis būtų priversta ją pripažinti, visų pirma dėl objektyvių, skaidrių ir nediskriminacinių kriterijų, kuriais toks pripažinimas yra grindžiamas.

<p>Komisija turi teisę ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d., priimdama deleguotuosius aktus pagal šios direktyvos 23 straipsnį, persvarstyti Komisijos įgyvendinimo sprendime 2011/877/ES, remiantis Direktyva 2004/8/EB, nustatytas suderintąsias atskaitos naudingumo vertes.</p> <p>11. Valstybės narės užtikrina, kad teikiant bet kokią paramą kogeneracijai būtų nustatyta sąlyga, kad elektros energija būtų pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos būdu, o atliekinė šiluma efektyviai naudojama siekiant sutaupyti pirminės energijos. Kogeneracijai ir centralizuotai šilumos gamybai, taip pat tinklams skirtai valstybės paramai, kai taikytina, taikomos valstybės pagalbos taisyklės.</p>		
<p>15 straipsnis Energijos transformavimas, perdavimas ir skirstymas</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, vykdydamos joms direktyvomis 2009/72/EB ir 2009/73/EB nustatytas reguliavimo užduotis, susijusias su jų sprendimais dėl dujų ir elektros energijos infrastruktūros veikimo, tinkamai atsižvelgtų į energijos vartojimo efektyvumą.</p> <p>Valstybės narės visų pirma užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos, nustatydamos tinklų tarifus ir taisykles remdamosi Direktyva 2009/72/EB bei atsižvelgdamos į kiekvienos priemonės kaštus ir naudą, skatintų tinklo operatorius teikti tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, kurios sudaro sąlygas toliau diegiant pažangiuosius tinklus įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.</p> <p>Tokias sistemų paslaugas gali nustatyti sistemos operatorius ir jomis nėra daromas neigiamas poveikis sistemos saugumui.</p> <p>Valstybės narės užtikrina, kad elektros tinklo reguliavimas ir elektros tinklo tarifai atitiktų XI priede nustatytus kriterijus, atsižvelgiant į gaires ir kodeksus, parengtus pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009.</p> <p>2. Valstybės narės ne vėliau kaip 2015 m. birželio 30 d. užtikrina, kad:</p> <p>a) būtų atliktas jų dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialo, ypač susijusio su perdavimu, skirstymu, apkrovos valdymu ir tarpusavio sąveika, taip pat</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>10 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 67 straipsnį nauja 3 dalimi:</p> <p>„3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas turi būti numatytos būtinos investicijos, užtikrinančios efektyvią elektros energetikos įmonės veiklą ir sudarančios sąlygas, diegiant išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinant sistemos saugumą, teikti sistemos naudotojams paslaugas, didinančias energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą bei kitų priemonių diegimą.“</p>	<p>Visiškas</p>

prijungimu prie energijos gamybos įrenginių, be kita ko, prieigos galimybėmis labai mažos galios energijos generatorių atveju, įvertinimas;

b) būtų nustatytos konkrečios priemonės ir investicijos, skirtos tinklo infrastruktūros energijos vartojimo ekonominio efektyvumo didinimui, ir sudarytas jų įgyvendinimo grafikas.

3. Valstybės narės gali leisti nustatyti tokias tinklais perduodamos ir skirstomos energijos schemų ir tarifų struktūrų dalis, kurias taikant būtų siekiama socialinio tikslo, jei užtikrinama, kad bet kokie perdavimo ir skirstymo sistemos sutrikimai būtų kuo mažesni ir būtų proporcingi siekiamam socialiniam tikslui.

4. Valstybės narės užtikrina, kad iš perdavimo ir skirstymo tarifų būtų pašalintos paskatos, kurios neigiamai veikia elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo bendrą efektyvumą (įskaitant energijos vartojimo efektyvumą) arba kurios galėtų kliudyti dalyvauti valdant poreikį balansavimo rinkose ir perkant papildomas paslaugas. Valstybės narės užtikrina, kad tinklo operatoriai būtų skatinami didinti infrastruktūros projektavimo ir jos veikimo efektyvumą ir, remdamosi Direktyva 2009/72/EB, užtikrina, kad tiekėjams būtų suteikiama galimybė tarifais didinti vartotojų indėlį į sistemos efektyvumą, įskaitant poreikio valdymą atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes.

5. Nedarant poveikio Direktyvos 2009/28/EB 16 straipsnio 2 daliai ir atsižvelgiant į Direktyvos 2009/72/EB 15 straipsnį, taip pat į poreikį užtikrinti šilumos tiekimo tęstinumą, valstybės narės užtikrina, kad, laikydamiesi tinklo patikimumo ir saugos išlaikymo reikalavimų ir kompetentingų nacionalinių institucijų nustatytų skaidrių ir nediskriminuojamojo pobūdžio kriterijų, perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai tais atvejais, kai jie atsako už energijos gamybos įrenginių valdymą dispečeriniu būdu, savo teritorijoje:

a) užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos perdavimą ir skirstymą;

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

11 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydama viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą teikiant tinklo naudotojams sistemines paslaugas, vystyti paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą paslaugas, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutinės perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas

2 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

b) užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį arba užtikrintą priėmimą į tinklą;
 c) dispečeriniu būdu valdydami elektros energijos gamybos įrenginius, užtikrintų didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį persiuntimą, jei tai įmanoma saugiai eksploatuojant nacionalinę elektros energijos sistemą.

Valstybės narės užtikrina, kad taisyklės, susijusios su jų elektros energijos sistemose taikomų skirtingų priėmimo ir persiuntimo prioritetų suskirstymu pagal svarbą, būtų aiškiai ir išsamiai suformuluotos ir paskelbtos. Užtikrindamos didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prioritetinį priėmimą ar persiuntimą, valstybės narės gali pagal svarbą suskirstyti tarpusavyje skirtingų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir didelio naudingumo kogeneraciją, taip pat nustatyti pagal svarbą vidinį šių rūšių suskirstymą ir bet koku atveju užtikrina, kad nebūtų kliudoma iš įvairių atsinaujinančiųjų energijos išteklių gautos energijos prioritetiniam priėmimui ar persiuntimui.

Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai laikosi ne tik pirmoje pastraipoje nustatytų įpareigojimų, bet ir XII priede išdėstytų reikalavimų.

Valstybės narės gali visų pirma sudaryti palankesnes sąlygas mažos galios ir labai mažos galios kogeneracijos įrenginių didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos prijungimui prie tinklo sistemos. Atitinkamais atvejais, siekdamas supaprastinti ir sutrumpinti leidimų išdavimo procedūrą atskiriems piliečiams ir montuotojams, valstybės narės imasi priemonių skatinti tinklo operatorius patvirtinti supaprastintą pranešimo apie įrengimą procedūrą dėl įrengtų labai mažos galios kogeneracijos įrenginių.

6. Laikydamosi tinklo patikimumo ir saugumo palaikymo reikalavimų, valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų užtikrinti, kad tais atvejais, kai tai techniniu ir ekonominiu požiūriu suderinama su didelio naudingumo kogeneracijos įrenginio veikimo režimu, didelio naudingumo kogeneracijos įrenginių operatoriai galėtų teikti balansavimo paslaugas ir kitas eksploatavimo paslaugas perdavimo

1. Papildyti 7 straipsnį nauju 15 punktu:

„15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

2. Perdavimo sistemos operatorius atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

6 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

2. Skirstomųjų tinklų operatorius atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, užtikrina iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise kitų elektros energijos gamintojų (įskaitant didelio naudingumo kogeneracijos būdu), naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu, taip pat didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teise ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

sistemų operatoriams ar skirstymo sistemų operatoriams. Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai užtikrina, kad tokios paslaugos būtų teikiamos organizuojant paslaugų įsigijimo konkursą, kuris būtų skaidrus, nediskriminuojamojo pobūdžio ir galėtų būti tikrinamas.

Atitinkamais atvejais valstybės narės gali reikalauti, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai mažintų prijungimo ir sistemos naudojimo mokesčius ir tokiu būdu skatintų, kad didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiai būtų statomi šalia paklausos vietų.

7. Didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos gamintojams, norintiems prisijungti prie tinklo, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prisijungimo darbams atlikti.

8. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos skatintų, jog didmeninėse ir mažmeninėse rinkose būtų naudojamos ne tik pasiūlos, bet ir paklausos ištekliais, pavyzdžiui, reagavimo į paklausą priemonėmis.

Atsižvelgdamos į techninius tinklų valdymo apribojimus, valstybės narės užtikrina, kad perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai, vykdydami išteklių balansavimo ir papildomų paslaugų reikalavimus, poreikio valdymo paslaugų tiekėjams, įskaitant agregatorius, taikytų nediskriminuojančias sąlygas, atsižvelgdamos į jų technines galimybes.

Atsižvelgdamos į techninius tinklų valdymo apribojimus, valstybės narės skatina poreikio valdymo prieigą ir dalyvavimą balansavimo, rezervo bei kitų sisteminių paslaugų rinkose, be kita ko, reikalaujamos, kad nacionalinės energetikos reguliavimo institucijos arba, kai to reikalaujama remiantis jų nacionalinėmis reguliavimo sistemomis, – perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai, glaudžiai bendradarbiaudami su energijos poreikio paslaugų teikėjais ir vartotojais, nustatytų dalyvavimo šiose rinkose technines sąlygas, remdamiesi šių rinkų techniniais reikalavimais ir

8 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

Papildyti 59 straipsnį nauja 7 dalimi:

„7. Kai didelio naudingumo kogeneracijos būdu gamina elektros energija ir šiluma ir kai nemažinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas, perdavimo sistemos operatorius negali riboti didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojams teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas.“

4 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti sisteminių paslaugų teikimą visiems rinkos dalyviams.“

5 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjams nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgiant į technines ir elektros energijos paklausos valdymo galimybes.“

<p>atsižvelgdami į poreikio valdymo galimybes. Tokiose specifikacijose, be kita ko, reglamentuojamas agregatorių dalyvavimas.</p> <p>9. Teikdamos ataskaitas pagal Direktyvą 2010/75/ES, taip pat nedarant poveikio tos direktyvos 9 straipsnio 2 daliai, valstybės narės svarsto galimybę įtraukti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo lygius įrenginiuose, kurių bendra nominali kuro deginimo šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, atsižvelgdamos į atitinkamus geriausius esamus gamybos būdus, parengtus pagal Direktyvą 2010/75/ES ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (1).</p> <p>Valstybės narės gali skatinti įrenginių, nurodytų pirmoje pastraipoje, operatorius gerinti jų vidutinius metinius grynuosius eksploatacinius rodiklius.</p>		
<p><i>17 straipsnis</i></p> <p>Informavimas ir mokymas</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad informacija apie esamus energijos vartojimo efektyvumo mechanizmus ir finansinę bei teisinę bazę būtų skaidri ir plačiai išplatinta visiems susijusiems rinkos subjektams, t. y. vartotojams, statytojams, architektams, inžinieriams, aplinkosaugos bei energijos vartojimo auditoriams ir Direktyvoje 2010/31/ES apibrėžtų pastatų dalių montuotojams.</p> <p>Valstybės narės skatina, kad bankams ir kitoms finansų įstaigoms būtų teikiama informacija apie galimybes dalyvauti finansuojant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, be kita ko, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes.</p> <p>2. Valstybės narės sudaro tinkamas sąlygas rinkos operatoriams teikti energijos vartotojams tinkamą bei tikslią informaciją ir juos konsultuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimais.</p> <p>3. Komisija peržiūri savo priemonių, skirtų platformų kūrimui remti, poveikį, pasitelkdama, be kita ko, Europos socialinio dialogo srityje dirbančias įstaigas joms propaguojant mokymo programas energijos vartojimo efektyvumo klausimu, ir prireikus siūlo kitas priemones. Komisija skatina Europos socialinius partnerius diskutuoti energijos vartojimo efektyvumo klausimu.</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>12 straipsnis. Energijos vartojimo auditas</p> <p>5. Energetikos ministerija savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją vartotojams ir subjektams apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, energijos vartojimo auditą, jų teikiamą naudą ir finansavimo galimybes.</p>	<p>Visiškas</p>

<p>4. Valstybės narės, dalyvaujant suinteresuotiesiems subjektams, be kita ko, vietos ir regioninėms institucijoms, skatina tinkamas informavimo, informuotumo didinimo ir mokymo iniciatyvas, kad piliečiai būtų informuojami apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių taikymo teikiamą naudą ir praktines galimybes.</p> <p>5. Komisija užtikrina, kad būtų keičiamasi informacija apie valstybių narių geriausios praktikos pavyzdžius energijos vartojimo efektyvumo srityje ir kad ji būtų plačiai išplatinta.</p>		
<p>18 straipsnis Energetinės paslaugos</p> <p>1. Siekdamos remti energetinių paslaugų rinką ir MVĮ galimybes patekti į šią rinką, valstybės narės:</p> <p>a) platina aiškią ir lengvai prieinamą informaciją apie:</p> <p>i) esamas energetinių paslaugų sutartis ir sąlygas, kurias reikėtų įtraukti į tokias sutartis, kad būtų užtikrintas energijos taupymas ir galutinių vartotojų teisės;</p> <p>ii) finansines priemones, skatinamąsias priemones, dotacijas ir paskolas energijos vartojimo efektyvumo paslaugų projektams remti;</p> <p>b) skatina kokybės ženklų, be kita ko, prekybos asociacijų kokybės ženklų, kūrimą;</p> <p>c) užtikrina, kad esamų energetinių paslaugų teikėjų, kurie yra kvalifikuoti ir (arba) sertifikuoti ir kurių kvalifikacija ir (arba) sertifikavimas atitinka 16 straipsnį, sąrašas būtų viešai prieinamas ir reguliariai atnaujinamas, arba suteikia galimybę naudotis sąsaja, kurioje energetinių paslaugų teikėjai gali pateikti informaciją;</p> <p>d) remia viešąjį sektorių jam priimant pasiūlymus dėl energetinių paslaugų, visų pirma dėl pastatų atnaujinimo; tai daroma:</p> <p>i) rengiant pavyzdines sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, į kurias įtraukiamos bent XIII priede išvardytos nuostatos;</p> <p>ii) teikiant informaciją apie sutarčių dėl energijos vartojimo efektyvumo geriausios praktikos pavyzdžius, įskaitant, prireikus, kaštų ir naudos analizę, paremtą gyvavimo ciklo metodu;</p>	<p>Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo projektas</p> <p>9 straipsnis. Energijos taupymo paslaugos</p> <p>1. Energijos taupymo paslauga gali apimti pastatų, transporto priemonių, technologinių procesų ir įrenginių eksploatavimą ar techninę priežiūrą, ir kurią teikiant atsiranda galimybė vartotojams patikrinti ir išmatuoti ar apskaičiuoti suvartojamos pirminės ar galutinės energijos kiekį.</p> <p>2. Energijos taupymo paslauga teikiama ir už ją atsiskaitoma pagal energijos taupymo paslaugos teikimo sutartį, sudarytą tarp energijos taupymo paslaugų teikėjo ir vartotojo.</p> <p>3. Siekiant sudaryti sąlygas plėtoti energijos taupymo paslaugų rinkai Energetikos ministerija:</p> <p>1) skelbia rekomendacijas dėl energijos taupymo paslaugų sutarčių sąlygų, užtikrinančių energijos taupymą ir galutinės energijos vartotojų interesus, taip pat informaciją apie skatinimo priemones, skirtas projektams, kuriuose teikiamos energijos taupymo paslaugos, remti;</p> <p>2) savo internetinėje svetainėje skatina kokybės ženklų, susijusių su energijos taupymo paslaugų teikimu, kūrimą;</p> <p>3) tvirtina pavyzdines energijos taupymo paslaugų sutartis, savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie geriausią praktiką sudarant ir vykdant energijos taupymo sutartis, įskaitant kaštų ir naudos analizės, atsižvelgiant į gyvavimo ciklo metodo taikymą, rezultatus bei konsultuoja perkančiąsias organizacijas apie energijos taupymo paslaugas;</p> <p>4) atlieka energijos taupymo paslaugų rinkos raidos apžvalgas;</p>	<p>Visiškas</p>

<p>e) vykdydamos nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus, atlieka kokybinę dabartinės ir būsimos energetinių paslaugų rinkos raidos apžvalgą.</p> <p>2. Atitinkamais atvejais valstybės narės remia tinkamą energetinių paslaugų rinkos veikimą:</p> <p>a) nurodydamos kontaktinį (-ius) centrą (-us), kuriame (-iuose) galutiniai vartotojai gali gauti 1 dalyje nurodytos informacijos, ir viešindamos informaciją apie jį (juos);</p> <p>b) prireikus imdamosi priemonių reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusioms kliūtims, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais energijos taupymo priemonėms nustatyti ir (arba) įgyvendinti, pašalinti;</p> <p>c) apsarstydamos galimybę sukurti savarankišką mechanizmą ar suteikti tokius įgaliojimus, pavyzdžiui, ombudsmenui, siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingai nagrinėjami skundai ir ne teismo tvarka sprendžiami ginčai, susiję su energetinių paslaugų sutartimis;</p> <p>d) sudarant sąlygas nepriklausomiems rinkos tarpininkams prisidėti prie rinkos plėtojimo paklausos ir pasiūlos atžvilgiu.</p> <p>3. Valstybės narės užtikrina, kad energijos skirstytojai, skirstymo sistemų operatoriai ir mažmeninės prekybos energija įmonės nevykdytų jokios veiklos, kuri galėtų riboti energetinių paslaugų ar kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių paklausą ir teikimą arba kliudytų tokių paslaugų ar priemonių rinkų raidai, įskaitant konkurentų neįsileidimą į rinką ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi.</p>	<p>5) savo internetinėje svetainėje skelbia informaciją apie energijos taupymo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką, energijos taupymo paslaugų teikėjus ir kitą informaciją, susijusią su energijos taupymo paslaugų teikimu.</p> <p>3. Skundai ir ginčai dėl energijos taupymo paslaugų teikimo nagrinėjami Energetikos įstatymo ir Vartotojų teisių apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.</p> <p>3 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 34 straipsnio 4 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„1) Valstybinė energetikos inspekcija – dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, energijos taupymo paslaugų teikimo;“</p> <p>Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 22 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„4) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – vartotojų ir energetikos įmonių ginčus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių naudojimo, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo, taip pat vartotojų ir energijos taupymo paslaugų teikėjų ginčus dėl energijos taupymo paslaugų teikimo;“</p>	
<p><i>XI PRIEDAS</i></p> <p>Energijos vartojimo efektyvumo kriterijai, skirti energetikos tinklų reguliavimui ir elektros tinklų tarifams</p> <p>1. Tinklų tarifuose nurodomi tinkluose sutaupyti kaštai dėl paklausos, poreikio valdymo ir paskirstytos gamybos, įskaitant sutaupytą kiekį, sumažinus tiekimo arba investavimo į tinklą kaštus ir optimaliau jį eksploatuojant.</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>10 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„4. Nustatydama viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos trumpalaikiu ir</p>	<p>Visiškas</p>

2. Tinklo reguliavimas ir tarifai neužkerta kelio tinklo operatoriams ar mažmeninės prekybos energija įmonėms teikti sisteminės paslaugas, susijusias su poreikio valdymo priemonėmis, paklausos valdymu ir paskirstyta gamyba organizuotose elektros energijos rinkose, visų pirma:

- a) galutinių vartotojų apkrovos perkėlimui iš piko valandų į ne piko valandas, atsižvelgiant į turimą atsinaujinančiųjų išteklių energiją, kogeneracijos būdu pagamintą energiją ir paskirstytą gamybą;
- b) energijos taupymu pasitelkiant energijos agregatorius, kurie valdo paskirstytųjų vartotojų poreikius;
- c) paklausos sumažinimui, energetinių paslaugų teikėjams, įskaitant energetikos paslaugų įmones, taikant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
- d) mažesnės įtampos lygio gamybos šaltinių prijungimui ir valdymui dispečeriniu būdu;
- e) arčiau vartojimo tinklo esančių gamybos šaltinių prijungimui ir
- f) energijos saugojimui.

Šioje nuostatoje sąvoka „organizuotos elektros energijos rinkos“ apima nebiržines rinkas ir elektros energijos biržas prekiaujančią energiją, pajėgumais, balansavimo ir papildomomis paslaugomis visais laikotarpiais, įskaitant išankstines, kitos dienos ir tos pačios dienos rinkas.

3. Tinklo arba mažmeninės prekybos tarifais gali būti palaikoma galutinių vartotojų reagavimo į paklausą priemonių dinamiška kainodara, pavyzdžiui:

- a) tarifai pagal vartojimo laiką;
- b) kritinių piko valandų kainodara;
- c) realiuoju laiku grindžiama kainodara ir
- d) su piko valandomis susijusios nuolaidos

ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą teikiant tinklo naudotojams sisteminės paslaugas, vystyti paklausos valdymo ir reagavimo į paklausą paslaugas, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekiant elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydama viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Komisija įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymus dėl perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

2. Papildyti 69 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su paklausos valdymu, reagavimu į paklausą, elektros energijos pajėgumų plėtra, vystymosi, įskaitant:

- 1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimas iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;
- 2) elektros energijos sutaupymai reaguojant į vartojimo paklausą ir pasitelkiant elektros energijos paklausos valdymo paslaugų teikėjus;
- 3) elektros energijos paklausos sumažinimas, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;
- 4) elektrinių prijungimas prie atitinkamos įtampos tinklų;
- 5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimas;
- 6) elektros energijos kaupimas.“

4. Pakeisti 69 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Komisijai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų

	<p>teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Komisija.</p>	
<p><i>XII PRIEDAS</i></p> <p>PERDAVIMO SISTEMŲ OPERATORIAMS IR SKIRSTYMO SISTEMŲ OPERATORIAMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI</p> <p>Perdavimo sistemų operatoriai ir skirstymo sistemų operatoriai:</p> <p>a) parengia ir viešai paskelbia techninio pritaikymo (pvz., tinklo jungtys ir tinklo sustiprinimas, geresnis tinklo veikimas) kaštų padengimo ir pasidalijimo tipines taisykles, taip pat taisykles dėl nediskriminacinio tinklo kodeksų, kurie būtini, kad naujus didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančius gamintojus būtų galima integruoti į sujungtą tinklą, įgyvendinimo;</p> <p>b) bet kuriam naujam didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojui, pageidaujančiam, kad jis būtų prijungtas prie sistemos, pateikia išsamią būtiną informaciją, įskaitant:</p> <p>i) nuodugnią ir išsamią su prijungimu susijusių kaštų sąmatą;</p>	<p>Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas</p> <p>3 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 22 straipsnį nauja 7 dalimi:</p> <p>„7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos persiuntimui:</p> <p>1) parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;</p> <p>2) naujo didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informacija apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).“</p>	<p>Visiškas</p>

ii) pagrįstą ir tikslų prašymo prijungti prie tinklo gavimo ir nagrinėjimo grafiką;

iii) pagrįstą orientacinį bet kokio siūlomo prijungimo prie tinklo grafiką. Bendras prisijungimo prie tinklo laikotarpis neturėtų būti ilgesnis kaip 24 mėnesiai, atsižvelgiant į tai, kas yra pagrįstai praktiška ir nediskriminacinio pobūdžio;

c) nustato standartizuotas ir supaprastintas paskirstytųjų didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos energijos gamintojų prijungimo procedūras, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos prisijungti prie tinklo.

Tipinės a punkte nurodytos taisyklės grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, visų pirma atsižvelgiant į visus kaštus ir naudą, susijusius su šių gamintojų prijungimu prie tinklo. Jose gali būti numatytos kitokios prijungimo rūšys.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėja

Agnė Petravičienė

2016-09-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius

2016-09-07

Finansų ministrė
Rasa Budbergytė